

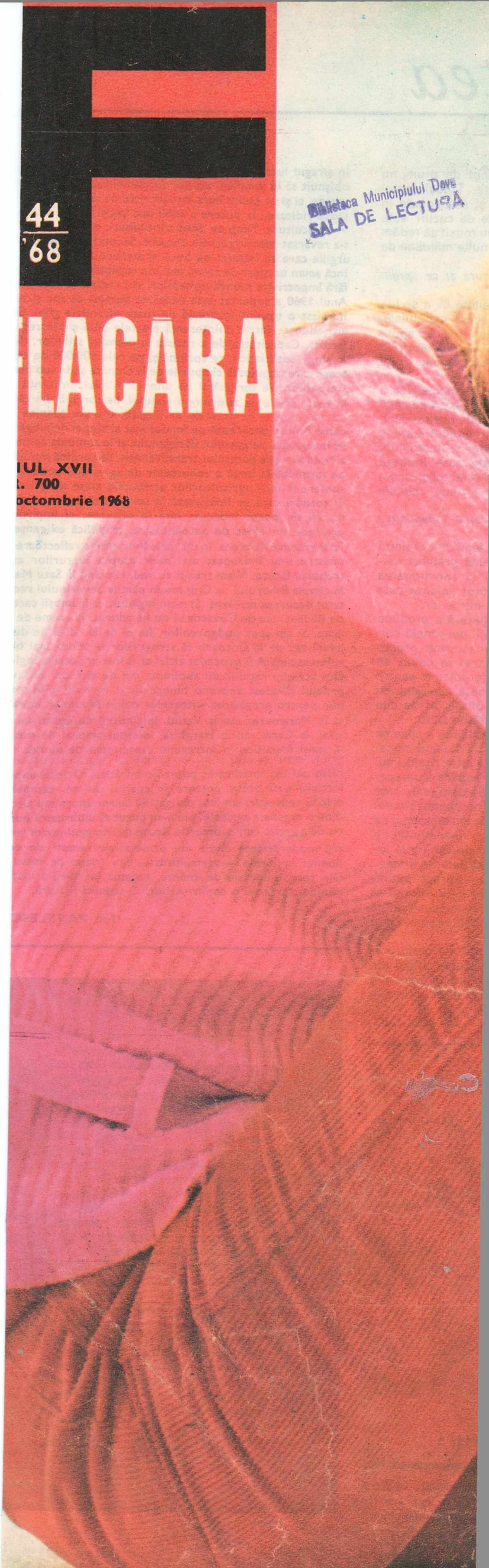
09

Biblioteca Municipiului Deva
SALA DE LECTURA

44
/ 68

ELACARA

IUL XVII
L. 700
octombrie 1968

INTERVIURI

SENATUL UNIVERSITĂȚII
LA LUCRU

Interviul «Flacării» cu conferențiar dr. Ștefan Georgescu, prorector al Universității din București

— Modificările substanțiale survenite recent în organizarea învățământului superior au depășit, desigur, faza de pregătire. Care sînt trăsăturile caracteristice ale noilor organe de conducere care au devenit — din prevederi — realitate?

— Crearea senatelor universitare și a consiliilor profesoriale, pe baza noii legislații a învățământului superior, este parte integrantă a ansamblului de măsuri luate de partidul nostru pentru dezvoltarea democrației socialiste.

Elementul esențialmente nou este că, în timp ce vechile Consilii științifice erau organe consultative ale rectoratelor și decanatelor, senatul universității și consiliile profesoriale ale facultăților sînt organe colective de conducere, purtînd răspunderea pentru întreaga activitate didactică, educativă, științifică și administrativă a instituției. Pentru asigurarea operativității ele delegă unele din atribuțiile lor birourilor respectivelor organisme, conduse de rector, iar la facultăți, de către decani, pe care le controlează cerîndu-le rapoarte de activitate.

S-au transferat senatului atribuții noi; el numește consiliile profesoriale ale facultăților și alege candidații dintre care este numit rectorul.

În cadrul orientării generale unitare, asigurată de Ministerul Învățămîntului, senatul și consiliile profesoriale au dreptul și datoria de a stabili ce este și ce devine învățămîntul universitar atît în structura cît și în conținutul său, de a-l moderniza și perfecționa neconținut. Noile organe conducătoare realizează deci mult mai larg conducerea colectivă și apropierea factorului de decizie de realitatea care trebuie cunoscută și modificată, de procesul învățămîntului.

— V-am ruga să ne împărtășiți câteva dintre preocupările de actualitate ale senatului Universității-București.

— Elaborînd un program pentru discutarea și aprobarea cărui și-a consacrat o ședință specială, senatul va examina câteva domenii de importanță majoră din activitatea universității noastre.

Date fiind marele potențial științific și necesitatea de a-i spori randamentul, senatul va analiza, în această lună, situația publicațiilor universității noastre în vederea ameliorării condițiilor de valorificare a creației științifice. În luna următoare senatul va dezbate și aproba planul general de activități culturale-artistice și sportive; chibzuind împreună în senat, pe baza experienței profesorilor și a dorințelor și intereselor studențimii, ai cărei reprezentanți sînt membri cu drepturi depline participînd prin vot la toate hotărîrile senatului, se vor găsi și pune la îndeplinirea studenților posibilități cît mai largi de a-și putea petrece timpul liber în mod util și plăcut.

În luna decembrie senatul va examina realizarea planului de editare a cursurilor cu mijloacele universității și prin Editura didactică și pedagogică. Se va acorda o atenție specială științelor umaniste rămase în urmă din acest punct de vedere față de științele naturii.

V. COSTEA

ÎN CONFORMITATE CU LEGEA
ȘI CU ETICA SOCIALISTĂ

Interviul cu ION CORNESCU
președintele Comisiei pentru controlul provenienței unor bunuri ale persoanelor fizice, care au fost dobîndite în mod ilicit.

— Sînt trei luni de cînd a început să funcționeze comisia pe care o prezidați. Credeți că ne puteți împărtăși un prim și succint bilanț?

— Receptivitatea cetățenilor și a organizațiilor obștești față de conținutul legii — concretizată prin inițiativa lor de a sesiza cu tot simțul de răspundere cazurile de îmbogățire ilicită — ne-a ajutat încă din primele zile ale activității noastre. Sîntem preocupați acum de rezolvarea operativă a cauzelor și de adoptarea unor soluții temeinice și legale. Prin măsuri organizatorice adecvate, și în strictă confruntare cu legea, au fost soluționate mai mult de 2/3 din cauzele înregistrate, iar instanțele de judecată au confirmat soluțiile comisiei.

— Ce înseamnă aceasta în cifre aproximative?

— Desigur, aflîndu-ne încă la început de drum, nu poate fi vorba de cifre impresionante. Totuși faptul că pînă în prezent au fost depistate și soluționate în spiritul legalității socialiste cîteva sute de cazuri este edificator. Pot adăuga că în acest fel am reușit să redăm avutului obștesc valori însumînd mai multe milioane de lei.

— Ce greutate ați întîmpinat pe parcurs și ce sprijin concret ați primit?

— Intrucît legea a apărut ca o necesitate de a se lua măsuri împotriva acelor persoane la care căpătuiala, inavuțirea, acumularea de bunuri în condiții ilicite apare evidentă, este normal ca sesizările să ne parvină de la toate organizațiile socialiste și de la persoanele fizice care cunosc astfel de cazuri.

De aceea considerăm că poziția de «espectativă» a unor organizații socialiste în legătură cu sesizările, ca și aceea a unor persoane care se ascund în anonim, neștiind probabil că sesizările anonime nu sînt luate în considerare, nu ne ajută să ne aducem la îndeplinire sarcinile. De asemenea, o dificultate care frînează operativitatea de rezolvare o constituie și faptul că unele organizații socialiste nu furnizează prompt relațiile cerute de comisii.

— Care sînt criteriile după care vă ghidați în îndeplinirea sarcinilor?

— Înțelegerea și aplicarea corectă a legii cu corolarul ei: respectarea legalității socialiste, este premisa majoră. Concret, urmîrim descoperirea și sancționarea aceluia care au dobîndit bunuri a căror valoare este vădit disproporționată în raport cu veniturile lor.

Evitarea săvîrșirii oricărei erori de natură a produce daune onoarei, demnității și proprietății personale constituie permanenta noastră grijă. Consecvenți procedurii instituite de lege, cerem persoanei în cauză să dovedească caracterul licit al mijloacelor tolosite pentru dobîndirea ori sporirea bunurilor. Totodată, administrăm din oficiu toate mijloacele legale de probă ori de cîte ori stabilirea adevărului impune această măsură.

În mod deosebit ne reține atenția stabilirea a ceea ce legea denumeste «vădită disproporție». Folosind mecanismul probelor și stabilind o corelație între cuantumul diferenței nejustificate și situația patrimonială a persoanei cercetate, reținem în concret dacă există realmente vădită disproporție și luăm hotărîri corespunzătoare. Astfel, în urma unor cercetări temeinice am constatat că unele persoane nu justifică acumularea unor bunuri de ordinul sutelor de mii de lei, în raport de veniturile lor reale. Bineînțeles, aceste cazuri au fost deferite instanțelor de judecată. Au fost însă și situații — e drept — puține la număr, dar desigur regretabile, cînd s-au săvîrșit și greșeli în aprecierea a ceea ce am numit mai sus «vădită disproporție». Pe parcurs însă ele au fost corectate prin închiderea dosarelor respective.

În încheiere, subliniez faptul că sînt date toate premisele pentru ca pe baza unui ajutor efectiv primit din partea opiniei publice, comisia să-și poată continua activitatea împotriva tendințelor străine de etica noastră socialistă.

B. DIC

TOAMNĂ MATURĂ

Dintotdeauna toamna s-a asociat în conștiința noastră cu maturitatea, cu plenitudinea. Anul acesta însă toamna este de două ori matură. Ea reprezintă nu numai un moment

în șiragul lucrărilor pe care, de la Hesiod încoace, ne obișnuim să le asimilăm actelor fundamentale ale existenței umane, ci și un punct înalt într-un ciclu de acțiuni urmări toate ridicarea la putere a celei mai vechi dintre ocupări — agricultura. Timp de două anotimpuri, o arșiță cumplită s-a revărsat peste ogoarele noastre. Seceta! Iată una din urgiile care au înfiorat pe bunii și străbunii noștri și care încă acum un sfert de secol, mai era capabilă să cotropească fără împotrivire munca oamenilor, să-i reducă la neputință Anul 1968 a suportat însă excelent barajul de foc și nu înfățișat o toamnă încărcată de toate ofrandele gliei. Să aici adunate într-o chintesență efectele unui șir întreg de factori. Capacitatea de a rezista la ofensiva stihțiilor, de a înfrînge coaliția lor, se sprijină și pe cele 100 000 de tone de toare care populează cîmpurile de la Dunăre și de sub poalele Carpaților. Se sprijină și pe pilonul chimiei, prezentă în toate fazele de zămislire a rodului. Se sprijină din ce în ce mai mult și pe rețelele de irigații, tranșeele pașnice și canalele care sînt desenează pe fondul mat al stepei dobroge se integrează pe pastulul Bărăganului și în simfonia colinelor Moldovei și a podișului transilvănean. Se sprijină mai ales pe formidabila forță a cohortelor de agronomi hotărîți să confere muncii agricultorilor atribuțiile alee ale științei. O toamnă care se înfățișează la soroc încărcată cu atît daruri nu poate îndemna însă la relaxare, ci implică pretinde un efort de autodepășire, amplifică exigențele. Poate tocmai de aceea în ultimele luni razele reflectoarelor noastre s-au îndreptat mai mult asupra lucrurilor care trebuiau făcute. Nu-am trecut cu vederea cînd la Satu Mare în cîmpia Bihorului, la Cluj sau în părțile Severinului rectoratul decurgea mai lent. Și n-am îngăduit ca frumoșii cartoni de Rădăuți sau de Covasna să nu fie adunați la vreme de cîmp. Și am spus podgorenii, fie ei de la Alba, fie de la Jidvei sau de la Cotnari, că strugurilor le stătea mai bine sub teacuri. A fi procedat altfel ar fi fost împotriva logicii. Din aceleași rațiuni am subliniat, ori de cîte ori am avut prilejul, că acest anotimp binecuvîntat trebuie folosit cu plin pentru pregătirea viitoarelor holde. Nu ne-am împănat în Maramureș sau la Vaslui, în ținutul Mureșului sau Sălaj, la Caraș sau la Harghita, imensul arsenal de mașini să nu-și fructifice în întregime capacitatea de muncă, grîul, orzul și secara să nu întîmpine asprimită iernii niște culturi fortificate, puternic înfrățite. Oricîte imperfecțiuni s-au putut petrece în spațiul ultimei campanii oricîte reproșuri am fost obligați să facem unora sau altora dintre organele agricole, ele n-au putut să umbrească bucuria de a vedea cum eforturile făcute de întregul popor pentru modernizarea uneia din principalele ramuri ale economiei naționale — agricultura — dau roade pe măsura. Din toate punctele de vedere, toamna lui 1968 a fost rămină o toamnă a confirmărilor. O toamnă matură.

Ion PAVELESC

Din datele pe care le cunoaștem, cooperativele agricole din județul Botosani au terminat recoltatul porumbului. Iar județele Olț — 94%, Teleorman — 92%, Mehedinți — 91%, Dolj — 84%. Sînt mult rămase în urmă județele din Transilvania: Sibiu — 4%, Brașov — 7%, Harghita — 9%. Nesatisfăcător este ritmul în care se face recoltatul sfeclei de zahăr, al cartofilor. O lucrare de mare importanță, care nu poate să sufere amînări, este însilozarea plantelor furajere. Pînă la 20 octombrie planul de însilozare în cooperativele agricole n-a fost realizat decît în proporție de 46%. Lucrarea aceasta e mult rămasă în urmă în județele Maramureș, Vilcea, Dîmbovița, Caraș-Severin.

O evoluție pozitivă s-a înregistrat la semănatul culturilor de toamnă. Dar și aici se observă ritmuri inegale. În multe cooperative agricole din județele Mureș, Cluj, Harghita s-a lucrat sub posibilități și nu s-a realizat viteza zilnică stabilită în grafice.

ZIUA ARMATEI

Intrată în tradiția națională a țării noastre, Ziua Forțelor Armate ale Republicii Socialiste România a fost sărbătorită ca de obicei la 25 octombrie de către întregul nostru popor. Urmași ai eroilor care s-au jertfit pentru apărarea pământului românesc, militarii armatei noastre sînt astăzi un scut puternic, pe măsura cuceririlor dobîndite de România Socialistă. În fotografie: dirijarea rachetei antitanc spre țintă.

REPORTERUL PE TEREN:

F. Urseanu

BOOM LA TÎRGUL DE TOAMNĂ

Prin ușile magazinului universal «Victoria» din centrul Capitalei intră și ies zilnic 50 000 de cumpărători. În ultimele zile cifra a suferit o modificare: a crescut cu 10 000. Explicația: ne aflăm în plin «Tîrg de toamnă», inițiat în întreaga țară pentru desfacerea la prețuri reduse a unor produse de îmbrăcăminte și încălțăminte destinate sezonului rece. Staururile «Victoriei» sînt

luate cu asalt; mii de oameni părăsesc magazinul cu pachete. Cum se reflectă faptul în registrele de contabilitate? «În fiecare săptămînă — ne informează Ion Nițu, șeful serviciului comercial al magazinului — înregistrăm o vînzare mai mare cu aproape un milion lei decît în perioada respectivă a lunii precedente. Consecință firească: planul va fi depășit». Poate că tocmai acum cînd clienții dau buzna numărul vînzătorilor trebuie mărit, iar lifturile trebuie să funcționeze (toate) mai ritmic. Altfel cozile rămîn interminabile.

«Adam» este un alt mare magazin bucureștean care numai în 7 zile din «Tîrgul de toamnă» și-a sporit încasările cu 600 000 de lei (după mărturia directorului magazinului, Gh. Tîrcolea). Este și firesc de vreme ce un palton care pînă acum cîteva săptămîni se vindea cu 1 300 lei poate fi cumpărat cu 800.

«Tîrgul de toamnă» a transformat Lipsanii, vechea și cunoscuta arteră comercială a Bucureștiului, într-un furnicar de oameni; un alt vechi vad comercial, cel de pe Grivița, este asaltat de zeci de mii de cumpărători. O vînzătoare de la magazinul «Sora» (Dumitra Mihai) ne-a mărturisit că în șapte zile vinde (la preț redus cu 30%) tot atîtea perechi de ciorapi de damă cît vindea înainte într-o lună. Numai că, după cîte am văzut și după cîte am auzit la fața locului, ar trebui să fie reimprospătat conținutul stocului de mărfuri. Cumpărătorii asaltează și magazinele de cartier. Ion Moraru, șef de raion la magazinul de confecții din bd. Duca nr.3-5, ne spune: «Tîrgul de toamnă» este o dublă afacere (bună, desigur!) și pentru cumpărător, și pentru magazin».

În țară? Din oră în oră Ministerul Comerțului Interior — inițiatorul «Tîrgului de toamnă» — primește de pretutindeni aceleași vești: vînzarea cu prețuri reduse merge bine.

Rezultatele generale ale acestei acțiuni le vom cunoaște însă abia în ziua cînd se va încheia «Tîrgul de toamnă» — la 2 noiembrie.

O ZI LA POȘTA CENTRALĂ

În interiorul monumentalei clădiri de la capătul Căii Victoriei toată lumea este grăbită: să-și cumpere bilete de tren, să trimită o telegramă, să primească legătura cu...

Telefonista de serviciu (16 octombrie, ora 11) este supraaglomerată și ncerci s-o înțelegi, dar nu poți dacă-i răspunde peste umăr unei femei «N-avem carte de telefon pentru București. S-a făcut «varză», întrebați la 03». Rețineți că acțiunea se petrece în Capitală, într-un loc unde majoritatea

cabinelor sînt făcute ca să telefonezi din București, în București.

Graba nu presupune, obligatoriu, stridențe sonore. Sigur, numai că de la «raionul» telefoane, chiar dacă este amplasat într-una dintre extremitățile clădirii, răzbat zgomote supărătoare (Suceava — cabina 5!!! Suceava... și așa mai departe) Biroul de voiaj (central!) este un alt chiriș provizoriu (și gălăgios) al Poștei centrale. Provizoratul durează însă de ani de zile, spre nemulțumirea perpetuă a sutelor și sutelor de cetățeni care doresc să-și scrie, în liniște, scrisoarea...

Le-am urmărit atent pe lucrătoarele de la ghișeele pentru recomandate etc., etc. Munca lor se consumă în liniște. Dar cîți solicitanți! După informațiile de rigoare am făcut cîteva operațiuni aritmetice din care-a rezultat că zilnic, la Poșta Centrală se efectuează 21 000 de felurite prestații pentru public. La unul dintre ghișeele C.E.C. am întrebato în treacăt, pe funcționară, dacă totdeauna aglomerația este aceeași. «Acum e multă lume?» — s-a mirat ea. Și iată cum am aflat că dacă o zi de lucru totalizează circa 100 operații de depuneri și restituiri, duminica ele ajung la 700, adică de șapte ori mai mult. De ce? Pentru bunul motiv că oficiile proprii ale C.E.C.-ului nu funcționează în zilele de sărbătoare!

Și mi-am mai pus o întrebare: oare de ce vine atît de multă lume la Poșta Centrală? Am căpatat răspunsul autorizat în fața unei hărți din biroul ing. Ștefan Tudor, directorul Poștelor municipiului București. După o plimbare — cu rigla — prin cîteva cartiere ale Capitalei, iată deslășirea: de jur împrejurul oficiului P.T.T.R. nr. 1 (citiți Poșta Centrală) marcat pe hartă este mult spațiu gol. Și nu doar pe hartă. De la un capăt la altul al Căii Victoriei nu veți găsi un alt oficiu poștal. Din Piața Rosetti pînă în Cotroceni, pe tot bd. Gh. Gheorghiu-Dej, nici urmă de ghișeu poștal. Asemenea de pe bd. N. Bălcescu — (colț cu C.A. Rosetti) parcurgînd drumul pe Bd. 1848 pînă la str. 11 Iunie. Distanța de 5-6-7 kilometri între un oficiu și altul se găsesc și pe Șos. Olteniței, în Rahova sau Pieptănari. Am întrebato iarăși de ce? — Directorul poștelor din București mi-a explicat că în cartierele vechi — în care intră și Centrul de tradiție al Cetății lui Bucur — nu există spațiu pentru noi oficii P.T.T.R. și cînd, din întîmplare, există, tov. Toma Albuț, directorul comercial din Capitală, îi dă o destinație pe profil specific de vînzări-cumpărări. «În locul său și eu aș face, probabil, la fel» — ne mărturisește ing. Tudor Ștefan. Totuși...

Reportajul nostru la Poșta centrală, din ziua de 16 oct. 1968, a mai consemnat o ședință cu toți diriginții oficiilor P.T.T.R. Un punct important la ordinea de zi: ținuta și comportamentul. Să sperăm că n-a fost o simplă formalitate...

Viorica CIORBAGIU

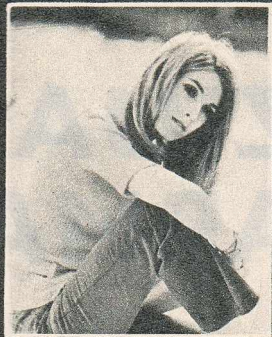

În aceste zile, pe strada Lipsani.

Fotografie de A. PASAT

Prezentarea
grafică
Vasile
OLAC

COPERTA NOASTRĂ
Din nou despre modă (vezi
pag. 20—21)

FLACĂRA. Redacția: București, Piața
Științei 1, Sectorul 1. Căsuța postală 41 12,
Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TI-
PARUL executat la Combinatul poligrafic
«Casa Științei».

Balerina GALINA ULANOVA, artistă a poporului
a U.R.S.S.

— Cite roluri ați interpretat?
— 12 roluri: în Romeo și Julieta,
Lacul lebedelor, Fintina din Bahcisa-
rai și altele. Dar cel mai mult am
iubit rolul «Giselle».
— Scena continuă să vă fascineze?
— Majoritatea orelor de lucru le
consacru în prezent pregătirii soli-
știlor și introducerii lor în spectacole.
Sînt fericită că, deși nu mai apar ca
altădată pe scenă, admiratorii mei
din țară și străinătate nu m-au uitat.
Pe adresa mea primesc de la ei cite

100 de scrisori pe săptămînă.

— Ce puteți spune cititorilor noștri despre vizita dv. în
România?

— M-a bucurat vizita în țara dv. Din păcate, timpul
extrem de scurt petrecut aici nu mi-a dat posibilitatea de
a cunoaște două teatre mari de balet românești, din Cluj
și Timișoara, care mă interesau foarte mult, întrucît știu
că aceste colective promovează tendințe originale, foarte
moderne în exprimarea artistică. Sper că la următoarea
vizită în România am să am ocazia să cunosc de aproape
activitatea lor.

Lordul BROWN, M.B.E., mi-
nistrul de stat al Consiliului de
Comerț al Marii Britanii

— Cum puteți sintetiza impresiile
dv. din recenta vizită făcută în Româ-
nia?

— În primul rînd constatarea pro-
gresului rapid al industrializării din
România. În al doilea rînd, creșterea
importantă a comerțului dintre țările
noastre, care în acest an va atinge
nivelul de 50 milioane de lire.

— Colaborarea tehnologică dintre

Marea Britanie și România are perspective de dezvoltare?

— Desigur. Acum, citva timp am semnat și un acord de
schimburi tehnologice. Trebuie să arăt că multe firme
britanice își arată deja interesul pentru piața română,
apreciind eforturile României de ridicare a nivelului spe-
cializat al producției sale industriale.

— Ce șanse există pentru pătrunderea mărfurilor românești
pe piața engleză?

— Deocamdată, bunurile românești sînt importate în
Anglia în cantități mici. Consider că interesul țării mele
este de a cumpăra mai multe produse din țara dv. decît
în prezent. De altfel, noi am încheiat zilele acestea cu
România un acord comercial pe termen lung (1968—1973).

Dr. V.R.K.V. RAO, minis-
trul Transporturilor și Naviga-
ției din India.

— Cîteva cuvinte despre vizita dv.
în România.

— A existat un scop general, acela
de a întări mai mult relațiile existente
de prietenie dintre țările noastre,
înțelegerea româno-indiană, și unul
particular, de factură economică. Mai
precis, ne-au interesat posibilitățile
stabilirii unei colaborări bilaterale
în domeniul navigației.

— Ați purtat discuții în acest sens?

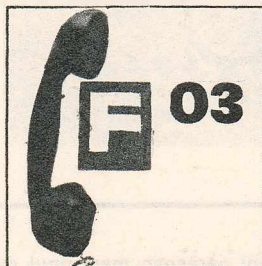
— Da, am avut în România întreveneri cordiale, folosi-
toare și concrete.

— Ați vizitat în țară șantiere navale și porturi?

— Desigur. Am fost îndeosebi foarte impresionat de
activitatea de extindere a portului Constanța. Mă gîndesc
serios să trimit cîteva specialiști indieni spre a vedea per-
sonal acest port și a învăța din experiența experților dv.
Am fost și la Șantierele navale din Galați, care m-au inte-
resat în mod deosebit, deoarece probabil ele ne vor
furniza o serie de vase pe care India le va cumpăra din
România. Este foarte bine și modern amenajat.

— Care este părerea dv. despre stadiul actual al economiei
românești?

— Eu consider România o țară industrială dezvoltată.
Iată de ce cred că putem stabili relații economice mai
strînse.

GHEORGHE NICULESCU-MIZIL, director al
Direcției Județene a Casei de Economii și Consem-
națiuni, Ilfov.

— Ce acțiuni s-au întreprins cu prilejul «Săptămîinii
economiei»?

— Se va deschide o unitate C.E.C. în comuna Ion Roată.
În întîmpinarea «Săptămîinii economiei» s-au mai deschis
două unități, una la Domnești și alta la Afumați. A început,
de asemenea, acțiunea de emitere de librete de economii
cu cîștiguri în materiale de construcții. În plus, se întreprind
acțiuni de pătrundere a C.E.C.-ului din ce în ce mai
mult în rîndul oamenilor muncii de la sate.

— Alte inițiative?

— Pentru elevii din școli se introduce «cecul de econo-
mii școlare», care va îmbina la copii deprinderea de econo-
misire cu obținerea de noi cunoștințe în diferite domenii
(istoria țării, științele naturale etc.), pe care le găsesc în
aceste ecure.

S-a generalizat sistemul de lucru la ghișee în vederea
economisirii timpului depunătorului. Același lucrător care
efectuează operațiunile în librete va opera atît în documen-
tele de depunere sau restituire cît și în jurnalul de opera-
țiuni.

S-a mai înființat filiala C.E.C.-Ilfov pentru depunătorii
din jurul Capitalei. În felul acesta se pot face operațiuni de
restituire a oricărui sume fără să se mai piardă prea mult
timp cu confirmările de sold. În încheiere să amintim și
măsurile luate pentru amenajarea sediilor C.E.C. cît mai
corespunzător cerințelor, cît mai confortabile și atrăgă-
toare.

Conf. ing. VASILE TĂRĂBOI, directorul Insti-
tutului de documentare tehnică (I.D.T.)

— Am aflat că folosiți o metodă nouă și interesantă
pentru informarea specialiștilor care vă solicită material
documentar. Despre ce este vorba?

— În prezent, la Institutul nostru se aplică — deocam-
dată experimental — un sistem nou de informare denumit
«Disiminare selectivă a informațiilor pe profil individual».
Acest sistem reprezintă un dialog direct între solicitantul
preocupat de o anumită temă, și noi. Ca urmare, el este
permanent informat despre tot ce apare în lume în dome-
niul care-l interesează. Răspunsurile i se transmit prin
telex, telefon, corespondență, curier sau alte mijloace
care-i convin, fără ca el să se mai deplaseze la institut.

Folosim sistemul grație unei aparaturi fotoelectronice
de selectare, pe profil de problemă, foarte modern, achi-
ziționată recent și care înlocuiește timpul și munca a sute
de oameni.

OCTAVIAN CHIRILĂ, șeful sectorului construc-
ții din Consiliul Național pentru Educație Fizică
și Sport

— Ce noi și importante construcții sportive vor fi date
în folosință pînă la sfîrșitul acestui an?

— În primul rînd, o mare sală de sport (2 232 mp), bine
utilată pe care C.N.E.F.S. o construiește în cadrul Com-
plexului sportiv «23 August» în București. Aici se vor
antrena atleții din Capitală. La Brașov (în cartierul Barto-
lomeu), va fi dat în folosință tot pînă la sfîrșitul anului, un
stadion sportiv cu 30 000 locuri.

— Ce va fi gata în viitorii ani?

— O sală de sport la Ploiești. O altă sală de sport (cu
1 000 locuri) se ridică, tot acum, la Pitești. Ea va fi terminată
anul viitor. Tot anul viitor vor fi inaugurate: sala sportu-
rilor din Timișoara și cele două bazine acoperite ce se
construiesc acum la București în cadrul Complexului
sportiv «23 August».

MARIN GHERGHE, inginer-șef al fabricii de ci-
ment-Comarnic

— Sînteți primii care ați produs în țară ciment colorat.
Ce ne puteți spune?

— După doi ani de cercetări, un colectiv de specialiști
din fabrica noastră a reușit să elaboreze un produs cu
totul nou la noi — ciment colorat. Culoarele: verde, galben,
negru.

Primele cantități au și fost livrate unui număr mare de
întreprinderi de construcții din țară.

— La ce folosesc cimenturile colorate?

— Pentru betoane decorative, pentru exteriorul con-
strucțiilor, pentru pardoseli și pentru fabricarea dalelor
mozaicate.

Adaug: procesul de colorare a cimentului, folosindu-se
bineînțeleș coloranți, se realizează în timpul operației de
ardere.

ADELA DINESCU, directoarea Universității
populare-București

— În săptămîna aceasta au început cursurile Universității
populare din Capitală. Care este numărul celor înscrîși
pînă acum, ce se va preda în acest an?

— Pînă la ora cînd are loc prezenta convorbire, numărul
celor care s-au înscrîși se ridică la 8 500. Contăm pe 10 000
Vom avea 34 de cursuri din domeniile cele mai variate al
științei, artei, literaturii (cîteva din ele: Istoria culturii și
civilizației românești, Economia mondială, Literatura uni-
versală, Arta decorativă a sec. XX, Arhitectură și urbu-
nism, Calculatoarele electronice etc.).

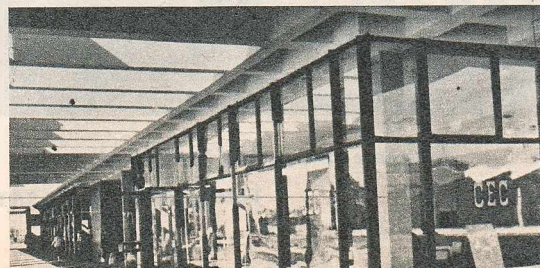
— Unde se vor desfășura cursurile?

— În sălile proprii ale Universității populare (la Dalles,
în str. Biserica Albă și Batiștei, precum și la Muzeul de
istorie a partidului, în aula Bibliotecii universitare și în
patru cluburi ale tineretului.

5 500 000 DE LIBRETE

Este o realitate consemnată în statisticile Casei de Eco-
nomii și Consemnațiuni: la 30 iunie 1968 populația țării
noastre deținea cinci milioane și jumătate de librete de
economii. Asta înseamnă că din 4 locuitori ai țării, 1 are
libret de economii C.E.C. De la cecul de economii a
scolarului la libretele cu dobînzii, cu dobînzii și cîștiguri (în
bani, autoturisme, construire de locuințe, materiale de
construcții) și pînă la contul personal C.E.C. și obligațiunile
C.E.C., instituția aceasta, cu o vastă activitate economică
și socială, care se îngrijește precum un bun gospodar de
fructificarea economiilor noastre, acordă anual depună-
rilor, sub formă de dobînzii și cîștiguri, sume ce se ridică
la ordinul sutelor de milioane de lei. Să luăm doar
capitolul cîștigurilor — poate cele mai ispititoare — și
autoturisme: s-au acordat pînă acum în total 3 058 asemenea
cîștiguri, iar în anul 1968 (inclusiv tragerea din 30 octom-
brie a.c.) s-au acordat 1 024 autoturisme Mercedes 190
Fiat 1800, 125 și 124, Volga etc., etc. Dacă nu ne înșelăm
valoarea totală a acestora trece de 50 000 000 lei.

Activitatea C.E.C. se desfășoară la ora această în 5 82
unități situate în orașele și satele țării iar din aceste
1 339 sînt unități proprii (filiale și agenții C.E.C.) și 4 48
unități mandatate. Recent au fost amenajate 51 sedii unități
C.E.C. și s-au înființat 34 de noi agenții. Una dintre acestea
situată în Șoseaua Armatei Poporului din București
puteți vedea în fotografia de față.

ȘANTIER COMERCIAL

ntru comercial» — este o floțiune care se asociază, abil, în ultimii ani, cu existența noului ansamblu de țe, a noului cartier sau microraiou. Și, de unde, sincronizarea era deficitară — magazinele începând ctioneze mult după mutarea noilor locatari — se ă această... tradiție capătă îndreptarea cuvenită. Ne i aprecierea pe datele cuprinse în agenda de șantier atată la Direcția de investiții a Ministerului Comerțului or.

șor-Avrig) (București), «Hipodrom» (Sibiu), «Cir-luțiunii» (Timișoara), «Avram Iancu» (Mediaș), «Co-țeciu» (Baia Borșa) — toate acestea reprezintă denu-mai mult sau mai puțin convențională, a unor cartiere ide pînă la sfîrșitul anului se vor deschide centre ciale. Asta înseamnă că oamenii vor avea la îndemînă pîine, carne și alte alimente, că nu vor mai bate drum pentru o strecurătoare, hîrtie albastră de învelit pentru țigări sau antinevralgice. Și asemenea centre ciale se vor deschide în trimestrul acesta nu doar alitățile amintite, ci și la Călărași, Slatina, Moinești, ghieni, Caracal, ba chiar... la Poiana-Brașov. Turisții les cei cu mașină) vor putea deci să-și facă anumite li curente în timpul excursiei. Peste puțin timp ama-le decor inedit pot spera să savureze un pahar de rfumat în noua cramă instalată la subsolul cetății din ulia.

nul care vine vor înceta să mai figureze pe post de șărese) (sub raport comercial) stațiunile balneare din i, Călimănești și Govora. Pe lîngă un substanțial afectat deschiderii magazinelor cu felurite profiluri 000 mp în fiecare dintre stațiuni) la Tușnad-Băi se va ra în 1969, un restaurant cu terasă, iar la Călimănești de zi.

Inaugurarea Decadei cărții sovietice a fost marcată, printre alte manifestări, de deschiderea unei expoziții la Librăria Universală din București.

EDITORIALĂ '69 EDITORIALĂ '69 EDITORIALĂ '69 EDITORIALĂ '69

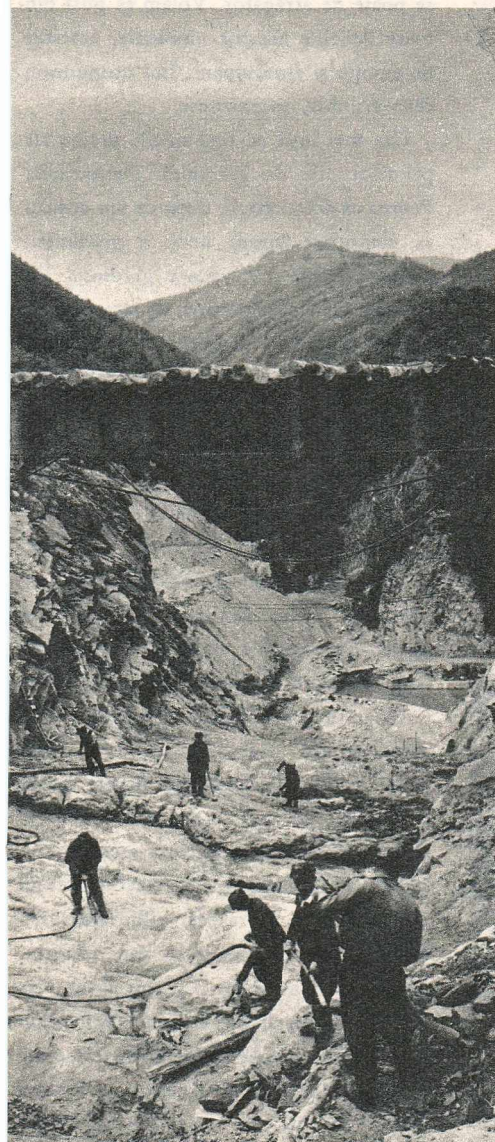
Pentru anul viitor, editurile noastre anunțau o recoltă foarte bogată de apariții. Mii de titluri, îmbrățișînd o varietate tematică care se adresează tuturor competențelor și gusturilor. Din planul editorial al Editurii politice, subliniem anunțarea apariției volumelor 25, 26 (hartea I), 31 și 32 din «Opere» de Karl Marx și Friedrich Engels, precum și volumele 53, 54 și 55 din «Opere complete» de V.I. Lenin. De asemenea un colectiv de autori a predat editurii volumele II și III din «Reprezentanțele diplomatice ale României», iar alt colectiv, condus de prof. univ. George Macovescu, lucrarea «Mihail Kogălniceanu, Documente diplomatice». Mai semnalăm programarea unor lucrări de mare interes, precum «Cronica dezarmării» de Sergiu Verona, și «Frontul secret 1939-1945» de Nicolae Minei. La Editura Academiei va apărea un masiv volum al «Istoriei României» (destinat unui larg public). Semnalăm de asemenea apariția la Editura științifică a «Criticii rațiunii pure» de Immanuel Kant, a «Filozofiei religioase» de G.F.W. Hegel (Ed. Academiei), a unei lucrări inedite aparținînd lui Lucian Blaga intitulată «Experimentul și spiritul matematic» (Editura științifică), precum și «Scrierile inedite» de P.P. Negulescu (Editura Academiei). Boletistica va fi bogată și semnificativ reprezentată prin povestirea de mare amploare «Mihail Viteazul» de Titus Popovici (Editura militară), un nou roman semnat de Marin Preda, și cel intitulat «Pe zidurile nopții», aparținînd academicianului Zaharia Stancu (E.P.L.). Primul roman al lui Fănuș Neagu se intitulează «Steaua

miniei». Eugen Barbu a predat Editurii tineretului voluminosul manuscris al romanului «Principiile», iar Ștefan Bănuțescu, noul său roman «Generație anonimă» ce se înscrie în cea mai fierbinte actualitate (E.P.L.). Nicuță Tănase semnează «Prima mea dispută cu Dumnezeu», culegere de foiletoane. Poezia este larg reprezentată prin volume de Ion Bănuță («Panorama tristei mele înfățișări» — Ed. tineretului), Ștefan Augustin Doinaș («Poezii» — E.P.L.), Eugen Jeboianu («Versuri» — Ed. tineretului), Miron Radu Paraschivescu («Cîntec țigănesc» — Ed. tineretului), Marin Sorescu («La seara mea» — Ed. tineretului). În cadrul valorificării moștenirii literare, semnalăm apariția «Scrierilor»

vol. XXIII-XXVII de Tudor Arghezi (E.P.L.) și a volumului VI din «Opere» de Ion Agârbiceanu. Apare de asemenea volumul «Teatrul» de Lucian Blaga și «Opere» vol. IX-XIII de George Călinescu. Vor mai apărea «Proză fantastică» și «Maitreyi» de Mircea Eliade, «Scrieri I» de Eugen Lovinescu, Titu Maiorescu «Opere» vol. I (ediție în 10 volume). Din extrem de vastul număr al traducerilor din literatura universală, remarcăm «Portretul artistului» de James Joyce, «Robii» de Somerset Maugham, «Micul Pierre» de Anatole France, al treilea volum din seria André Gide, volumele V-XI din «În căutarea timpului pierdut» de Marcel Proust, «Un om sfîrșit» de Giovanni Papini, «Re-

gele cărbune» de Upton Sinclair, un nou volum de Ivan Bunin și Dostoevski, «Opere complete» volumele V și VI. Boris Pasternak, va fi prezent în librării cu un volum de poezii intitulat «Versuri». Planul editorial pe anul 1969 prevede alte sute de titluri în domeniul artelor plastice, al literaturii pentru tineret și copii, pedagogie, învățămînt, lucrări enciclopedice, sport, turism, a căror simplă enunțare ar necesita desfășurări pe pagini întregi. Selecția mai sus operată, fatalmente extrem de incompletă, vrea doar să sugereze și să incite la căutare, după preferințele și preocupările fiecăruia...

Mihai H.

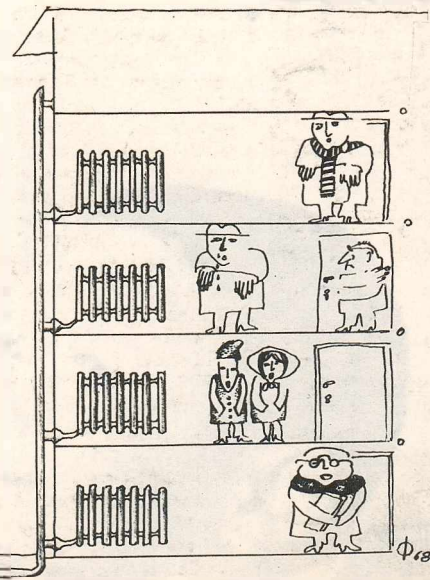

ite din culcușul lor milenar, straturile de rocă e malul rîului Doftana fac loc vetreii viitorului . Scopul construcției barajului: «pomparea» zăgăzuite, în folosul orașului Ploiești, a plat-ei sale industriale și a irigațiilor pe 24 500 ha agricol (foto Gh. Amuza).

Cu toate că iarna bate la ușă, întreprinderea de construcții-montaj nr. 2 nu a terminat construcția centralelor termice ce asigură încălzirea blocurilor din Bd. Ion Șulea, date deja în folosință.

Desen de Dorin DIMITRIU

ȘANTIER
CENTRALĂ
TERMICĂ

PRIMELE DESPĂRTIRI

Fotoreportaj de Traian PROSAN

Și-a fost atita plins... Fluvii de lacrimi au curs.

Povestea se repetă an de an, de când sînt școli și de când sînt grădinițe.

Îmi propuneam ceva frumos. Să merg în prima zi de grădiniță și să asist la sosirea noului val. Să vezi reacțiile mogildețelor de oameni, uluitoarele lor treceri de la o stare la alta, posibile numai la o asemenea vîrstă, să vezi «minunile» acestea descoperind lumea și noile relații, e ceva cit se poate de atrăgător. Voiam să gust din toate deliciale acestor momente, amestec de emoție și amuzament. Îmi propuneam ceva frumos, mărturisesc.

Dar mai întii au fost micile drame ale primelor zile de grădiniță. Despărțirea. Pentru că acești copii, după ce vin curioși să descopere lumea nouă a grădiniței, înțeleg repede că această grădiniță înseamnă în fapt despărțirea de tata, de mama, de bunicuța. Și atunci... V-am văzut pe dv., părinții. Erați, cei mai mulți, tulburați de emoție. Unii dintre dv. încercați să fiți veseli, tari, ascunzîndu-vă stingaci tulburarea în fața insistențelor: «Vreau să rămîi cu mine aici, mamă. V-am văzut pe unii întirziind sub ferestrele grădiniței și apoi depărtîndu-vă încet. Într-un cuvînt, am văzut micile drame ale zilei dintii. Dar cred și acum că dramele au fost mai mult ale dv. decit ale copiilor.

Chiar în prima zi, pe la prînz, v-aș fi dorit pe dv. părinții aici să vă vedeți puișorii. V-aș fi chemat pe fiecare dintre cei mulți, pe care v-am văzut plecînd tulburați ori cu o lacrimă ascunsă sub geană. Vă las lacrima, e a dv., și e profund omenească. Și vă respect tulburarea vizibilă cu care v-ați depărtat spre serviciu. Cred că nici nu mi-ar fi plăcut altfel. Dar iată-i. Sînt veseli și v-au uitat. Sînt acum departe, pe potecile din pădurile fermecate ale basmelor cu Feți-Frumoși și Scufița Roșie. Și fiți din nou liniștiți. V-au uitat doar cît trebuie. Cît sînt aici. Și pentru că nu puteați veni, pentru că erați undeva la serviciu, am făcut aceste imagini, și multe altele, care n-au avut loc aici. Sînt pentru dumneavoastră.

▲
Toți m-au păcălit pe mine azi.
Și mama, și tata, și mamaia...

▲
Mai stai, mamă, nu pleca!

ȘI-A FOST ATÎTA JALE...

▲
Ce nu le-o fi plăcînd?

▲
Ia-mă cu tine,
eu nu stau aici.

PRIMELE IUBIRI

Și uite-așa, mai de una, mai de alta...

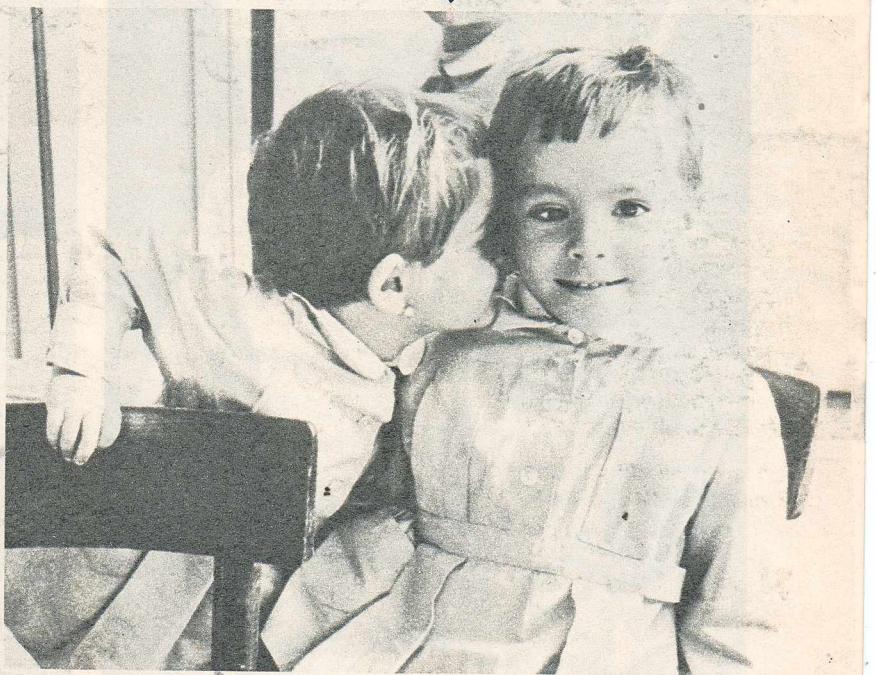
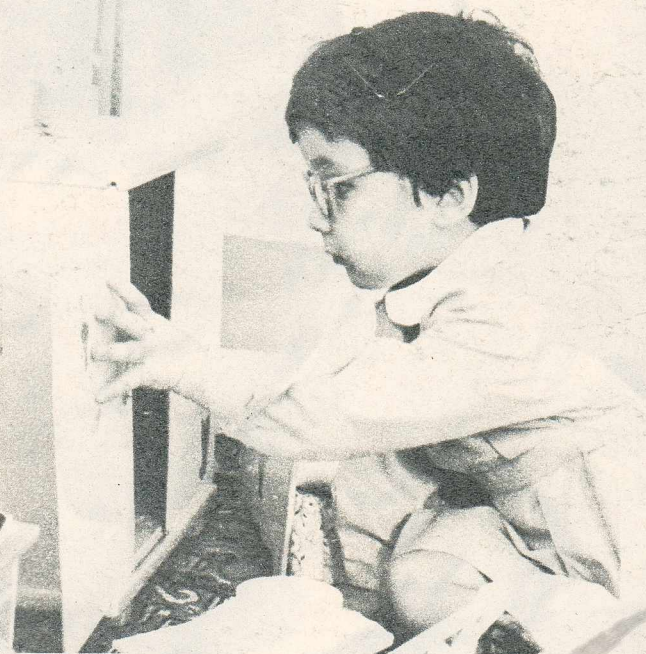

Ce de jucării!

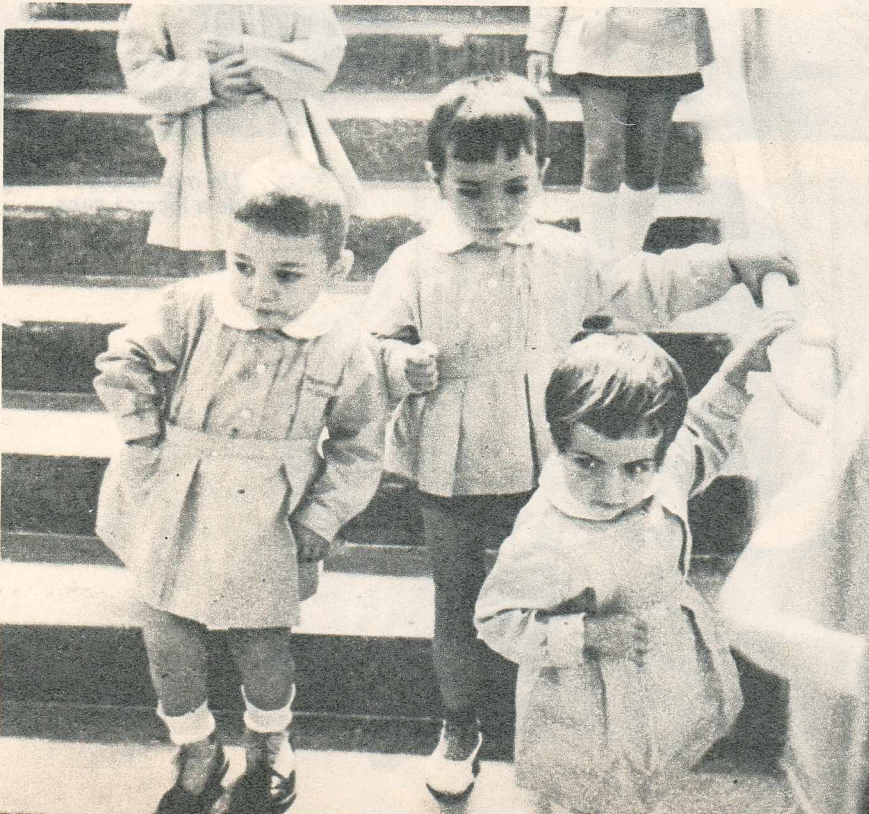

Pardon! Se pare că lucrurile se complică.

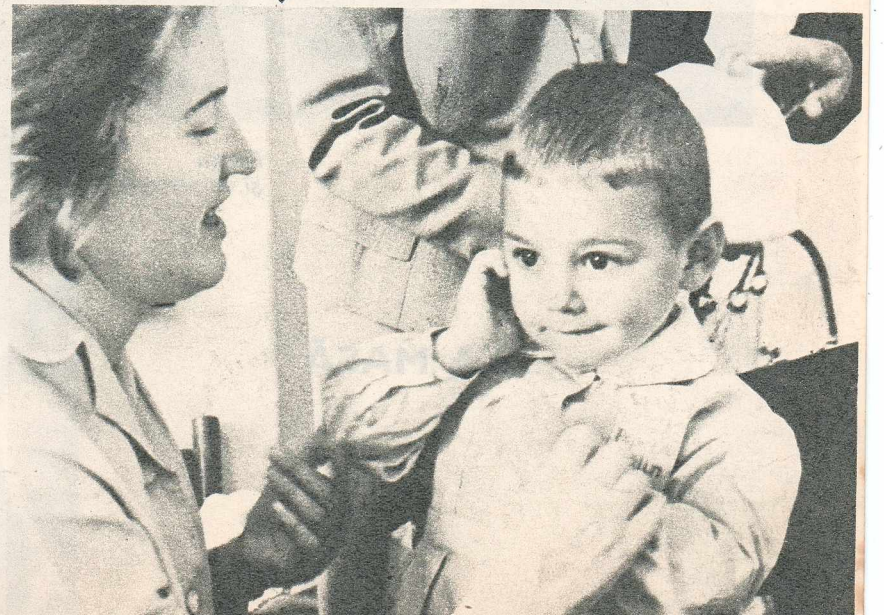
Descoperind inventarul.

Descoperind gradinița.

Cum te cheamă pe tine?

MERGEM LA SPĂLĂTOR...

Hai să ne spălăm
pe miini...

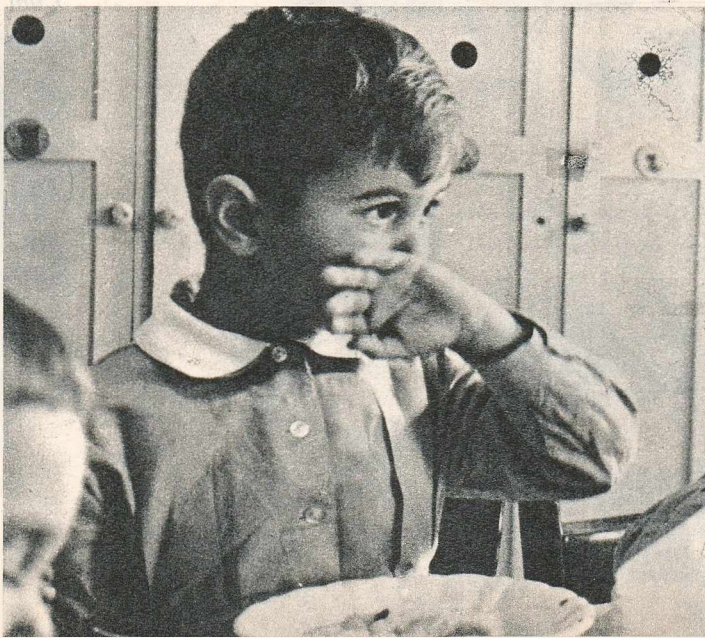

Facem
și de serviciu.

Un mod aparte
de a încerca supă.

...LA MASĂ

◀ Frige ciorba!

◀ Cine spune
că nu știu
să mănînc?
Iau cu mîna
și pun în lingură.

◀ După-masă
vine Moș Ene...

▲ Uite-așa se
mănîncă!

...LA DORMITOR

◀ După ce dormim puțin,
vine mama
să ne ia.

▶ Cînd dormeam eu acasă,
cu bunica...

▼ Nu e rău
nici aici.

radiațiile creează noi varietăți de plante

Rezervele alimentare ale lumii s-au îmbogățit cu 8 noi varietăți de plante obținute prin utilizarea radiațiilor nucleare și a substanțelor chimice. Cinci sînt de acum comercializate: soia cu maturație precoce; orezul cu randament mărit, cultivat în Japonia; piersicile mari și cu maturație precoce, cultivate în Argentina; griul cu continut mare în proteine, în India; o varietate nouă de orz, în S.U.A. În curînd se vor adăuga la această listă tipuri noi de griu argentinian și de orz suedez.

Cu excepția orzului american, toate varietățile de mai sus au fost realizate prin mutații radioinduse. Așa, de pildă, piersica din Argentina a fost realizată prin expunerea continuă a pomilor fructiferi la raze gamma, iar griul indian, prin expunerea semințelor la raze ultraviolete și la raze gamma. Orzul american a fost obținut cu ajutorul unor produse chimice radiomimetice (al căror efect este similar celui produs de radiații).

Avînd în vedere progresele obținute în ultimii ani prin aplicarea mutațiilor induse, se preconizează intensificarea cercetărilor în acest domeniu și coordonarea activității la nivel internațional.

„cîrțița“ în acțiune...

O imensă rețea de conducte și cabluri subterane destinate alimentării cu apă, canalizării, termoficării, transportului de petrol, instalațiilor telefonice sau electrice se găsește pretutindeni, în marile orașe, sub pavajul sau asfaltul pe care călcăm. Cîteodată luăm cunoștință de existența ei într-un mod — din păcate — lipsit de grație: șanțuri mărginite de grămezi de pămînt brăzdează vastele magistrale, deoarece se lucrează la reparații subterane, amenajări etc. Asfaltul este spart, circulația stînjinită...

Tehnic vorbind, această metodă de amenajare sau reparație a unor astfel de instalații a căpătăt denumirea de subtraversare prin procedeul «șanțuri deschise». În afară de aspectul inestetic pe care-l conferă orașului, metoda mai prezintă și alte inconveniente. Ea tulbură, așa cum am mai a-

mintit, circulația și — chiar după refacerea pavajului sau asfaltului distrus parțial — străzile, bulevardele sau magistralele se denivelează în locurile reparate, sub povara auto-vehiculelor.

Specialiștii au pus la punct o nouă metodă grație căreia amintitele lucrări pot fi efectuate nu numai într-un chip mai economic, dar și incomparabil mai estetic. Este vorba despre procedeul care a căpătăt denumirea de vibrostrăpungere dirijată. Dacă, de pildă, este nevoie de a se instala o conductă de-a curmezișul unei magistrale, se sapă un șanț pe un trotuar, iar străpungerea propriu-zisă se face dedesubtul magistralei, circulația nefiind cu nimic stînjinită. Efortul mecanic necesar în acest caz este de 8-10 ori mai mic decît în cazul folosirii vechilor metode, iar viteza de înaintare crește, concomitent, de 6 pînă la 8 ori.

O astfel de instalație modernă a fost studiată, proiectată și experimentată în cadrul Facultății de construcții din Timișoara. Numele ei este IFO-1. Dată spre a fi folosită întreprinderii de gospodărie orașenească din Timișoara, ea și-a dovedit pe deplin utilitatea. Întreaga instalație poate fi construită cu ajutorul unor mijloace modeste, accesibile oricărui atelier mecanic.

sarea — împotriva ceții

Sarea va cunoaște probabil o nouă utilizare, ca urmare a cercetărilor ce se desfășoară în prezent cu privire la distrugerea ceții pe aeroporturi, cu ajutorul acestui produs ușor accesibil. Din experiențele făcute a rezultat că prin pulverizarea din avion a unor cristale de sare deasupra unei zone acoperite cu ceață, cristalele formează în jurul lor picături de apă mai mari și ca atare mai grele, care cad pe pămînt.

de la transplante la viermi, la transplante la om

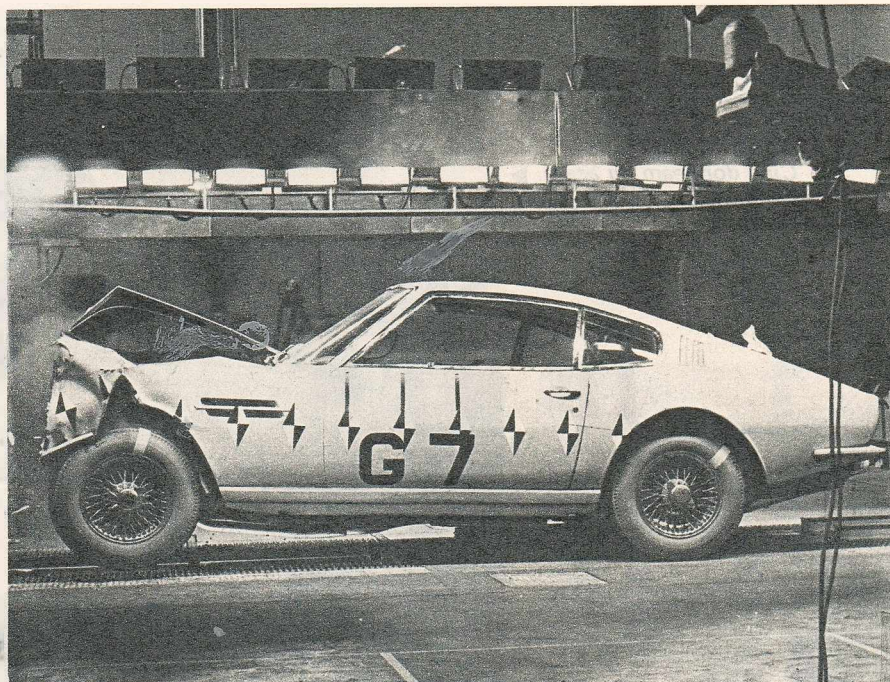
Chiar și cele mai simple viețuitoare dispun de un mecanism foarte fin pentru respingerea grefelor — iată concluzia la care a ajuns dr. Edwin

Cooper la capătul unor experiențe minuțioase efectuate pe viermi.

Dr. Cooper a grefat, la început, pielea între viermi aparținînd aceleiași colonii. După un anumit timp, grefele au fost respinse de organismul respectiv. În ceea ce privește operațiile de transplantare afectînd membrii unor colonii diferite, rezecția a apărut și mai repede ca în primul caz.

Evident, aceste cercetări nu au în vedere tratamentul... viermilor bolnavi, ci investigația, la nivelul unor structuri biologice mai simple, a acestui mecanism de care depinde succesul transplantării de organe la om.

La viermi, «paznicii» microscopici sînt celule specializate — arată dr. Cooper — cunoscute sub numele de fagocite; ele conțin enzime digestive care atacă și distrug pe intruși. Aceleași celule se găsesc la animalele superioare și la oameni, și ele fac o treabă extrem de utilă: sînt un fel de «măturători» ai organismului. Dar cum vor putea fi oare «convinse» ca, în anumite cazuri, să lucreze mai puțin conștiincios?

nu repetați experiența!

Acest automobil Aston-Martin a intrat cu o viteză de 180 km pe oră într-un bloc de beton de 200 tone. Rezultatul,

după cum vă puteți convinge din fotografie, nu a fost chiar atît de dezastruos: volanul s-a deplasat cu trei centimetri, rezervorul de benzină a rămas intact, parbrizul nu s-a spart! Experiența a fost realizată la Centrul de cercetări al industriei automobilelor din Nuneaton, Anglia, pentru a verifica noi dispozitive de securitate și

o nouă formulă constructivă a șasiului. Și încă un amănunt: ciocnirea provocată a avut loc într-o zi de vineri, 13...

Și totuși, în ciuda tuturor perfecționărilor tehnice de securitate, ne permitem să sugerăm că viteza moderată și stricta respectare a regulilor circulației rămîn cea mai bună garanție.

POFTIȚI LA MASĂ!

O nouă unitate de alimentație publică specific tradițional a fost inaugurată la Cluj restaurantul «Transilvania». În cele cinci sale de consumație ale localului se servesc preparate specifice ca: varză à la Cluj cu cîrnați someșeni, lipii cu varză, lipii cu brînză, lipii cu prune etc.

Ospătarii clujeni — cunoscuți în ce privește politețea și serviabilitatea lor — servesc și brăcați în costume specifice regiunii. Renunțatele vinuri de Tîrnave, de Alba etc. sînt oferite consumatorilor direct de la butoi, în căni de lemn.

...ȘI LA BOTOȘANI

Fostul restaurant botoșenean «Succava» a fost renovat, redeschizîndu-se sub denumirea de «Flora». Dar nu numai firma este nouă, și... conținutul. Într-un interior cu o frumoasă decorație de inspirație folclorică, vizitatorii «Floriei» li se servesc o seamă de mîncăruri băuturi dintre acelea ce fac faima bucătăriei podgoriilor moldovenești.

AUTOMOBILIȘTI, ASIGURAȚI-VĂ ÎN TIMPUL STAȚIONĂRII NOCTURNE!

În magazinele de specialitate s-a pus în vânzare un triunghi reflectorizant care semnalizează existența unui vehicul ce staționează în timpul nopții pe partea carosabilă a șoselei. Puteți de semnalizare a triunghiului reflectorizant e de circa 200 metri. Dispozitivul este un produs al cooperativelor «Chimica» și «Automecanic» din București. Prețul său este de lei 95.

SUPERMAGAZINUL PLOIEȘTEAN

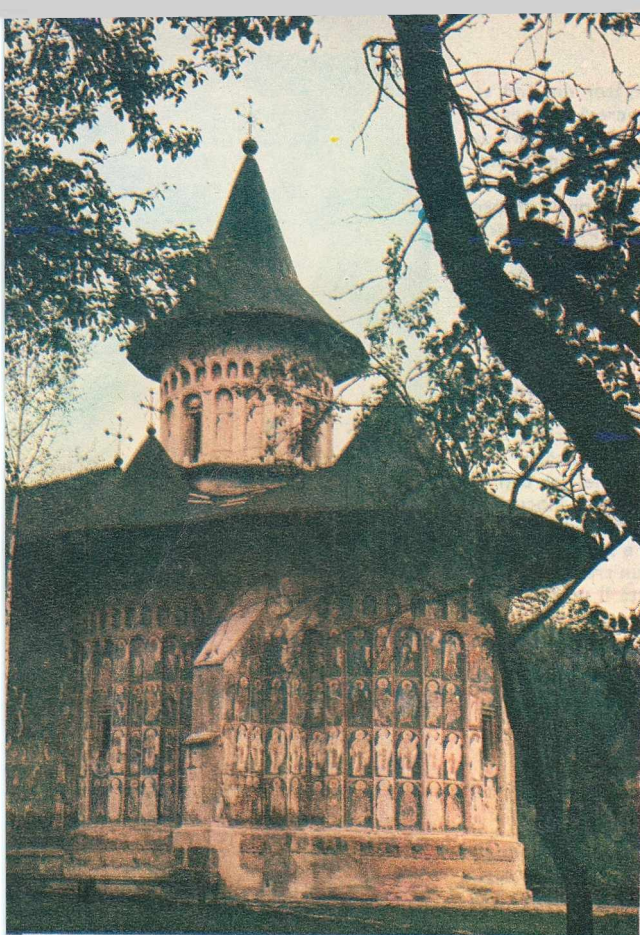
Astă-vară, în locul numeroaselor prăvălii și tarabe aflate la etajul Halelor centrale din Ploiești s-a amenajat un modern supermarket ce desfășoară o gamă largă de produse alimentare și de uz gospodăresc. Un prim bilanț al activității acestui magazin, după trei luni de la inaugurarea sa, arată că inițiativa creării lui a fost bine primită de ploieșteni. Avînd o bună aprovizionare și dispunînd de un personal calificat format din 72 de lucrători, supermarketul ploieștean a realizat zilnic desfaceri de peste 100 000 lei, în zilele de vîrf volumul mărfurilor vîndute atîngînd chiar valoarea de 250 000 lei. Experiența aceasta pozitivă ar putea fi... moli sitoare.

UNDE E SPECIFICUL BĂCĂUAN?

Cei care au îndrăgit frumusețea plaiurilor ale căror cărări de munte au fost bătute de Călin Hogaș și Sadoveanu, iubitorii minunatelor monumente istorice și de arhitectură din Moldova cunosc de cîțiva ani restaurantul specific local «Terasa gospodinelor» din Piața Neamț și-i apreciază specialitățile bucătăriei. Iar aceia care au vizitat toamna aceasta orașul de la poalele Pietricicăi și Cozlei, urcînd spre acest local s-au întîlnit în drum cu... un altul, mai pitoresc, și mai interesant ca primul «Colibele haiducilor». Și tot în Piatra Neamț există unul: «Căprioara», cu specific vînatăresc iar la Tg. Neamț e în curs de amenajare un altul la poalele Cetății Neamțului. Altele — în alătități ale județului.

Aceste constatări ne-au îndemnat să ne punem întrebarea: dar în județul învecinat, Bacău, cî asemenea localuri sînt?

Întrebarea n-a rămas fără răspuns: nu există nici unul! Se vorbește doar de o perspectivă posibilă de a se amenaja un local cu specific lingă parcul Gherăști din Bacău. Dar oare pitoreștile așezări de pe văile Bistriței Siretului, Trotușului, Oituzului și Cașinului specificul culinar și folcloric local nu ofere asemenea posibilități? La Slănicul Moldovei, Tg. Ocna, Comănești, Moinești, Orașul Gh. Gheorghiu-Dej, Buhuși, Răcăciuni etc. ca să nu dăm decît cîteva exemple din multe ce ar fi de dat — nu s-ar putea amenaja pitorești localuri care să aibă același succes ca cele din Neamț? Răspundem noi: s-ar putea. E nevoie numai de puțină inițiativă și de ceva mai mult spirit comercial.

Judetul SUCEAVA,
sau

de ce avem nevoie de orase

de Eugen MANDRIC
Fotografii de S. STEINER

Suceava, minuni de ieri și de azi.

Mii de motive, unul mai sentimental decât altul, mă silesc să gîndesc despre cei 8 890 de km pătrați pe care se întinde județul Suceava, într-un fel cum nu se poate mai idilic. Nu mai știu foarte exact cîți prieteni am printre cei aproape 600 000 de locuitori domiciliați pe sus-citatul teritoriu, dar primii oameni cărora le-am spus *tovarășe* trăiesc acolo, primele mele scrisori de dragoste le-am compus acolo (și încă într-o perioadă fericită, cînd eram în stare să comit cîte 10-15 pagini pe zi, ritm pe care, dacă l-aș fi menținut, aveam la activ mai multe romane decât Petre Sălcudeanu), mi-am petrecut întîii ani de tinerețe între Dumbrava Minunată și Nada Florilor, și încă vă scutesc să vă enumăr, fie și principalele, dintre motivele mele de idilă.

Chiar și în lipsa lor, la județul Suceava nu te poți referi fără fiorul de respect la care te obligă istoria acestor pămînturi, bijuteriile de artă unice în lume păstrate acolo, în nordul Moldovei și tot ce se cuprinde între zidurile cetății Sucevei și în mormîntul de la Putna al domnului Ștefan. Sîntem deopotrivă tentați să ne întrebăm cum a fost posibilă, acum cîteva sute de ani, o minune din transparențe tragice ca «Judecata de apoi» de la Voroneț, ori, ieri parcă, miracolul ritmat după ecurile securii și ordonat de inteligența neliniștită a lui Nicolae Labiș, acel copil care a lipsit numai vreo patru ani din lunca Mălinilor și a rămas definitiv în literatura acestei țări și acestui continent.

La urma urmei e în firea moldovenilor să judece pămîntul pe care-l calcă atribuindu-i măreția istoriei sale și nimbul frumuseților pe care le-a iscat. Pornit într-o călătorie în propria-i tinerețe, și încă pe pămînturile lui Ștefan cel Mare și Mihail Sadoveanu, moldoveanul care are cinstea să vă vorbească trebuie să recunoască însă că a trăit prea mult la București și a umblat prea mult prin lume ca să nu fi înțeles că, oricîte rădăcini le-ar uni, nici de la Voroneț la blocurile din Rădăuți, nici de la hatmanul Sucevei la președintele comitetului executiv municipal provizoriu, și nici de la Nicolae Labiș la Platon Pardău, legăturile nu sînt, neapărat, directe.

Încît oricît ne-ar tenta, în paginile acestea, justificările romantice, ne vom strădui să vă pasionăm pentru proză, în jurul unor subiecte legate de ritmul de dezvoltare, productivitate, urbanistică și revoluția tehnico-științifică mondială.

RITMURI

Acum cîteva ani, subsemnatul, deși bun cunoscător al orașului, a reușit să se rătăcească în Suceava. Unui bucureștean chestia poate să i se pară banală, dar, să fim înțeleși, Suceava era un orașel de proporții submediocre, numărînd trei străzi lungi cît trei zile de post și o puzderie de ulicioare, dacă vrei, pitorești, dar mai ales desfundate. Singura sa industrie mai acătării erau cîrnații, și aceia de Burdujeni.

În cîteva ani de zile, și anume din preajma anilor 1960 pînă acum, Suceava a devenit un puternic centru al industriilor chimică, forestieră și alimentară, și-a dublat populația, s-a reconstruit pe verticală la nivelul oricărui nou cartier al Capitalei (la nivel pe care uneori îl și întrece în materie de bun gust) și-a mutat peste jumătate din populație în blocuri noi, a devenit centru universitar.

Ritmul acesta e amețitor. În viața de toate zilele, el provoacă stări de spirit și stări de lucru care-ți inspiră cea mai vastă gamă de sentimente, de la entuziasm exaltat pînă la indignare sau, și mai rău, pînă la acreală.

Aleg, pentru a mă explica, trei exemple. Întîlnesc, căutînd într-un bloc din centrul Sucevei un prieten medic, pe un fost vizitînd din Fălțiceni. Altu că vizitînd (vizibil rușinat de fosta lui meserie, motiv pentru care nu-i dau numele, aici) locuiește pe același palier cu medicul. Omul se calificase, încă în orașul de baștină, mecanic, a fost atras de combinatele sucevene, a devenit aici maistru, cîștigă 2 100 lei pe lună, are două fete la liceu și o grămadă de necazuri, dar eu stăteam și încercam să-mi amintesc în ce an ne adusesese, ultima oară, cu birja, de la gară pînă acasă.

pe mine și pe medicul de pe același palier, vizitînd devenit maistru.

Pe coridoarele tribunalului județean, căutam cabinetul tovarășului Pirîu, un judecător de o remarcabilă cultură și o desăvîrșită distincție. Mă salută cineva, nu-l recunosc imediat și-mi văd de treabă. După întrevederea pe care i-o cerusem, judecătorul pleacă să-și conducă băiatul la gară, începe anul universitar. Ploua îndesat, judecătorul trebuie să fi fost făcut leocratic în cîteva minute, eu însă, fără băieții de trimis la școală, mai zăbovesc pe scările tribunalului. Mă abordează aceeași mutră, pe care, vag, o cunoșteam. Constat cu plăcere că am făcut primele două clase de liceu împreună. Pe urmă el s-a lăsat și a intrat la o meserie, dar nu i-a plăcut, zi, măi și tu, cizmărie... Pe urmă a intrat în comerț, s-a înșurat, are trei băieți... Și cum îi merge? Mersi, măi, merge, sînt fără nici un viciu, mi-am făcut și casă... Și cu ce ocazie pe-ai? Măgari, măi, invidioși, zic că nu justific lucruri în valoare de vreo 72 000 lei. A dracului de gestiune, mai bine mă fac mandatar!

Compătimesc cu colegul și sînt răsplătit. Mă invită să mă conducă la hotel, cu mașina lui, Renault 10. (Mai aflu, ce-i drept, că nu trăiește dintr-o singură leafă: lucrează și soția, tot în magazinul gestionat de el.)

Seara. Aștept la restaurantul hotelului Central pe Pan. Solcan, întîiul «instructor» din cîți m-au instruit, din 1945 încoace, acum corespondent, la Suceava, al «României libere». Solcan întîrzie, trebuie să transmită un raid-anchetă prin policlinici.

Mă salută un vechi cunoscut și-l poftesc să schimbăm o vorbă. E grăbit, caută pe cineva... Ce mai faci, unde lucrezi, tot în activ? Nu, dom'le, sînt funcționar la... I se pare că-l privesc ca și cum ar fi fost trimis la munca de jos și precizează: sînt șeful serviciului personal. Altminteri, zic, toate bune? Îmi răspunde: rahat! și înțeleg și eu, că nu-s prost, că nu-s toate bune. Pleacă. Încerc să număr prin cîte comitete raionale, de tineret, de sindicat, de U.C.F.S., de A.V.S.A.P. și, mai știu eu, a trecut amicul, fără să lase nici o urmă sau știu eu, lăsînd urme. Și acum ritmul l-a plasat într-un loc mai modest și...

Pe urmă, vine Solcan și stăm de vorbă de-

se mai pare la fel de atrăgător de cînd se cere să ai o specialitate concretă ca să participi la construcția lui. Dar nu cu mutre ca ale lor s-a dublat populația municipiului Suceava în cîteva ani.

Cred că totuși discutăm prea puțin despre morală, suferim prea puțin pentru etică, confruntăm insuficient nivelul blocurilor cu nivelul locatarilor. Cînd vezi un bloc de cîteva etaje cu zeci de antene de televizor pe acoperiș, îți crește inima: cultură, și așa mai departe. Pe urmă aflu că un televizor sau altul n-a fost cumpărat cu bani cinstiți. Și nici măcar nu aceștia formează problema numărului unu, vreau să spun nu proprietarii, absolut minoritari, ai televizoarelor necinstite. Adevărata problemă numărul unu o constituim fiecare dintre noi, și toți la un loc. În materie de confort al blocurilor există o limită fizică, un bloc bine construit de o organizație socialistă e la fel de bun ca un bloc bine construit de un trust capitalist. Chestia e cu ce fel de viață îl umpli, ce fel de cultură inspiră viața aceasta, pentru că nu-i destul să trăiești bine, mai trebuie să trăiești și frumos. Cum însă subiectul acesta este inepuizabil, îl lăsăm în seama cititorilor noștri, și, revenind la evidențe materiale, vom încerca să abordăm...

ORGANIZAREA TEHNICO-STIINȚIFICĂ

Mărturisim că și acest subiect ne depășește și că nu intenționăm să atacăm decît o singură față a sa, anume cea după care distingem adevărul de demagogie.

Mi s-a întîmplat să cercetez niște dosare într-un birou în care lucrau cîteva tovarăși cu relativ importante sarcini în economia județului Suceava. Tovarășii munceau colectiv la un raport, și eu, vrînd-nevrînd — de altminteri cu voia lor — înregistram crimpele din conversație.

Așa, de pildă, am aflat, fapt pe care l-am și verificat ulterior, că profilul industrial al județului se va schimba într-un viitor foarte apropiat. Dacă, acum, principala bază de materie primă a județului — cu tot ce aceasta comportă ca opțiuni industriale — este materia lemnoasă, în cîteva ani, cu

Gara trenului electric de la Leșul Ursului. A sosit o nouă cursă venind direct din măruntaiele muntelui.

spre cînd eram noi tineri prin 1945-1946 și venea el în *instructaj* de la regională, îmbrăcat într-un suman bucovinean la care nu se potrivea de loc o geantă de piele, în care-și ținea cămașa de schimb, Manifestul Comunist, săpunul, un pistol cu care habar n-avea să umble și manifestul electoral al B.P.D.

Pe urmă terminăm cu amintirile și vorbim despre ritm. Oricît ar fi de uluitoare schimbarea la față a Sucevei, cel mai fantastic — cu atît mai fantastic, cu cît constatarea e banală — este ritmul în care destine, obiceiuri, bariere sociale, nașteri umane și prăbușiri de aceeași speță ne fac de nerecunoscut oameni pe care i-am întîlnit ieri sau acum cîteva ani. Colegul meu, gestionarul, nu se mai sperie de Judecata de apoi, iar — estetic — fresca de la Voroneț n-a ajuns încă să-i vorbească, el și-a pierdut spaimele și prejudecățile fără să fi dobîndit încă o conștiință; fostului meu tovarăș din cîteva comitete, socialismul nu i

foarte vaste consecințe, ponderea materiei lemnoase va fi depășită de exploatarea bogățiilor subsolului.

Așadar, abia construită o industrie — care de altminteri va continua să se dezvolte — și ea va fi depășită de o altă industrie, foarte recent implantată aici.

La alt punct al conversației tovarășilor de care povesteam, aud însă:

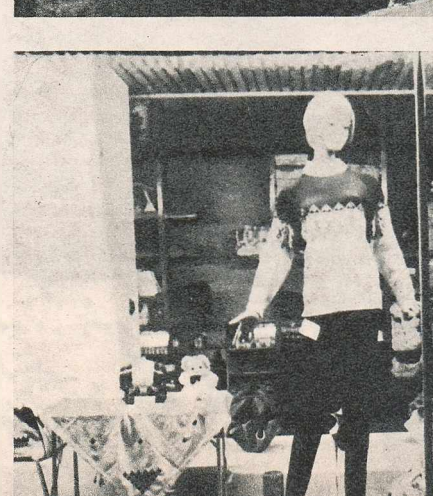
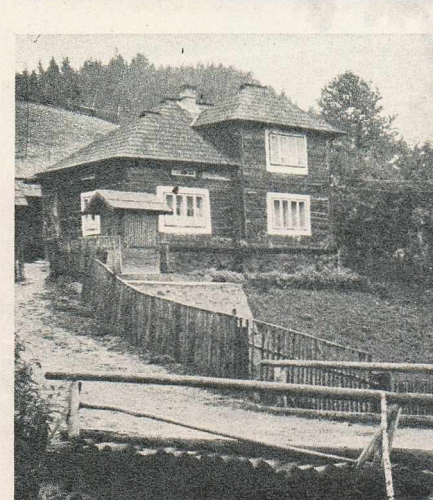
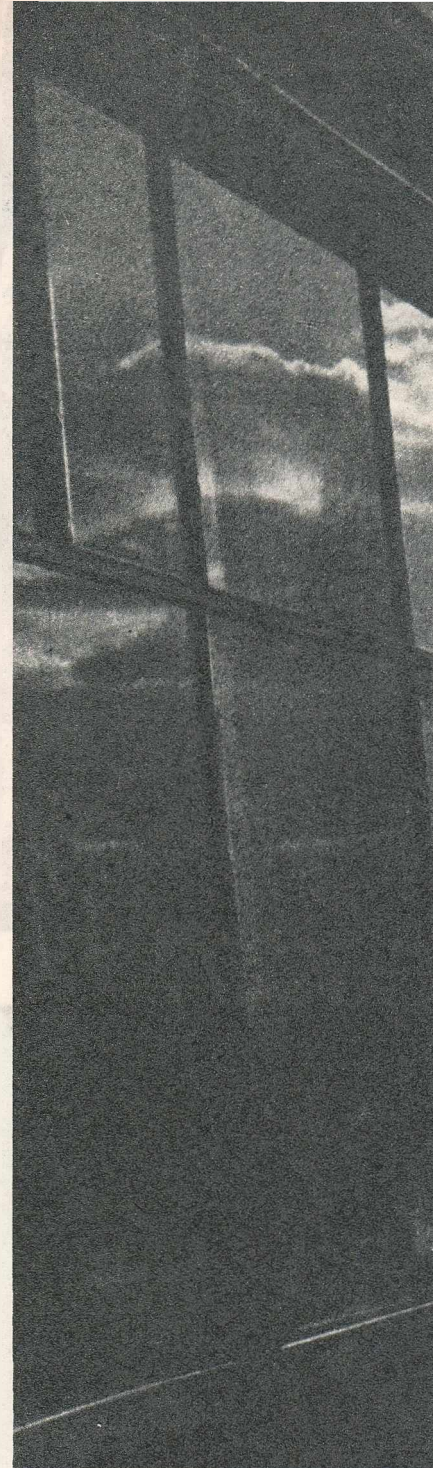
— Măi, aici aveai tu o cioacă.

— Unde?

— Aici, cu X la sută peste plan, pe bază de productivitate...

Înțeleg și eu, ba de cîte ori nu i-am rugat și pe alții să înțeleagă că, lucrînd în draci, nu-ți vine să strigi lozinci.

Dar, peste cîteva zile, la exploatarea minieră «Leșul Ursului», așadar în centrul viitorului industrial al județului Suceava, rog să fiu pus în legătură cu șeful serviciului de organizare științifică a producției și muncii.

▲ Noaptea, într-un municipiu care nici nu exista acum cîțiva ani.

▲ Pe șoseaua de Gura Humorului.

▲ În centrul Sucevei vitrinele somptuoase n-au renunțat la ițari; se mai cer încă.

Tovarășul respectiv este chemat la telefon:
— Dragă, sînt aici niște gazetari care vor să știe cum mai stai în pom...

Fapt este că la Complexul minier lucrează circa 3.500 muncitori, peste 50 de ingineri și tehnicieni, peste 80 de maiștri.

Problemele de bază, aici, sînt trei:

1) O absolut buimăcitoare fluctuație a mîinii de lucru.

2) Stocuri supranormative constituite, în mare parte, peste capul conducerii întreprinderii.

3) Unele compartimente ale complexului nu și-au revenit nici acum din defecțiuni ale căror cauze trebuie căutate, măcar în parte, în graba cu iz de demagogie în care au fost date în funcțiune.

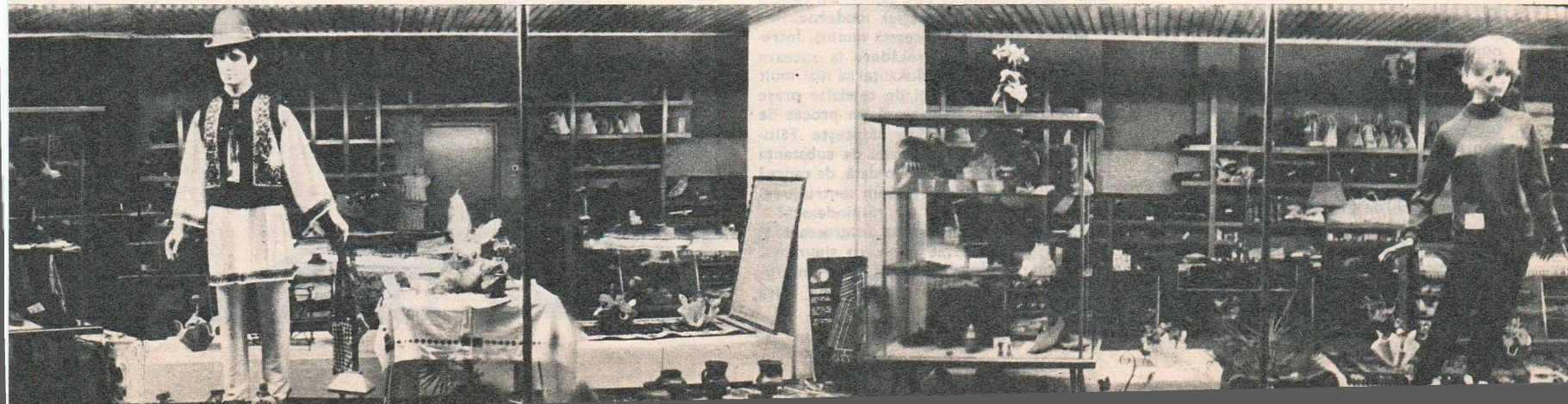
În principiu, nu-i așa, industrializăm o regiune anume pentru că are o bază materială, dar și pentru a o ridica la o viață nouă. Ei bine, deși în mină se cîștigă mult mai bine decît la pădure, țărani din satele de munte

din jurul «Leșului Ursului» nu vor încă să înceapă o viață nouă. Vin oameni pînă și din alte județe, dar cei de aici se lasă greu. Vin oameni din alte părți, muncesc cîteva luni, pun bani la ciorap, hrănindu-se cu castraveți, fasole, marmeladă... și pleacă. Se oferă locuințe bune, cantine bune și ieftine (deși mulți renunță greu la fasole și marmeladă), condițiile materiale sînt bune, dar fluctuația continuă.

Cauze psihologice? De ce nu. Pentru localnici, inerția, vechile obișnuințe. Pentru nou-veniți, izolarea, ca să nu rostim decît două cauze psihologice. Dar absolut nimeni nu se ocupă serios de asta, sau, cel puțin, nu s-a vădit absolut nici o măsură radicală în această direcție.

Serviciul de organizare tehnico-științifică a muncii se ocupă, în principal, de studierea normelor.

În cîteva luni s-au și obținut cîteva zeci de mii de lei economii raportabile.

blocuri din satul Ostra sînt realităţi.

Dar şi fluctuaţia, şi stocurile supranormative, şi lipsa, la faţa locului, a unei viziuni mai cuprinzătoare.

Acestea sînt condiţiile în care, la «Leşul Ursului», sîrind din noroiul potecilor în trenul electric şi invers, oamenii sînt confrunţaţi cu revoluţia tehnico-ştiinţifică mondială. Ansamblul e splendid şi lipsurile unui sector sau altul de înţeles! Numai demagogia nu-i de iertat.

ORAŞE

Se poate spune foarte mult bine despre agricultura judeţului Suceava, şi ne vom strădui s-o facem cu alt prilej.

Probleme specifice judeţului acesta, odinioară printre cele mai subdezvoltate industrial din ţară, ridică însă industrializarea şi, legat de ea, politica urbanistică. (Aceleaşi probleme erau specifice locurilor acestea şi în vechea formă de organizare administrativă a teritoriului.) Judeţul moşteneşte de la regiunea Suceava un municipiu puternic industrializat şi 7 oraşe: Cîmpulung Moldovenesc, Gura Humorului, Rădăuţi, Vatra Dornei, Fălticeni (foste, la vremea lor, centre de judeţ şi apoi raioane), precum şi Solca şi Siretul.

7 oraşe, asta nu se întîmplă fiecărui judeţ. 7 oraşe sînt 7 răspunderi copleşitoare.

Oricît ne-ar fi teamă să nu greşim, există o întrebare care se cere dezbătută: ce trebuie să fie un centru judeţean, un centru care să absoarbă, sau un centru care să răspîndească?

Să comparăm două oraşe, odinioară egale în bine şi în rău: Suceava şi Fălticeni.

Centru judeţean, apoi regional, şi acum (în condiţii noi) iarăşi judeţean, Suceava a cunoscut o dezvoltare exemplară şi entuziasmantă.

Centru judeţean, apoi raional şi acum oraş fără obligaţii în afara teritoriului său, Fălticeni au făcut progrese remarcabile... şi a bătut, totuşi, pasul pe loc, iar cine bate azi pasul pe loc, individ sau oraş, merge înapoi.

Mai întii prin caracterul lor avansat tehnic, industriile amplasate la Suceava au concentrat aici un mare număr de muncitori de înaltă calificare, de tehnicieni şi inginerii ceea ce este departe de a fi cazul Fălticeniilor.

Apoi, în vreme ce Suceava s-a reclădit din temelii, Fălticeniul abia a construit câteva bloculeţe.

În afara acestui raport calitativ, la Fălticeni se resimte, de cîteva ori mai puternic decît la Suceava, nevoia unor noi locuri de muncă.

În această situaţie, cele mai bune cadre din Fălticeni, din industrie, din administraţie, din învăţămînt, din sectorul sanitar, se simt atrase, irezistibil, către Suceava.

Iar Suceava este obligată să dirijeze către Fălticeni diverse cadre de conducere sau diverşi specialişti care, de foarte multe ori, fac tot ce pot să scape de ghinion.

Aici nu-i vorba numai de faptul că oraşele citate şi-au început dezvoltarea pornind de la condiţii egale, unul depăşindu-l pe celălalt, ci de faptul că, la 432 000 de locuitori în mediul rural, cîţi numără judeţul Suceava, funcţia socială a fiecăruia din cele 7 oraşe se amplifică, am spune, înzecit, cu nevoile acestei populaţii, mai ales în ceea ce ţine de calificarea mîinii de lucru, devenită disponibilă prin mecanizarea agriculturii, ca şi în privinţa învăţămîntului, reţelei sanitare, pe scurt, a civilizaţiei, fiecare oraş reprezentînd, sau trebuind să reprezinte, un centru de răspîndire a civilizaţiei moderne.

Merită studiată, în această lumină, întrebarea: investirea cu precădere la Suceava a unor vaste resurse, distanţarea mai mult decît marcată a Sucevei de celelalte oraşe ale judeţului, nu favorizează un proces de centralism judeţean care sărăcească Fălticeni, Rădăuţi, Vatra Dornei de substanţa lor, şi, în primul rînd, încă o dată, de cadre?

Aşadar, ce trebuie să facă un centru judeţean: să absoarbă sau să răspîndească?

Nu ştiu dacă întrebarea interesează şi alte judeţe, dar ea se pune, cu siguranţă, la Cîmpulung Moldovenesc, Gura Humorului, Rădăuţi, Vatra Dornei, Fălticeni, Solca şi Siretul.

O lume tînără şi mii de necunoscuţi: Suceava creşte în fiecare zi.

S-a dat în folosinţă un bloc nou (fireşte, la Suceava).

▲ Casa din Fălticeni în care a trăit Nicu Gane şi a scos Artur Gorovei Intîlia revistă de folclor din România; de ani de zile organele locale nu oferă două camere dentistului care o locuieşte, pentru organizarea doritului de toţi muzeu.

▲ Aici, în «locul unde nu s-a întîmplat nimic», s-a întîmplat măcar un lucru extraordinar: a scris Mihail Sadoveanu.

Pe de altă parte, însă, stocurile supranormative, după ce, aproape trimestrial, cite o comisie ministerială le recunoaşte inutilitatea, continuă să coste, în dobînzii şi amenzi, sute de mii de lei şi, în valoare absolută, milioane.

Pe cuvîntul meu că înţeleg şi chestia cu «cioaca», şi chestia cu «pomul», şi de ce se ocupă serviciul citat cu studierea normelor.

Se naşte în judeţul Suceava o industrie nouă, dominantă în viitorul apropiat. Se ridică, inevitabil, probleme de o greutate pe măsura acestei sarcini uriaşe. Se fac eforturi pentru economisirea fiecărui leu. Şi se pierd, totuşi, cîteva sute de mii, şi zac milioane pentru că nu ştiu ce hîrţoage nu pot fi înfrînte nici măcar de comisiile ministeriale.

Complexul minier este o realitate care a transformat 30 de kilometri pătraţi de munte. Oameni de aur, ca Flutur Nistor, al cărui nume a şi început să fie şters de vînturi şi de ploii de pe placa de marmură a eroilor străpungerii tunelului, sînt o realitate.

Orăşelul de la Broşteni şi cartierul de

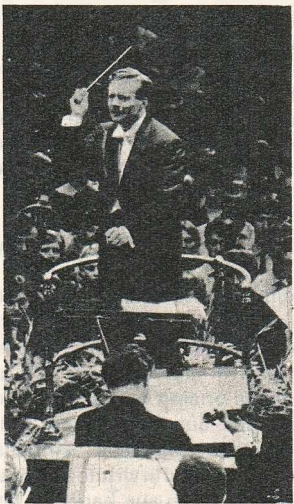
de Teodor MAZILU

incontestabil — afirmă I. Lemarchand, cronicarul lui *Le Journal Littéraire* — că în mijlocul noii generații de dra-gi există o reîntoarcere la romantism. Dacă am în-ța de pe eroii unei serii întregi de piese stralucite și răutate, am descoperi în ei oameni visători, în cău-fericirii. Creația lui Guy Foissy, «Voiaj în Brazilia», stată de «L'Alliance française», se înscrie printre a. Cei doi eroi caută fericirea pe un tărâm îndepărtat, re nu-l vor atinge însă...

ța lui Cristofor Columb, cel mai mare navigator al tu-timpurilor, este evocată într-un telefilm-mamut realizat ematografia spaniolă. În rolul titular, actorul Francisco , care are 42 ani, vârsta lui Columb din perioada epo-sale călătorii. Televiziunile din Spania, Italia și mai țări ale Americii Latine prezintă simultan filmul.

zdiționalele concerte «Promenade», care au loc în capi-Marii Britanii, s-au caracterizat în acest an prin ten-: curajoase de a îmbina în același repertariu muzica evală și clasică împreună cu muzica electronică de dată e recentă, oferind astfel un tablou cuprinzător al muzicii isamblu ei de fenomen artistic. Cu prilejul deschiderii ui festival muzical, Colin Davis a dirijat orchestra sim-ă a B.B.C., în cadrul unui concert închinat lui Malcom ant.

NECRUȚĂTORII

Sînt oameni care iubesc înălțimile spiritului numai pentru ca de la această sacră și inaccesibilă înălțime să-și iro-nizeze semenii. Ei se cocoșă cît mai sus cu puțință, pentru ca pietrele pe care le azvîrlă de la această magnifică înălțime să lovească drept în creștetul capului. E știut că cu cît e mai mare înălțimea de la care se aruncă o piatră, cu atît și durerea pe care o provoacă e mai intensă. Deci, călăuziți de aceste idei nefericite, mulți oameni își pără-sesc locul lor modest, își pun superiori-tatea într-o gentuță de damă și de acolo de sus ne privesc îngrozitor de critic. Așa au apărut acești indivizi pe care-i putem numi «necruțătorii». Ci-neva scria cu o sfințită indignare că ar trebui să vină o vreme cînd prostia să fie condamnată prin lege. Autorul acelor rînduri drastice își inchipuia ca o lume de paradis, lumea în care poți să-ți dai în judecată vecinul de bloc fiindcă nu-l apreciază pe Baudelaire. Autorul acelor sacre pagini ne aducea în fața ochilor imaginea mirifică a pedepsirii prompte a fiecărei greșeli de ordin estetic. Bineînțeles, autorul acelor rînduri se punea cu de la sine putere în rîndul judecătorilor, în rîndul celor capabili să discearnă cu o divină exactitate ce e prostia și ce e inteligența. Autorul acelor rînduri care luase, cum e și firesc în asemenea împrejurări, un prea mare avînt, soco-tea că și lipsa de sensibilitate la far-mecele naturii trebuie pedepsită prin lege. Nu prin ședințe, nu prin discuții, ci pur și simplu prin lege. Dacă într-o bună zi nu te-a tulburat răsăritul soa-relui, riști să infunzi pușcăriă, ca să nu mai spun ce poți să pățești dacă gingă-șia unui trandafir te-a lăsat indiferent.

La drept vorbind, asemenea fraze sublimе, sau care se vor sublime, sînt mai curînd sinistre. De unde atîta necruțare și sacră intoleranță? De ce atîta cruzime față de bieții oameni și convingerea că tu ești monopolul de-săvîrșirii? După cum vedem, sînt oame-ni care și în numele frumosului pot comite gesturi condamnabile. Sînt oameni care și în numele sublimului pot să-ți dea două palme de să nu te vezi. Ei cred că dacă au măreția în cap, sau ceea ce cred ei că-i măreție, pot să facă tot ceea ce vor. Ei cred că frumuse-țea unui răsărit de soare justifică orice grosolanie.

Mă și văd luat la rost de un asemenea necruțător.

— Ia ascultă, domnule... Cum îți permiți să nu te tulbure răsăritul soa-relui? Îți dau un ultim avertisment. Dacă te mai prind și altă dată că nu-ți dau lacrimile cînd răsare soarele, o să ai de-a face cu noi, derbedeule.

De aceea acești necruțători sînt puțin cam primejdioși. Oamenii trebuie lă-sați să admire soarele cînd doresc ei, și nu trebuie să ținem nici o evidență în această privință.

de Lucian RAICU

LUCIAN
BLAGA:

Zări și etape

Eseurile de tinerețe ale lui Lucian Blaga (retipărite astăzi sub îngrijirea fiicei marelui poet — Dorli Blaga) conțin toate intuițiile fundamentale și directivele spirituale din care se va constitui opera sistematică, de maturitate.

Natura lor exemplară o reprezintă apelul, deosebit de energic și de o neobișnuită putere contagioasă, la cunoașterea din interior, intuitiv-vibrantă, a fenomenelor de cultură, la concentrarea de sine dusă pînă la o adevărată asceză spirituală. Orice cititor, rela-tiv avizat, va parcurge aceste texte în primul rînd ca pe un exer-cițiu al sufletului în rivna sa de a se înălța și a se innobila prin contactul cu zonele «originare» ale înțelegerii, prin eliberarea de aspectele prea terestre și impur-cotidiene ale existenței, prin aspirația de a le depăși ori de a le transfigura. Interesat mai puțin de caracterul specializat al acestor studii, el se va putea lăsa în voie fascinat de expresivitatea fiecărei pagini, a fiecărei fraze, de iradierea «concretului» gîndirii, de acuitatea și frumu-sețea «în sine» a formulărilor memorabile, cu priză directă asupra vieții noastre sufletești în continuă nevoie de adîncire, de con-solidare. Să decupăm, pentru a ne ilustra afirmația, această defi-nitivă caracterizare a tablourilor lui Van Gogh văzute în miș-carea lor internă, originară, capabilă să producă o veritabilă de-plasare în conștiința estetică:

«Un temperament de un covîrșitor dramatism silește natura să trăiască o viață improprie, împrumutîndu-i sufletul său. Linia, din redarea unui contur real ce a fost pînă aci, devine simbolul unei mișcări, traiectoria unui gest pătruns de putere fanatică. Linia nu mai este marginea tăiată cu foarfeci ascuțite după forma lucrurilor, ci proiecțiunea unui suflet interior. În peisajele cu pomi ale pictorului, plantele și-au pierdut ființa vegetală schim-bindu-se într-un fel de polipi ce-și înalță brațele îndoindu-se în lupta tragică cu natura. Se poate vorbi de chinul profund al pom-ilor din Van Gogh, pe care nu vîntul îi mișcă, ci propriul lor suflet blestemat.»

Caracterizările tind să încorporeze viața integrală și esențială mai ales esențială, a fiecărui fenomen, gîndul central ce prezi-dează la întocmirea sa, să răzbată la un miez ascuns, subteran, totdeauna decisiv, la nodul formativ, din care pornesc, cu puterea unei fatalități, însușirile specifice, dezvoltarea organică a celui fenomen. E aproape un miracol cum abstracțiunile cele mai severe încetează, de fapt, în mîna lui Lucian Blaga, de a mai fi abstrac-țiuni, pierzînd suprafața lor străină, rebarbativă, revelînd în schimb zona lor tainică, primordială, de o scăpărătoare vitalitate.

Despre Nietzsche: «Cu cît înainta în vîrstă, Nietzsche scria tot mai adunat, mai nervos, gînduri devenite tot mai mult simple gesturi — astfel rămîne o întrebare dacă el însuși ar fi dat altceva sub titlul acesta decît o colecție de aforisme cu ochi ipnotici de șarpe atotștiutor.»

Despre Strindberg: «Studiile științifice ale lui August Strind-berg par ale unui naturalist din veacul de mijloc, rătăcit într-o epocă de cruntă negare a oricărei magii. Trebuie să te întorci în păduri cu arcuri gotice, la tipuri ca Paracels sau Swedenborg, pentru ca să mai găsești atîta patimă, amestecată cu un interes atît de superstițios, cum e cea pusă de Strindberg în cercetările sale științifice.»

Despre Rodin: «Materia își pierde greutatea, devine spumă înghețată pentru forme în care se sbate o patimă caldă. Dintr-un complex de-o compoziție accidentală, liniile se scurg în aerul împrejmuitor, fără să mai poți spune unde sfîrșește marmura și unde începe elementul invizibil.»

Formulările, animate lăuntric de o nesecată substanță afectivă, de năzuința cuprinderii fenomenului în rețeaua unor determinări cît mai exacte, înaintează parcă în același ritm, în același elan impetuos cu «ideea» — ființă concretă, dotată cu toate atributele vieții corporale. În «cunoașterea» de un tip superior ce se reali-zează e implicat nu numai intelectul, dar existența, ființa totală a celui care cunoaște, care se dăruie obiectului, pentru a-l putea stăpîni cu adevărat.

Agitata bursă din New York devine și mai agitată ori de câte ori se manifestă cîte o «febră a aurului».

DINCOLO DE SALOANELE HOTELULUI SHERATON...

— VALUTELE-FORTE LA RĂSPÎNTIE —

În primele zile ale acestui octombrie auriu, în saloanele Hotelului Sheraton din Washington se purtau convorbiri politicoase, în termeni specializați. Avea loc sesiunea anuală a Fondului Monetar Internațional, cu participarea miniștrilor de finanțe și a guvernatorilor băncilor de emisiune din cele 111 țări membre în organizație.

În discuții reveneau cuvintele: «reforma sistemului monetar internațional», «drepturile speciale de tragere», «demonetizarea». Se purtau controverse asupra rolului viitor al dolarului, lirei și aurului. Probleme în aparență strict tehnice dar care în realitate ascund ascuțite divergențe politico-economice interoccidentale, afectînd totodată viața a milioane și milioane de oameni din țările capitaliste.

CRIZA DE ÎNCREDERE

În prezent, în baza unor decizii adoptate cu peste 25 de ani în urmă, la Bretton Woods dolarul și lira sterlină servesc nu numai ca valute comerciale, dar și ca valute de rezervă, alături de aur. Cu aur, lire și dolari țările pot achita oricînd datoriile lor. Acesta este înțelesul «etalonului aur-devize» care stă astăzi la baza sistemului valutar capitalist. Atribuția de valută de rezervă revine dolarului în virtutea faptului că este singura monedă convertibilă în aur, banca de emisiune a S.U.A. asumîndu-și obligația să achite oricărei organizații monetare din altă țară contravaloarea în aur a dolarilor prezentați. Lirele sterline sînt convertibile în dolari și deci și ele — indirect — în aur.

Obligația băncilor de emisiune de a furniza aur în locul bancnotelor derivă din concepția că bancnota este emisă și circulă «în locul aurului» și că este «la fel de

bună ca aurul». Or, condițiile care au făcut posibilă, la vremea sa, poziția forte a lirei și dolarului, s-au schimbat radical în ultimele decenii, ca urmare a mișcărilor de eliberare a popoarelor din colonii și a schimbărilor în raporturile de forță dintre țările capitaliste industrializate.

În cazul Angliei, strălucirea din trecut se datora în primul rând forței financiare, și nu celei industriale. La adăpostul «preferințelor imperiale», industria Angliei fusese ferită de concurență și nu se modernizase la fel de repede ca cea a altor țări. Prin destrămarea imperiului colonial după cel de-al doilea război mondial, Anglia a pierdut surse uriașe de venituri fără să dispună de o industrie destul de competitivă. Rezultatul, pe planul plăților externe: prăpastia mereu mai adâncă dintre încasări și plăți și uriașe datorii. Departe de a mai prezenta garanțiile din trecut, lira nu mai este astăzi un plasament sigur. În noiembrie trecut, o dată cu devalorizarea, deținătorii acestei monede au pierdut 14,3% din sumele lor.

Puterea economică a Statelor Unite ajunsese la apogeul după cel de-al doilea război mondial, când înfrângerea Germaniei naziste și a Japoniei, precum și pierderile enorme suferite de celelalte țări beligerante, le creaseră o poziție privilegiată. Dolari se cereau pretutindeni. Contra dolari țările secătuite de război puteau obține mărfurile de care duceau o lipsă acută.

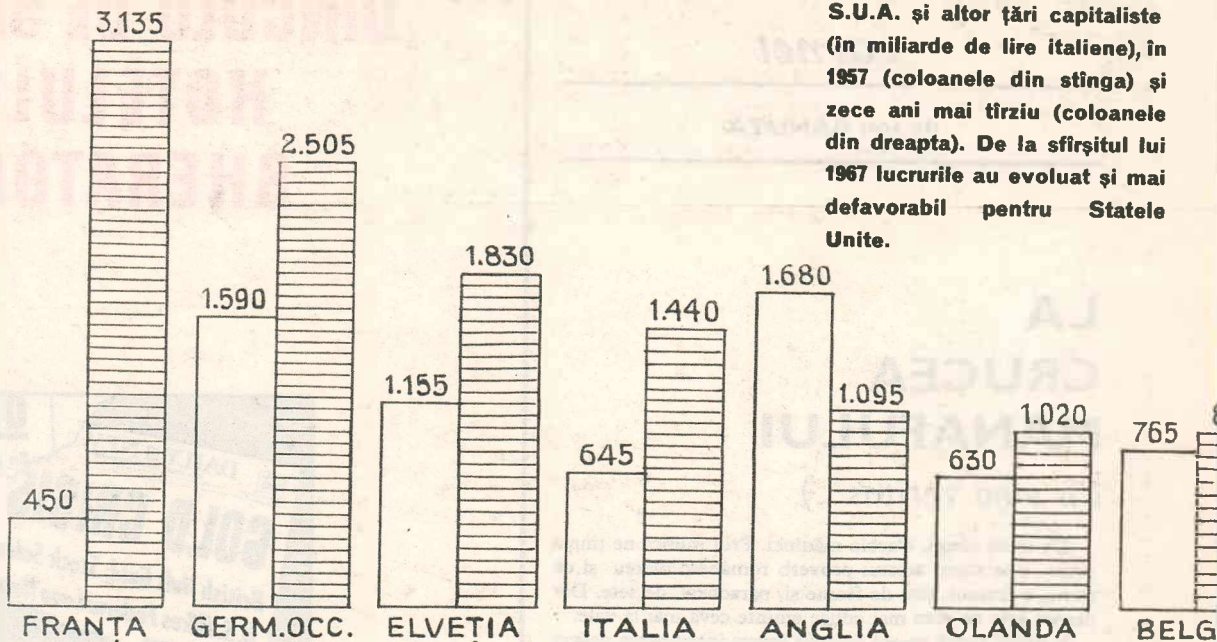
Dar anii au trecut. Ruinele fumegînde au dispărut, în locul lor s-au ridicat uzine noi, cu utilaj modern, iar mărfurile țărilor vest-europene au devenit mai competitive în raport cu cele ale S.U.A. În schimb, în ultimii ani Statele Unite văd deteriorându-se treptat situația lor comercială în lume. La poziția mai puțin favorabilă în comerț se adaugă uriașele cheltuieli făcute în străinătate, mai ales în scopuri militare. De 17 ani încoace Statele Unite au o balanță de plăți deficitară. În seifurile străine s-au acumulat în această perioadă 40 miliarde dolari, iar cantitatea de aur disponibil în tezaurul S.U.A. pentru a achita datoriile este de acum de 4 ori mai mică (10,4 miliarde dolari). Se discută din ce în ce mai intens despre eventualitatea că Statele Unite ar putea renunța în orice moment să mai vîndă aur pe piețele monetare pentru a susține cursul dolarului și să opteze pentru devalorizare.

Acesta este contextul crizei de încredere în dolar și lire, care a provocat avalanșa de cereri de aur la bursele occidentale.

ȚIGĂRI ÎN LOC DE DOLARI?

Nervozitatea a ajuns la paroxism în prima jumătate a lunii martie. În două săptămîni vînzările la Londra, Zurich și Paris au totalizat cifra fără precedent de 700 tone aur, în valoare de 1 miliard de dolari. Numai în ziua de 14 ale lunii, la Londra s-au vîndut 200 tone aur. «Năvală în vînzările de aur», «Panică la burse» — anunțau cu titluri groase primele pagini ale ziarelor.

La bursa aurului din Londra se face inventarul stocurilor

«Oamenii au ajuns să se sperie numai cînd li se oferă valută», scria în acele zile săptămînalul englez «The Observer».

La Rotterdam și Amsterdam, hotelurile Hilton evitau să schimbe vizitatorilor dolari peste sumele strict necesare pentru a achita nota. «Dacă cineva ne cere să schimbăm un cec de 300 dolari pentru achitarea unei note de plată de 10 dolari, devenim circumspecți» — declara unul dintre patroni. Directorii băncilor olandeze își sfătuiu discret clienții să vîndă dolarii și să cumpere guldeni sau mărci. Un agent de bursă londonez povestea, mulțumit, că a reușit să vîndă dolarii pe care îi avea și să cumpere mărci. «Era vorba de cantități obiș-

nuite, dar a fost greu», spunea el. Tot «The Observer» relatează că un hotel din Londra a refuzat dolari de la un grup de turiști americani, întrebîndu-se: «Încotro ne vom îndrepta de aici? Vom accepta în loc de bani cafea? Sau țigări?»

O DEVALORIZARE PARȚIALĂ CAMUFLATĂ

«Alternativa este următoarea: ori devalorizare acum, cînd Statele Unite mai dispun de rezerve suficiente de aur, ori devalorizare mai tîrziu, cînd vor fi pierdute cea mai mare parte a acestei rezerve» — scria economistul englez Paul Einzig. Într-adevăr, în acele zile din martie se părea că devalorizarea dolarului, pentru evitarea căreia Statele Unite vînduseră atîtea tone de aur, devenise inevitabilă. Într-un ultim efort de a evita dezastrul, la 15 martie bursele vest-europene, cu excepția celei din Paris, au fost închise. Întruniți într-o reuniune convocată de urgență la 17 martie, guvernatorii băncilor de emisiune din principalele țări capitaliste au adoptat o măsură extraordinară: în locul pieței unice de pînă atunci urmau să funcționeze în viitor două piețe paralele ale aurului: una oficială, unde Statele Unite vor continua să vîndă și să cumpere aur de la autoritățile monetare ale altor țări, la prețul oficial de 35 dolari uncia, și una liberă, a tranzacțiilor dintre particulari. Pe această piață băncile de emisiune din S.U.A. și alte țări nu vor mai susține un preț fix al aurului, acesta urmînd să oscileze, în funcție de cerere și ofertă.

Măsura echivala de fapt cu o devalorizare parțială — camuflată — a dolarului, în raport cu aurul, de practic 20%, căci prețul liber nu a coborît de atunci încoace sub 40 dolari uncia.

UN „MÜNCHEN MONETAR“?

Crearea celor două piețe paralele ale aurului este privită însă chiar de autorii ei doar ca un expedient care să reducă presiunile asupra valutei forte, pînă la o reformă a sistemului monetar. Răgazul necesar fiind însă destul de îndelungat, apărarea valutei forte depinde de buna funcționare a pieței duble a aurului. Pentru aceasta Statele Unite au cerut autorităților monetare din alte țări să nu cumpere aur pe piața liberă pentru a preîntîmpina o creștere a prețului aurului. Dar, în cazul în care diferența de preț pe cele două piețe ar fi mare, chiar unele bănci centrale din țări mai mici ar putea fi tentate să cumpere aur pe piața oficială, cu 35 dolari uncia, și să-l revîndă la un preț mai ridicat.

(Continuare în pag. 18)

LA CRUCEA MANAFULUI

(in vino veritas...)

«De unde alergii, d'acolo măninci. Prin muncă ne ținem viața». I te supui acestui proverb românesc mereu și, de ce nu, e frumos, ține de foame și, paradoxal, de sete. Dar despre sete ne vom mai aduce aminte ceva mai la vale.

Și totuși parcă ne-am început invers însemnarea despre un anume peisaj buzoian.

Trenul — fiară neagră, plină de foame — s-a urnit și din cauză de abur sau de electricitate în complicata lui fierărie pe magistrala București—Ploiești—Buzău și așa mai departe. Fiara asta înghite spațiul preț de ceva mai bine de două ceasuri, până ajunge în gara Săhăteni.

Săhăteni? Un sat, un punct care ar putea să mai fie și un splendid hotar între sudul greu de cîmpie, plin de porumb și de floarea-soarelui, prelungindu-se pînă în Bărăganul de către Dunăre și între dealurile răsucite în vii trecute parcă prin sirmele fostelor proprietăți ale unui vestit Penciu, care apăruse în mod misterios, se zice că ar fi fost vorba de un furt de aur, mai bogat decît toți bogații de prin aceste locuri, locuri de altfel nu prea darnice cu munca și cerințele omului.

Tot umblind în sus de la Săhăteni spre Vîrfu, aflii un drumeag de praf galben, vii albe și negre, un gard plin de verde, și apoi dai de Crucea Manafului, despre care bătrînii mai știu niște legende cu comori și alte prăpăstii.

De la Crucea Manafului privirea se pierde într-o panoramă magnifică. Dintr-o dată viile sînt dealuri, dealurile sînt vii, trecînd prin Pietroasele, Vispești, Năieni și pînă la vestita Istrița, pînă la enigmatică apă Urgoaia care, părăsind negrele adînciri ale muntelui, își capătă la ieșirea din peregrinările ei abisale o splendidă individualitate și potolește setea gospodarilor de pe aici care mai beau uneori și altceva decît vin.

După Vispești, Vîrfu, Calea Tisăului, cu acei lăutari vestiți, adevărați descendenți ai Barbului Lăutaru, se arată Munții Buzăului care parcă s-au pus să lege oamenii de pe aceste frumoase meleaguri cu cerul.

Oameni, piatră, vie. Poate că faima Vispeștilor se trage în primul rînd de la viața de vie, deși nimeni nu mai știe cînd a fost distrusă de filoxeră, calamitatea frumosului, mai abitur decît o fi fost desființat-o Burebista cu mii de ani în urmă. Viță de vie. Altoită. După ea se dau în vînt muntenii, moldovenii, transilvănenii. Poate că faima lor ar mai putea să vie și de la Cloșca cu puii de aur, tot pe aici, pe lângă Istrița, fiind răstignită în nemaipomenitele adîncuri de acei năvălitori și de calamitatea istoriei.

Multe s-au mai întimplat pe aici.

Cooperativa agricolă a tăiat pe aici noi drumuri de piatră, a dat strugurilor noi dealuri și dă acum vispeștenilor un cămin cultural cu atîtea săli și odăi că te poți rătăci în ele mai abitur decît în Cetatea Vaticanului.

Oameni. Piatră. Vin. Poate că vinurile de pe aici sînt licorile cele mai bune din lume. Medaliiile de aur ale podgoriei din Pietroasele stau o dreaptă mărturie.

Vinurile acestea îmi amintesc de niște vorbe pe care le-am avut o dată cu un grup de scriitori, într-o sublimă clipă de poezie. Unul dintre ei, un poet, susținea cu limbă de moarte că pe aici, prin părțile Buzăului, s-ar afla, nu știa nici el unde, mormîntul unui circiumar (el însuși fervent adept al lui Dionisos) și care și-ar fi scris singur un cuvînt de viață și de moarte. Se vedea că se pricepea stimabilul la poezie și la vin.

Și zis-a el:

«EPITAF

Aici zace

și se face

Ghiță Pirvu praf».

Nu știu dacă povestea asta cu Ghiță Pirvu o fi fost ori nu adevărată. Mărturisesc însă că foarte îmi place și de la a ei aflare simț parcă o anumită sete de căutare, de a afla acel loc de aur, epitaful celui năstrușnic circiumar buzoian ce s-ar fi băut pe el însuși într-o poezie și s-ar fi săvîrșit din viață tocmai în acele locuri bogate în omenie, în piatră și în vin. Să-l slăvim, fiindcă altfel n-avem ce face.

DINGOLO DE SALOANELE HOTELULUI SHERATON...

O oglindă a presei în zilele crizei din martie.

pe piața liberă. Această scurgere de metal spre piața liberă ar pune în pericol echilibrul precar stabilit prin convenția de la Washington.

Or, tocmai această problemă, vitală pentru Statele Unite, formează în ultimele luni obiectul unei dispute cu Africa de Sud, dispută ce a fost reluată și la reuniunea amintită a Fondului Monetar Internațional.

Republica Sud-Africană este principalul producător de aur al lumii capitaliste, ea furnizînd 76% din aurul nou extras. Celelalte țări producătoare rîmîn cu mult în urmă: Canada, care ocupă locul doi, produce numai 7,8%, S.U.A. — 4,3%, Australia — 2,2%, Ghana — 1,6%.

Statele Unite și Africa de Sud să vîndă întreaga cantitate de aur nou extras pe piața liberă. Existența unei oferte masive ar menține prețul metalului la un nivel apropiat de cel oficial și ar justifica astfel paritatea actuală a dolarului.

Africa de Sud refuză însă. Ea urmărește urcarea prețului aurului, care a fost stabilit încă în 1934 și menținut de atunci neschimbat, deși în S.U.A., de pildă, prețurile celorlalte mărfuri s-au dublat în această perioadă. Respingînd propunerea Statelor Unite, ea speră că lipsa de aur va duce la o asemenea creștere a prețului pe piața liberă încît va sili pînă la urmă Statele Unite să accepte urcarea prețului oficial. Eventualitate în care Africa de Sud, cu stocurile ei de aur, ar cîștiga foarte mult.

Asupra acestui pericol pentru dolar atrăgea atenția la Bonn, în preajma sesiunii de la începutul lui octombrie a F.M.I., Otmar Emminger, președintele Bundesbankului (R.F.G.). A accepta cererea Africii de Sud de a vinde aurul său pe piața liberă numai în măsura în care va voi ea, ar echivala de fapt cu un «München monetar», căci, deținînd practic o poziție de monopol, Africa de Sud ar putea manevra după plac prețul pe această piață. Soarta dolarului și a lirei ar rămîne la discreția ei.

AURUL VA DEVENI OBIECT DE MUZEU?...

În această situație dificilă unele cercuri din S.U.A. preconizează renunțarea completă la aur în plățile internaționale. Aurul este o relicvă a unor vremuri de mult apuse, o prejudecată ce trebuie depășită — afirmă

unii economiști. În viitor plățile internaționale ar trebui să se facă numai în dolari, lire și o nouă monedă rezervă, denumită S.D.R. (drepturile speciale de rezervă). Aceasta ar fi creată «pur și simplu din văz după expresia revistei engleze «The Economist», fără bază materială, prin înțelegere între țări. Ea ar fi rezolvată țării proporțional cu depunerile lor la Fondul Monetar. S.U.A., avînd cota cea mai mare, ar dispune de cel mai mare volum de S.D.R.

Dolarul și lira nu ar mai putea fi preschimbate în ceea ce ar scădea apetitul pentru metalul prețios spre latorilor și tezaurizatorilor. Aurul s-ar folosi numai în industrie și pentru obiecte de podoabă. El ar fi expus în muzee, și generațiile următoare s-ar uimi de înfruntările trecute pentru obținerea lui.

Concepția «demonetizării» aurului este menită numai să mențină artificial rolul valutei-forțe — afirmă oponenții acestei idei, în ale căror prime rînduri se află economistul francez Jacques Rueff. Eliminarea aurului ca mijloc de plată ar înlătura singurul element stabil nepărtinitor în plățile internaționale. Cantitatea de valutar în circulație ar fi determinată numai de bunul plac al guvernelor. S-ar deschide astfel larg porțile inflației. Nesiguranța în legătură cu stabilitatea valutei ar duce la încetinirea activității economice. Este edificatoare în această privință imaginea evocată în zilele crizei din martie de revista franceză «Express»: «Comerțianții întreaga lume sînt în incertitudine. Neguțătorul care rește să cumpere lină, fabricantul care exportă automobile nu mai știu în ce monedă să încheie contractele. Această nesiguranță poate duce la încetinirea activității economice. Astfel, ceea ce pînă acum era o cliență care privea numai pe speculatori și bancheri putea afecta pe fiecare în parte. Se evocă de pe aici criza din 1929».

Recenta sesiune a Fondului Monetar nu a reușit să înlătorească divergențele dintre Statele Unite și Africa de Sud în ce privește vînzările de aur, nici să grăbească crearea «drepturilor speciale de rezervă», nici, cu mai puțin, să pună de acord pe partizanii aurului aceia ai demonetizării. Lunile ce urmează vor fi noi momente de încordare în lupta ce se poartă pe soarta valutei-forțe.

Irina VIA

nu se poate face nimic, domnule Béranger?

Cu un zel fierbinte (după care am suspiat îndelung în ultimele stagiuni — clintite în loc atât de anevoios) teatrele Bucureștilor au prăvălit peste noi, în acest octombrie, o ploaie de premiere pentru toate gusurile și ambițiile, pentru toate pretențiile chiar pentru cei total lipsiți de pretenții. Ță trecem elegant peste faptul că unele în aceste spectacole sînt datorii mai vechi, plătite din stagiunea trecută, să trecem, iăcar în articolul de față, și peste unele referințe repertoriale care ne-au uluit pur simplu prin lipsa de consistență și logică selecției, și să spunem că gestul de prim-nfirtoni ai stagiunii l-a făcut Teatrul de omedie, invitîndu-ne la premiera «Ucișăș fără simbric» al lui Eugen Ionescu. Pe Béranger îl lăsasem aici, acum cîțiva ani, la că-erea cortinei, cu arma în mină, decis să upte — așa cum știe el, patetic, naiv și iblim — împotriva «Rinocerilor». Era un é ranger datat 1958, dar el se născuse de pt cu un an înainte, în acest «Ucișăș fără mbrie», și tot atunci murise, zdrobit de rta acestui imens și absurd Rău, încar- at în omorîtorul ce nu se cerea plătit. Dar é ranger mort e un nonsens, pentru că é ranger e credința — ingenuă, tenace, onchișotesca — în tericire, e capacitatea de vedea acea lumină palpabilă, radioasă, stră- citoare a «orașului surizător», e forța de se indigna împotriva imensei lașități ome- ești și, mai ales, e nevoia de a se impo- iivi răului, crimei gratuite, ucișășului fără imbric. Așadar, Béranger nu putea fi lăsat colo, ingenuncheat la picioarele asasinului, u revolverele puse jos de bunăvoie, ucis e lama ascuțită a răului; și Eugen Ionescu făcînd cuvenitul gest compensator, redin- u-i viața și punîndu-l să lupte pe el, luna- cul, însinguratul dar fanaticul credincios, nptoriva monștrilor verzi cu un corn sau hiar două în frunte. Și pentru că noi am itit « à rebours», pe scena Teatrului de omedie, biografia lui Béranger și ne-am flat ca la un film al cărui generic îți poveș- țte de la început tot sfîrșitul, și pentru că oi știam că, de fapt, Béranger nu se va lsa pînă la urmă ucis cu totul, am putut sista liniștiți la dramatica întîlnire a lui é ranger cu Ucișășul. Liniștiți e, desigur, n foarte aproximativ fel de a spune, pen- ru că întreaga piesă a lui Ionescu vibrează e neliniștiți, de întrebări cutremurătoare, toată un uriaș semn de întrebare, un stri- ăt nedumerit de desperare care răsună ă ră ecou într-o lume pustie, ploioasă, lumburie, în care totul e umed — și cărbu- ii, și pîinea, și vîntul, și vinul — pentru că oată piesa e un protest ardent, un Nu imens i răsunător spus absurdității răului.

Domnul Eugen Ionescu prefătează el asuși, sonor, spectacolul Teatrului de Co- nedie, într-o foarte elegantă și precisă omănească imprimată la Paris pe bandă i, în amicalul domniei-sale cuvînt adresat iouă, publicului, semnează în alb pentru pectacolul ce urmează să-l vedem: «Rino- erii» lui Giurghescu i-au lăsat o bună mintire, primul Béranger al lui Beligan — aranții solide pentru cel de-al doilea. Să-i lăm dreptate. Curios lucru: această clasică antipiesă» ionesciană, care la lectură poate ărea unui ochi neavizat absolut nescenică, ceastă piesă în care Béranger monolo- țează de fapt mai tot primul și ultimul act ceea ce adună laolaltă zeci de minute în ir, lucru ce răstoarnă toate legile bătri- ului și bunului nostru teatru), această «patetică meditație filozofică tipată de pe cenă este — în egală măsură — o piesă le actor și o piesă de regizor. Pentru fie- are e o Golgotă, pentru fiecare o mină de ur. Actorul trebuie să aibă suflul — in- erior, dar nu numai — al unui alergător le cursă lungă și o capacitate de fascinație u care să reușească a ne ține în mină foarte nulte și lungi minute. Regizorul trebuie

Béranger-Beligan încercînd să-l infrunte pe Ucișășul nesimbriaș (Gr. Gonța).

să aibă harul de a anima ideea nudă, curge- rea și zbaterea ideilor nude, harul de a da concreteță unei metafore sclipitoare, im- brăcată în haine de toate zilele. E ceea ce are Beligan. E ceea ce a reușit Giurghescu. Beligan e cel pe care îl știm: silueta sa ascetică, spiritualizată, pe care o folosește cu totală dezinvoltură, dar și cu zgircenie, față de mișcările ce prisosesc, verbul său precipitat, pe care nu l-am desluși înto- deauna dacă nu ne-ar fi atit de familiar, dar mai ales acea căldură și simplitate ome-

nească cu care trece dintotdeauna rampa. Beligan știe — în plimbarea sa prin orașul de vis — să se entuziasmeze cu nevinovăția unui Béranger-copil, să trăiască extazul nu cu reculegere mistică ci cu o foarte pămîntea- nă bucurie: el ne face să vedem peretele imaginar pe care-l pipăie cu mina, și acele inexistente flori-apetisante ca legumele, și acele invizibile legume-parfumate ca flo- rile, iar apoi reușește să se prăbușească brusc în vârtejul deznădejdiei, în așa fel in- cit să-l credem și să ne prăbușim și noi

o dată cu el. Și totuși marele lui «moment» e actul final, e dialogul său cu interlocuto- rul mut, Ucișășul, unde toate argumentele aduse de-a lungul secolelor de omenire în fața violenței și a răului — toate, în afară de însăși violența — sînt spuse de el cu un ton pe rînd umil, rugător, persuasiv, in- dignat, cu ură, cu milă, cu dragoste, cu oboseală...

În jurul lui Béranger viermuiește o în- treagă lume ostilă, indiferentă, obtuză, lașă, care a trebuit să existe scenic printr-o apa- riție, două, să trăiască printr-o replică, două, roluri desigur ingrate pentru actori dar esențiale pentru cadrul uman al piesei. Și dacă toate personajele au existat, și s-au văzut, și au ajuns la noi, e pentru că fiecare actor din acest mic colectiv e un foarte bun și foarte serios actor, pentru că fiecare pune într-o mică replică esența concentrată a unui mare rol. Beligan n-ar fi putut susține pe umerii săi, singur, un asemenea edificiu scenic dacă prin scenă n-ar fi străfulgerat, pentru cîteva clipe doar, apariția lui Mircea Constantinescu sau a lui Mircea Balaban, a lui Mihai Pălădescu sau a lui Costel Con- stantinescu, a Vasilicăi Tastaman sau a lui Dem. Savu, dacă nu l-ar fi avut în stînga sa — temeinic instalat în rol — pe Mircea Șepilici (arhitectul), în dreapta sa pe atit de suculentul actor Mihai Fotino (Edouard), și dacă nu s-ar fi bucurat de colaborarea Ninetei Gusti, care ne-a arătat cum se poate construi solid și inspirat un mare rol mic, debitat în întregime cu spatele la public. Toți acești actori de mîna întii au acceptat, cu înaltă conștiință profesională, să dea replica într-un spectacol ce rămîne un recital de virtuozitate pentru un singur solist, servind astfel, desigur, în primul rînd intențiile programatice ale teatrului.

Dacă se mai face simțită o prezență în acest spectacol, hotărîtoare pentru forța de comunicare a piesei, ea este, desigur, cea a decorului. Dan Nemeșanu știe să dea lu- crurilor harul vorbirii și al mișcării, la el scena cuvîntează singură, uneori într-un contrapunct voit cu textul — cum se în- timplă în primul act: surizătorul oraș im- ginar, pe care Ionescu îl vedea asemenea unui miraj alcătuit din jocul luminilor, e compus la el sec și rece, din niște panouri cenușii pe care se încrușează amenințător benzi de oțel, imagine a orașului modern — aglomerare de beton, sticlă și însingurări, pe care nu-l poate încălzi decît forța luminii interioare a omului. Treptele și platformele care se compun și se descompun succesiv, care creează spațiul și perspectiva, care se mișcă asemeni mobilurilor lui Calder, dau actorilor nu numai cadrul de joc, ci atmo- sfera, sentimentul, dinamica nesiguranței și neliniștilor care-i chinuie pe eroii lui Eugen Ionescu.

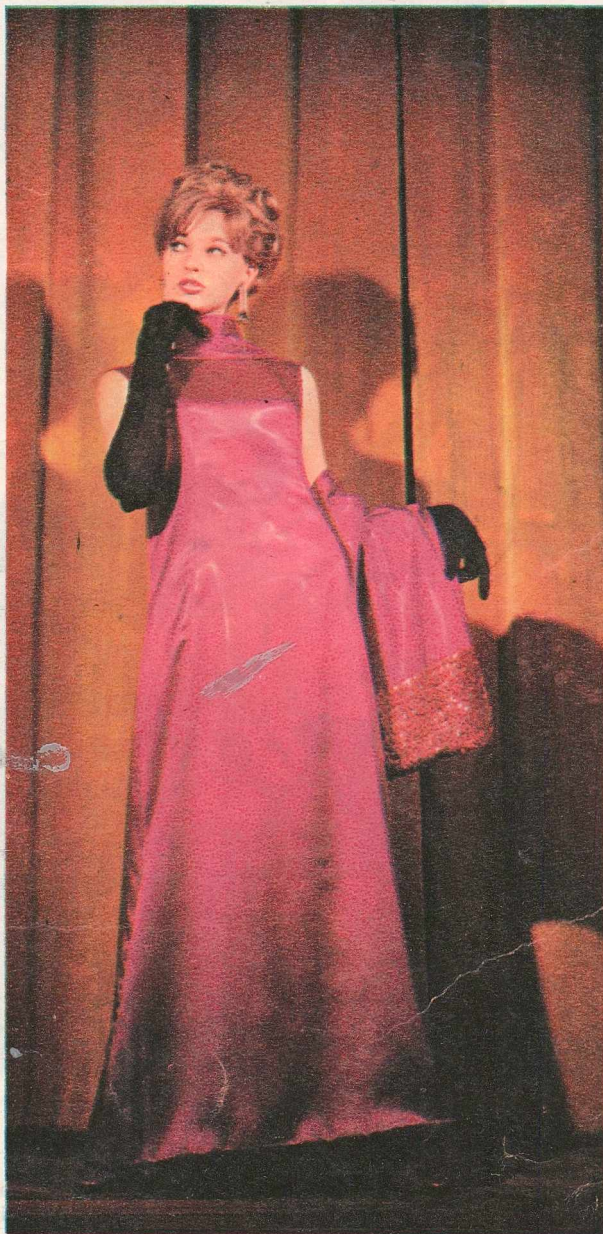
Sanda FAUR

ASTENIE DE... TOAMNĂ?

◀ Foarte la modă: taiorul cu pantalon. Remarcați jacheta foarte lungă, pe linie redingotă, cu un mic ornament negru brodat pe gulerul «officier» cu motive de inspirație folclorică.

▲ Pentru seară, atlasul prețios și decolteul adinc în spate, eșarfa brodată cu paiete: o rochie de o eleganță pretențioasă...

▲ Tricotajele rămân șlagărul modei. Sînt confortabile și — lucru nu lipsit de însemnătate — la prețuri accesibile.

În timp ce colecțiile de modă ale industriei noastre ușoare sînt ținute, de la o vreme, Dumnezeu știe de ce, în cel mare secret și învăluite într-un abur de enigmă care face pentru noi, oamenii de rînd, și mai ispititoare; în timp ce aceste colecții aristocratice se călătoresc prin străinătăți se fotografiază Agfa-Color și arată cu cît gust știu modelii noștri, poposiți cu săptămînilor prin Paris, să vadă și să întreprinde ultimul strigăt din moda lumii; în timp ce noi scriem și degeaba scriem, ne plîngem și degeaba plîngem că tricotajele anotimpurilor unu după altu și că bunii noștri specialiști din industria ușoară nu mai vor de fel să ne arate cam ce s-a mai făcut și cam ce se mai poartă, în tot acest timp modestului centru de creație al UCECOM-ului, înființat nu cu prea multă vreme în urmă, își vede sîrguincios de treaba sa și dovedește că nu toate promisiunile sînt dulci vorbe aruncate în vînt. Ca orice «haute couture» care se respectă, e început să-și prezinte de două ori pe an colecțiile, întotdeauna cu sinceră bunăvoință să lanseze moda, ba și deschis pe Calea Victoriei și un «boutique» în care se pot cumpăra modele din colecții. Drept care, am fost invitat și toamna aceasta (dar oare nu prea tîrziu pentru o colecție de toamnă?!) în saloanele de marmură ale Casei centrale a armatei, orchestra lui Al. Imre ne-a susurat iar în urechi «Dalile» obsedante, iar manechine cu un spor de centimetri în înălțime și cu un minus de centimetri pe dimensiunea perpendiculară, cu o dezinvoltură ce-și arăta una pe alta vizibil zelul, ne-au învățat cam cum să ne îmbrăcăm ca să fim la modă. Știați destul de bine lucrul acesta, și înțelegem, la zi, transpusă în piesele prezentate cu evidente măiestrie croitoricească, a avut, recunosc, o reală funcție educativă. În cele cîteva seri de modă, bucureștenele află că talia a revenit la locul ei și că pretinde vehement fie subliniată cu cordoane late, că decolteul recomandat e cel ușor indiscret, în formă de V, dar că se cere încăl cu eșarfe lungi, că taioarele și-au lungit, costisitor, jachetele dar că și-au lăsat, consecvent, fustele tot deasupra genunchilor, că se poartă iar confortabilele cute și pluri... Totuși, fost demonstrat într-o colecție la care erau de apreciat mai ales acuratețea, buna intenție de a multiplica în se (scurtă!) unele idei vestimentare, de a «democratiza» luxul de a-l face accesibil, difuzabil. Pînă aici totul e perfect.

Dar de ce oare cele două ceasuri și mai bine în care am fost scâlțați în valuri de modă ne-au lăsat totuși, în cele următoare, un anumit gust sălcu, de ușor plictis, de ce prezentația s-a desfășurat într-un ritm stins, de ce aplauzurile izbucneau răzleț — și nu făceau prozelitism — de ce ne plecat de acolo cu sufletul bîntuit de «frivole» visuri vestimentare, cum s-ar fi cuvenit în asemenea împrejurări? Colecția din primăvară ne entuziasmase, ne făcuse să sperăm să credem, să avansăm pronosticuri, ea fusese ca o ploaie binefăcătoare după o arșiță îndelungată, cînd crescuseră în voie, prin colecțiile prezentate de cooperative, mai a curiozității gustului de duzină. E drept că acum am sosit saloanele CCA, căpțușiți cu toate pretențiile, cu toate a bițiile la care ni se păruse că ne-a dat dreptul colecția anterioară. Și iată că ne-a fost sortit să stăm față în față cu o colecție cam palidă și obosită, care și-a făcut corect treaba de informare, corect dar fără cine știe ce personalitate, personalitate, să ne înțelegem, nu înseamnă de loc extenuantă). Întrucît — după părerea mea — acest centru de creație a dovedit că nu mai are nevoie a fi mîngiat, amice pe umăr și tratat cu îngăduința pe care o pretind începătorii cred că lucrurile pot fi discutate acum «bărbătește», fără amabilele menajamente de rigoare. Ce mi s-a părut neplăcut la această colecție e lipsa ei de stil, de unitate, lipsa unei idei diriguitoare, eclecticismul ei. E drept, moda se poate rupe din contextul mondial, ba dimpotrivă, ignora, să zicem, linia pariziană ori cea italiană înseamnă a te scoate voit din circuitul vestimentar al lumii. Dar arunca o privire aici și una dincolo, a înghiți informații pe nemestecate, a nu-ți spune ferm punctul tău de vedere cum se întîmplă în colecția de față — aceasta te condamnă fără drept de apel la platitudine. Ni se va spune că au existat cîteva piese — și chiar reușite — inspirate din folclor, dar să nu ne amăgim cu vorbe și să recunoaștem că nu niș mărunte elemente de decor vestimentar rustic pot înlocui personalitatea unei mode naționale, așa cum, îngust, :

Culoarea-vedetă, negrul, poate fi purtată la toate orele zilei, dar mai ales seara (și mai ales de persoanele tinere), transpus în materiale vapoase (ca această rochie din voal, cu volane romantice și un cordon metalic, creație a unei case pariziene).

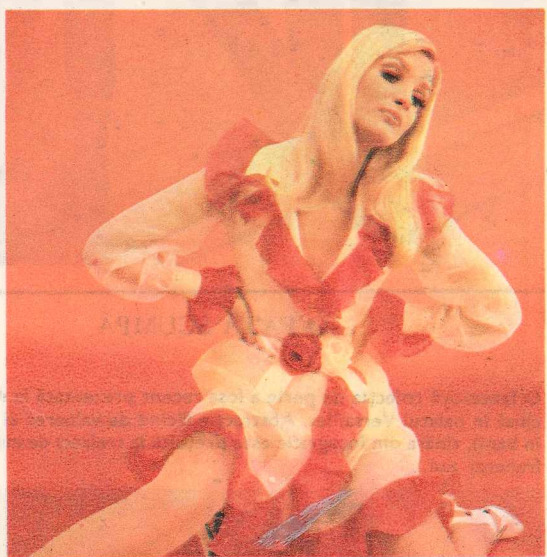

Stoafa: gri. Gulerul: de blană, în formă de șal. Talia: subliniată puternic de un cordon lat. Iată detaliile la modă.

Din nou voal, din nou volane ample și trandafiri gingași, din nou deci stilul romantic — văzut de astă dată într-o strălucitoare combinație de alb-roșu.

Caroul — mic sau foarte mare — tratat în culori vii, sau, dimpotrivă, în tonuri foarte închise, rămâne favoritul hainelor de toamnă-primăvară.

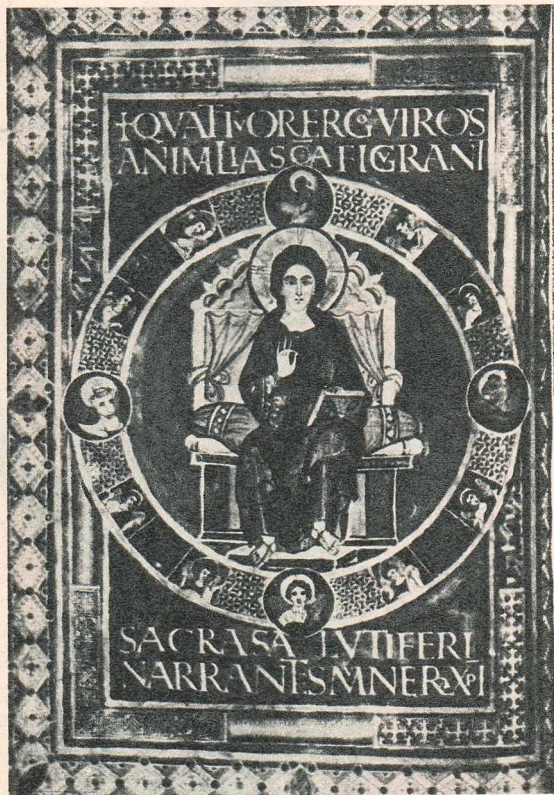
crezut o vreme. Am impresia, de pildă, că o concepție și o contribuție națională la elaborarea modei ar trebui să țină mai întâi seama de silueta feminină specifică, de la noi. La silueta femeilor noastre — în medie destul de scundă — este primejdioasă, de pildă, acea croială de rochie cu talia lungă și cu fusta în cute și pliuri (amintind moda Charleston). La aceeași siluetă scundă — care pretinde, e limpede, o economie strictă a detaliilor, ele neavînd, practic, spațiu pe care să se desfășoare — nu sînt de loc binevenite nici asimetrismele (veche și rea pasiune a creatorilor din cooperativele noastre), nici excesul de dungi, pliuri, ornamente, chiar dacă ele sînt foarte «en vogue» la un moment dat. Chiar manechinele noastre — foarte înalte și zvelte — își pierdeau din distincție și din finețea siluetei din cauza unor piese vestimentare gîndite parcă pentru blocul de desen și nu pentru a fi îmbrăcate. Și încă ceva: am fost de-a dreptul uimiți de cromatica săracă, inadecvată sezonului, în care a fost elaborată întreaga colecție a sezonului. Nu e nevoie să fii mare specialist în ale modei ca să știi că bleumarinul, albul, roșul sînt mai ales culorile primăverii, că toamna își cere în principiu culorile ei — brunurile-aurii, marourile, verdele de toate nuanțele — și că anul acesta moda a avut ambiția de a ne îmbrăca sobru și elegant, mai ales în negru și gri. Or, colecția ce ne-a fost prezentată a fost literalmente înecată în bleumarin și roșu, ne dureau ochii de atîtea văpăi cite au aruncat rochiile și taioarele, în timp ce prezentatoarea ne anunța, cu voce neprihănită, contrazicînd total cele ce ni se arătau pe podium, că «anul acesta șlagărul

modei e negrul». O să ni se spună, știm, că lotul de materiale pe care creatorii au trebuit să-și exercite fantezia a fost destul de restrîns, dar de aici pînă la a se lăsa obsedați de exact culorile cele mai nepotrivite anotîmpului e totuși o distanță. Mai ales că noi ne lăudăm atîta, și pe drept!, cu simțul coloristic al artistului român... Prezentarea a demarat greu, primele modele au excelat prin banalitate, apoi însă colecția și-a revenit, s-a încălzit, rochiile de după-amiază, taioarele, unele tricotațe ne-au mai împlînzit, ne-au cucerit sufragiile, ca la compartimentul rochiilor de seară să suferim din nou dezamăgiri: cîteva mai fine, de o eleganță rafinată, celelalte însă sau foarte oarecare, sau excesiv de încărcate.

Și în mai tot acest timp, mai exact de fiecare dată cînd era prezentat vreun model pentru bărbați, întreaga asistență feminină își simțea sufletul chinuit de acel urît simțămînt omenesc care se numește invidie: în marea ei majoritate, colecția de modă masculină a fost excelentă, ireproșabil executată, de un gust fin, ocolind extravaganțele și ieșind totuși din uscatul conservatorism al vestimentației bărbătești.

Să spunem, în finalul acestor prietenești și sincere rînduri, că așteptăm cu încredere viitoarea colecție a UCECOM-ului, că sperăm să trecă ușor și bine peste această astenie... de toamnă și că ne vom regăsi, în primăvară, plini de forță și originalitate? Chiar dacă nu o vom spune, lucrul acesta este, desigur, bine știut...

Sanda DIMA

UNA MIE, UNA ȚIE...

Revista americană «Time» a publicat această reproducere în culori cu legenda: «Pagină colorată din codexul de la Lorsch» și cu arătarea — greșită — că acesta s-ar afla la «Biblioteca națională din București» (unde, de altfel, nici nu există vreo bibliotecă cu acest nume).

În fapt, valorosul manuscris se află la Alba Iulia, în biblioteca documentară «Batthyaneum», și este opera unui călugăr din fosta mănăstire din Lorsch (Germania, landul Hessa), întemeiată în 774 sub numele de Laurissa, incendiată în 1621 într-una din luptele de la începutul războiului religios de 30 de ani.

Atunci această mănăstire a fost jefuită de soldați, dintre care doi, însușindu-și celebrul manuscris, și l-au împărțit, desfăcându-l în două părți, luând fiecare câte una. Astfel se face că din «Codex Aureus» jumătate se află azi în Muzeul Vaticanului, din Roma, iar cealaltă jumătate, achiziționată de către umanistul Ignat Batthyány din Alba Iulia — care a întemeiat mai apoi așezământul cultural ce-i poartă numele — se află și acum aici, constituind piesa cea mai frumoasă a acestei biblioteci.

Dintre coperte — la rîndul lor adevărate opere de artă, formate din plăci de fildeș sculptate cu fine basoreliefuluri — una se află acum tot la Roma, în «Museo Sacro», iar cealaltă la «British Museum», din Londra.

Așa se explică de ce această unică operă de artă se află împărțită în patru muzee din Europa, devenind un simbol al ravagiilor războaielor în viața spirituală a omenirii.

După cum se vede din pagina ilustrată reproducută, desenele stilizate ce împodobesc manuscrisul sînt tipice culturii celților. S-a stabilit că manuscrisul are o vechime de cel puțin 900 de ani. **Pompiliu VOICULEȚ-LEMENY**

COLIERUL DE PERLE

Din caietele școlarilor... cu gîndul la joacă

- Octogonul este o figură geometrică cu opt laturi.
- Mercur este fiul lui Iupiter și inventatorul termometrului care îi poartă numele.
- Champollion a descifrat limbile moarte ale mumiilor.
- Propozițiunea este o gîndire care se termină cu punct.
- Omonimele sînt cuvintele pe care oriunde le-am citi înseamnă același lucru.
- Iarna este frig din cauza gerului.
- Ceapa este o glandă lacrimală.
- Carol Quintul s-a născut în Belgia, în timp ce părinții lui călătoreau în Spania.
- În Austria reforma a fost infăptuită de Iosif al II-lea, fiul Mariei și al Terezei.
- Axa e o linie imaginară care dacă n-ar exista, pămîntul nu s-ar putea învîrți în jurul său.
- Ereditatea este o știință care îți explică de ce semeni cu tata, în caz că-i semeni, și de ce nu semeni cu el, în caz că nu-i semeni.

ȘI CU SIMBOLUL NEPRIHĂNIRII CUM RĂMÎNE?

Amanda Gillespie, manechin la casa londoneză de modă «Rahvis», prezintă — după rochia de mireasă în negru — o toaletă completă pentru ceremonia din fața altarului: rochie (minijupă, firește), voal, cizme, toate de culoare roșie.

O FATĂ SCUPĂ

O fantastică colecție de perle a fost recent prezentată la o expoziție deschisă în palatul Versailles. Abstracție făcînd de valoarea ei (netraducibilă în bani), tînăra din fotografie este prețuită la treizeci de milioane de franci francezi noi...

PUNCT ȘI DE LA CAPĂT

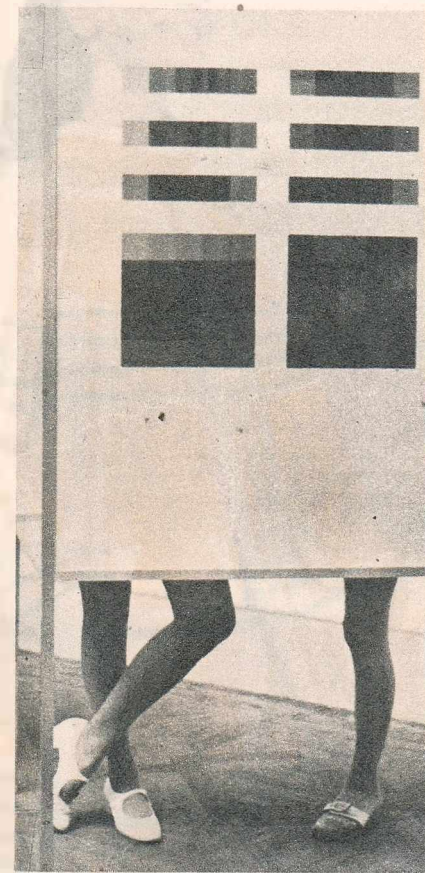
● Doi turiști englezi, Spike și Charmion Hughes, au întocmit un original ghid al Italiei, intitulat «Eating in Italy» (Cum se mîncă în Italia). Încințați de delicioasele spaghetti și ragu-uri, cei doi călători au ignorat capodoperele Romei și Florenței, întocmindu-și «vade mecum»-ul numai în funcție de variantele artei gastronomice. De gustibus...

● O statistică americană ne dezvăluie că «anii singeroși» din timpul lui Al. Capone și Dillinger nu au însemnat etape de vîrf ale criminalității în S.U.A. Dacă în 1932 s-au comis 600 atacuri armate asupra băncilor, în 1967 furturile de același fel s-au ridicat la cifra de 1 318.

● În Portugalia, corida nu se sfîrșește cu uciderea taurului, de aceea cînd locuitorii de origine portugheză din Gustine — California au organizat o tradițională coridă, au avut grijă să anunțe că lupta nu va fi singeroasă. Cu acest argument s-au înlăturat atît obiecțiile autorităților cît și cele ale societății pentru protecția animalelor. În arenă însă, în timpul «coridei nesingeroase», taurul înfuriat a sărit în tribune rîndind 60 de persoane...

● Abatorul din Plzen are un așa-numit mic «muzeu propriu» din curiozități și diferite obiecte găsite în interiorul animalelor sacrificate. Un obiect le întrece pe toate celelalte: în stomacul unei vite s-a găsit un fiș-fiș modern, în stare perfectă!

UNDE E AL PATRULEA?

Două tînere fete într-o expoziție de pictură vest-germană... În fața unei opere de artă îți poți pierde graiul, sau răsufierea, sau chiar mințile. Dar un picior?...

CURSA TEMPERA- TURILOR FOARTE ÎNALTE

Omul de știință francez din secolul trecut, Henri Moissan, și-a câștigat renumele de «maestru al temperaturilor înalte» pentru că a reușit să sintetizeze așchii de diamant cu ajutorul unor temperaturi de... câteva mii de grade.

Maestrul de astăzi al temperaturilor înalte este, într-un fel, anonim; el a devenit o noțiune la încheierea căreia concură echipe foarte numeroase de cercetători din multe țări, iar însuși conceptul de temperatură înaltă este tot atât de departe de ceea ce era cu o jumătate de secol în urmă, pe cât de departe este cuptorul electric al lui Moissan de uriașele reactoare termonucleare de astăzi.

În lupta pentru temperaturi înalte, poate mai mult decât în alte domenii — exceptând, firește, pe cel al zborurilor interaeriale — dorința străveche a omului de a ajunge la stele capătă un sens cit se poate de concret: acela al eforturilor de a atinge temperaturi pe care, pînă acum, numai aștrii le-au creat. Astrofizica a cercetat și a aflat că în interiorul stelelor, unde au loc în permanență reacții termonucleare, temperatura atinge valori de ordinul zecilor de milioane de grade. A apărut astfel un «model» demn de ambiția creatoare a omului căci, după cum vom vedea, eforturile care se depun astăzi pentru a urca pe scara temperaturilor nu sînt o simplă competiție «sportivă».

100 000° — O TEMPERATURĂ «OBIȘNUITĂ»

Constantin Popovici, doctor în științe fizice, șeful Sectorului plasmă în cîmp magnetic al Institutului de fizică al Academiei, ne declară:

— Nu, aceste stăruințe nu sînt o competiție sportivă, ci răspund unei necesități majore a omenirii.

— După cit se pare, cursa pentru cele mai înalte temperaturi a făcut să se desprindă din domeniul cercetărilor clasice unul nou, deosebit de important.

— Da, într-adevăr, necesitatea de a cerceta materia la temperaturi înalte, și în primul rînd perspectiva unor aplicații de mare importanță, au stimulat interesul oamenilor de știință și tehnicienilor pentru realizarea în laborator a unor temperaturi foarte ridicate, definindu-se în linii mari două domenii de temperaturi pentru a căror obținere se folosesc tehnici diferite și care sînt destinate unor utilizări diferite. Din prima categorie fac parte temperaturile cuprinse în intervalul 1 000°-100 000°C, considerate în prezent oarecum «obișnuite» și care și-au găsit numeroase utilizări. Al doilea domeniu îl constituie temperaturile foarte înalte, de ordinul zecilor de milioane de grade.

— De ce urmărește omul fenomenele care implică temperaturile formidabile din interiorul stelelor? De ce are nevoie să creeze el însuși asemenea temperaturi?

— Temperaturile foarte înalte prezintă o deosebită importanță pentru știință și tehnică, în special pentru fizică. Cele aproximativ 500 de milioane de galaxii descoperite pînă acum, avînd fiecare o «populație» de ordinul zecilor și sutelor de miliarde de stele, ne dau o imagine asupra răspîndirii materiei aflate în cea de-a patra stare de agregare, așa-numită plasmă.

(Continuare în pag. 24)

Aceste luminițe reci și, privite laolaltă, lipsite de personalitate reprezintă, fiecare dintre ele, o lume: o imensă retortă în care materia aflată la temperaturi fabuloase se preface și iar se preface, fără încetare, fără odihnă și fără preget, urmînd neabătută legile cosmosului.

De cînd iscodește omul stelele? De cînd încearcă să le afle tainele? Probabil că de cînd e om. Abia în ultimii ani însă el a reușit să afle că fiecare stea este un nemaipomenit reactor termonuclear a cărui funcționare ar putea fi imitată aici, pe Pămînt. Așa au apărut primele cercetări în domeniul celor mai înalte temperaturi.

LA LIMITELE REALULUI

Progresele uimitoare și rapide ale științei au făcut ca în epoca noastră noțiuni considerate definitiv stabilite să se modifice, norme unanim acceptate să se răstoarne, concepte și principii să fie total negate, iar altele, dimpotrivă, mai temeinic confirmate.

În fața tabloului grandios, în continuă mișcare, al științei în dezvoltare, omul contemporan își pune întrebarea: pînă unde se poate înainta într-un domeniu sau altul; el vrea să știe cînd și unde ceea ce e astăzi ipoteză, fantezie creatoare a cercetătorilor, se va transforma în realitate.

El vrea să știe CARE SÎNT LIMITELE REALULUI.

Revista «Flacăra» inițiază — cu articolul din numărul de astăzi — o amplă anchetă consacrată acestei teme.

Împreună cu noi veți urca pe scara termometrului pe trepte încă neatînsse de om, veți coborî pînă acolo unde se pune întrebarea dacă frigul va deschide porțile unei alte lumi, veți aborda problemele complicate ale rezistenței materialelor, vă veți apleca asupra vidului «absolut», veți afla ce se poate pretinde materiei vii să suporte.

Așadar, care sînt limitele realului?

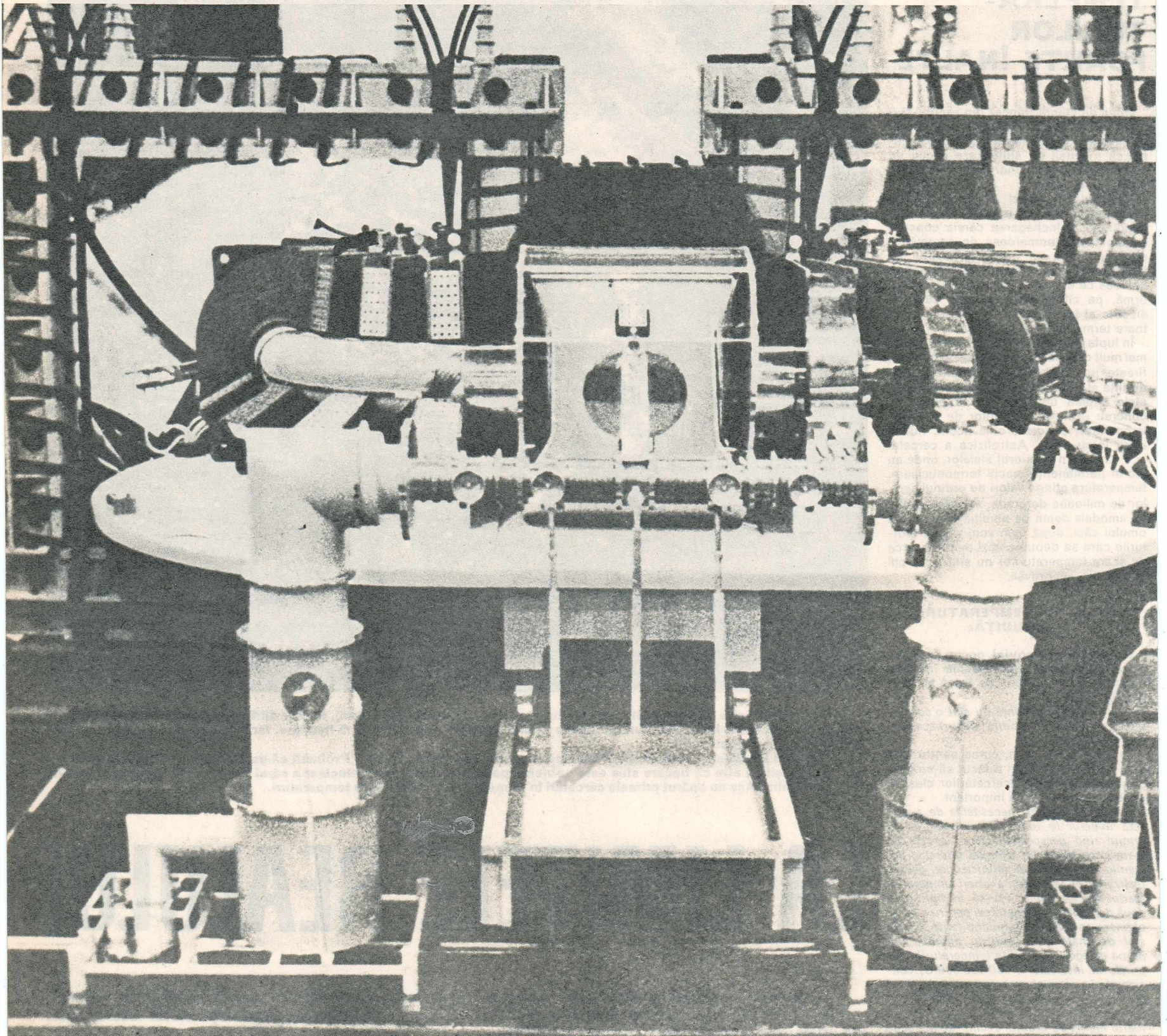
LA LIMITELE REALULUI

Cercetările asupra plasmei fierbinți cunoscută în prezent o dezvoltare furtunoasă, în primul rând datorită unor aplicații deosebit de importante, unele dintre ele de interes vital pentru omenire, pentru civilizațiile actuale și viitoare. Mă refer la problema sintezei termonucleare dirijate. Esența fenomenului este binecunoscută cititorilor revistei «Flacăra», care au avut prilejul să parcurgă articolul închinat cercetărilor românești în domeniul plasmei. Vom reaminti numai că obiectivul principal al cursei temperaturilor foarte înalte îl constituie reali-

zarea fuziunii termonucleare dirijate, presupune crearea unei plasme fiercinsufficient de dense, avind o existențăcient de lungă.

CARE ESTE AZI «LIMITA REALULUI»?

— Eforturile oamenilor de știință și nică, reunite într-un larg front științific colectiv — din care nu lipsesc cercetătorii din țara noastră — îndreptate spre cucerirea temperaturilor din ce în ce mai în-

Cind l-am întrebat pe dr. CONSTANTIN POPOVICI cum crede că va arăta o instalație energetică atunci cind puterea hidrogenului va fi controlată, ne-a dat următorul răspuns:

«În principiu o instalație termonucleară va cuprinde o succesiune de agregate, caracteristică oricărui sistem energetic: sursa de combustibil, reactorul, receptorul de energie termică. Cel mai potrivit combustibil se consideră a fi combinația deuteriu-trițiu, în care reacția de fuziune se produce aproximativ de o sută de ori mai repede decât în combinația deuteriu-deuteriu. Reactorul este format dintr-un sistem complex care asigură izolarea plasmei într-o carcasă magnetică și încălzirea ei la temperaturi de sute de milioane de grade, care se pot realiza folosind descărcări electrice de mare intensitate, laseri de mare putere, unele tipuri de instabilități în plasmă, unde de șoc etc.»

Pentru o înțelegere mai lesnicioasă a chestiunii vă oferim și imaginea machetei unei instalații termonucleare sovietice care a fost prezentată nu demult la o expoziție internațională la Roma.

Înscrieri pentru achiziționarea unor asemenea obiecte... încă nu se primesc!

elogiul elogiului

«De ce, în ultima vreme, numai cronicile elogioase? Vi se pare cumva că nivelul general al emisiunilor a crescut atât de mult încât n-ar fi loc de mai bine?» Întrebarea telespectatorului nemulțumit ar putea primi un răspuns foarte simplu: așa cum autorii «Tranfocatorului» par a resimți nevoia de a întoarce din cînd în cînd spatele deșeurilor speciei umane pentru a nu-și pierde încrederea în oameni și în viață, și telecronicarul are dreptul de a se bucura, cînd se ivește prilejul, de ceea ce e frumos, interesant, nealterat de cusururi meschine. «Tranfocatorul» încearcă să uite că mai există delapidatori, părinți denaturați, medici care își bat mama sau dascăli nedemni de misiunea lor și privește către constructorii Teatrului Național, către școlile unde se învață limbi străine după metodele cele mai moderne. Transpare poate aici și o anume oboseală. Căci neomul nu devine om numai pentru că a fost supus oporului public. Dimpotrivă, uneori, se înzărește și mai mult, iar atunci cînd beneficiază de ocrotirea unor superiori complecși se obrăzniceste și începe să-i amenințe chiar pe cei care l-au demascat.

Pe un plan mai puțin dramatic — atentatul la bunul gust nefiind pasibil de sancțiuni penale — și telecronicarului i se întâmplă să-și dea seama de inutilitatea criticilor la adresa unor racile iremediabile pe termen scurt. Între zecile de regizori ai televiziunii, de pildă, sint, ca pretutindeni, creatorii excepționali sau foarte promițători, meseriași buni și mediocri, și oameni lipsiți de har. Oricît s-ar înverșuna criticul împotriva producției acestora din urmă, ca nu va putea depăși niciodată limitele lor. Fiind și ei salariați ai televiziunii, regizorii respectivi vor fi folosiți în continuare, ori de cîte ori le va veni rîndul, și povestea se va repeta la nesfîrșit. Chiar și atunci cînd, slăbiciunile fiind prea evidente, se fac unele permutări, rezultatul nu este decît o depășire a acestor slăbiciuni. Dacă, să spunem, un reporter care n-a dat satisfacție în dezbaterile problemelor de teatru va fi transformat în crainic de fotbal, sau viceversa, singurul câștig va fi încălcarea contului de pierderi la rubrica a doua.

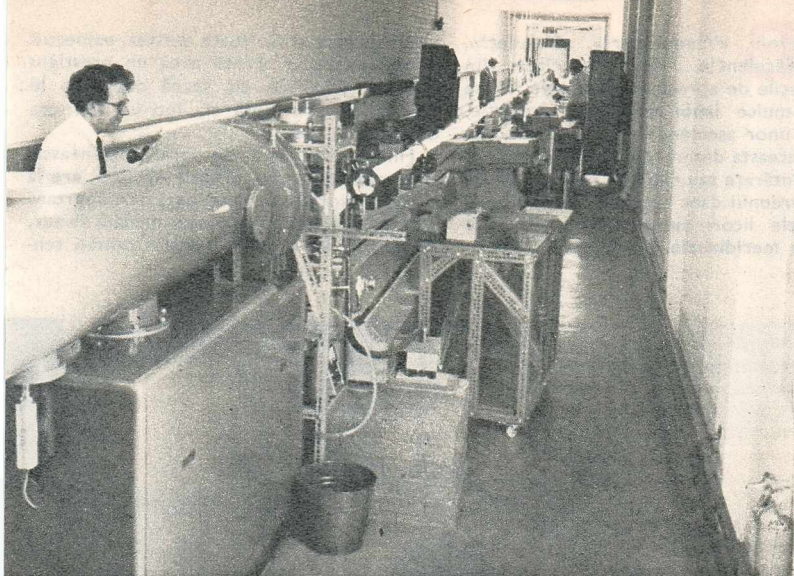
Credem că telecronicarul poate spera să determine cîmpirea unor găuri prea bătătoare la ochi. Dar haina ponosită nu va deveni cu adevărat arătoasă. Ce rost are să-i vorbești unui orb despre culori? Ce rost are să explici realizatorilor unui ciclu de emisiuni că apelativul «onorabile» (la fel ca și «stimabile») va purta pe veci, în limba română, pecetea pe care i-a imprimat-o Caragiule? Că el nu va mai fi niciodată echivalentul lui «The honorable member», folosit în Camera Comunelor, sau al lui «Your honor», rezervat magistraților anglo-saxoni? Presupunind că vor renunța, în cel mai fericit caz, la rizibilul «onorabilă Selene», restul textului va rămîne la nivelul expresiei eliminate.

Dar această explicație prin analogie n-ar reprezenta decît o parte din adevăr. De fapt, am ajuns la concluzia că nici o critică nu-i mai ușurătoare decît sublinierea deschisă, explicită, entuziastă, a realizărilor remarcabile, a excepțiilor pe care le-am dori să devină normă. Ce admonestare mai severă s-ar putea adresa televiziunii decît o cronică amănunțită a suitei de trei emisiuni care ne-a încîntat într-o recentă seară de simbrătă? Mai întîi, întîlnirea profund actuală cu Jean-Louis Barrault, artistul prins — așa cum au fost de atîtea ori intelctualii — între zimții roților istoriei, apoi admirabila scenă din «Tête d'or» («cea mai frumoasă scenă d'amour între deux hommes» — de iubire între doi oameni, cum s-a tradus la noi cu grija de a respecta sensul primar al fiecărui cuvînt). Trec peste senzaționala apariție a Delphyniei Seyrig în lumea albă a lui Pirandello, așa cum am trecut, vai, de atîtea ori peste creații remarcabile ale actorilor români. A urmat plimbarea prin Vălenii de Munte ai lui Miran Radu Paraschivescu. Confesiunile lui despre artă, despre moarte, despre iubire, în cadrul filmat parcă dinăuntru spre afară de Sergiu Huzum, «operator de categoria a doua», după cum ne informa el însuși cu umor într-un microinterviu publicat astă vară de «Gazeta literară». Și, în sfîrșit, unul dintre cele mai frumoase programe muzicale ale anului: recitalul de muzică de cameră în peisaj andaluz. Îmi pare rău că n-am avut loc decît pentru o enumerare seacă a titlurilor. Ceea ce voiam să spun este că, pusă față în față cu o asemenea demonstrație a posibilităților sale, televiziunii îi va fi poate mai greu să se refugieze în zonele de minimă rezistență.

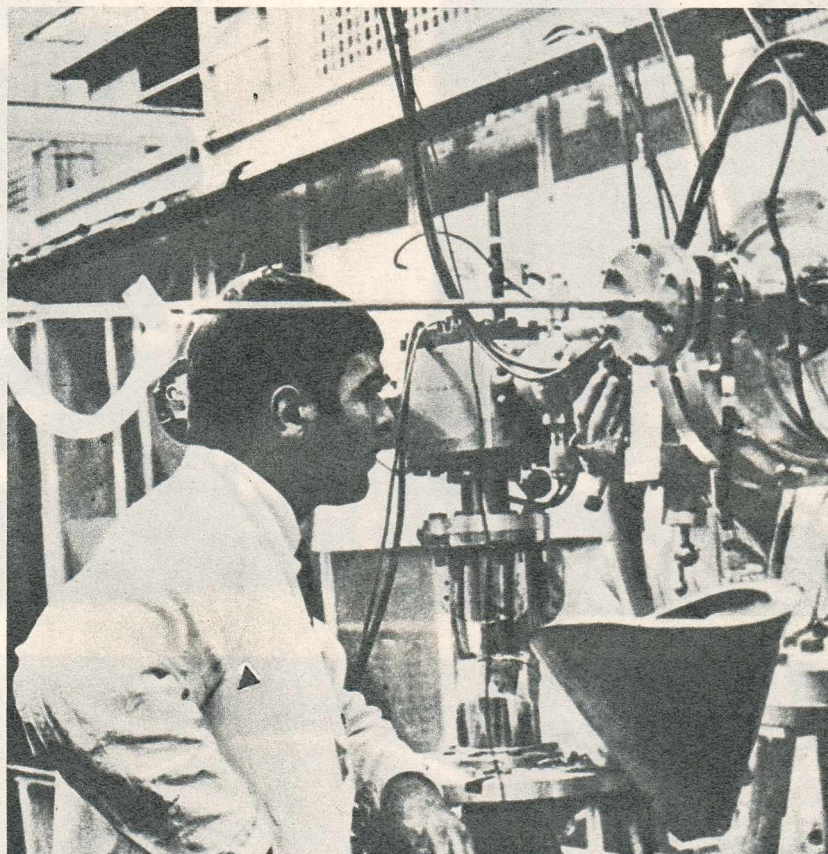
Deși uneori și elogiile binemeritate se dovedesc a fi, din motive misterioase, dăunătoare. Cîțiva colegi au scris cu justificată căldură și prețuire despre miraculoasa lume creată de Brîndușa Zaița-Silvestru în «Povestirile pe degete». Rezultatul? Redacția emisiunilor pentru copii a hotărît să renunțe la Piș-Piș și la frumoasa și talentata lui animatoare.

Adrian COSTA

Felicia ANTIP

În laboratoarele secției de fizică a Universității din Essex, acest instrument — apreciat ca fiind cel mai puternic laser cu bioxid de carbon din lume — este supranumit «stea particulară» pentru că a reușit să încălzească plasma pînă la două milioane și jumătate de grade timp de o milionime de secundă. Pentru profani, această clipită e mult prea scurtă. Pentru cercetătorii care au pomit de la fracțiuni de secundă mult mai mici, zulfatul e deosebit de important. În orice caz, el se situează pe drumul care duce spre obținerea temperaturilor supraînalte pentru o durată tot mai mare. Aici se află, de fapt, unul din marile noduri ale problemei.

egistrează progrese importante — cună dr. C. Popovici. Acum aproximativ ani se considera aproape nerealizabilă înerea unor temperaturi care să depășească pragul de 50 000°C, în sisteme conlate. Datorită cercetărilor din ultimii ani, special în domeniul fizicii și tehnicii smeii fierbinți, în prezent depășirea pralu de un milion de grade este o problemă olvată.

— Care este astăzi «limita realului» r-un sistem controlat?

— O sută de milioane de grade, pragul re care se concentrează acum eforturile cetărilor.

— Care va fi, care poate fi «limita realui»?

— Deocamdată putem vorbi despre cele oximativ 400 000 000° de care este neie pentru amorsarea sintezei termonuare dirijate. Știința și tehnica zilelor aște consideră posibilă obținerea în viii 10-15 ani a acestor temperaturi. Obiectivele, mijloacele tehnice, fenomelle fizice care vor stimula și condiționa ntinuarea cursei temperaturilor foarte înalre spre valori care depășesc temperaturile monucleare, sint probleme ale științei tehnicii viitorului, ale unui viitor prea iepărat ca să ne putem pronunța.

— Prin urmare, pentru moment trebuie fixăm limita... realistă a realului la cele 0 000 000° amintite. Pînă la o eventuală odificare a ei, cititorii noștri vor fi fără ioială curioși să știe cum pot fi măsurate mperaturile despre care se vorbește. obabil că la asemenea valori neobișnuite

nu se pot folosi nici mijloace obișnuite.

— E de la sine înțeles. Determinarea temperaturii plamei, și în special a plamei fierbinți, este o operație foarte dificilă și complexă. Spre deosebire de gazul obișnuit, care răspunde prompt la «întrebările» privind starea sa, plasma reprezintă un sistem ai cărui parametri nu sint direct și simplu măsurabili. Pentru determinarea temperaturii plamei, deci a unor temperaturi foarte ridicate, se utilizează metode de sondaj electrostatic și electronic, sondaj cu microunde, metode de analiză spectrală în domeniul vizibil, ultraviolet, X și gamma.

Este, așadar, vorba despre un arsenal prea puțin obișnuit. De altfel, stabilirea temperaturii și a celorlalți parametri ai plamei a făcut necesară dezvoltarea unui întreg capitol special al fizicii, denumit — semnificativ — diagnoza plamei.

UN PARADOX

Cu prilejul vizitei făcute în laboratoarele Institutului de fizică al Academiei am rămas mai mult decît surprînsi aflînd că, în chip paradoxal, fenomenele privitoare la temperaturile ultraînalte se pot studia, și se studiază chiar, la temperaturi de loc ...astronomice, cu ajutorul unor instalații modeste ca mărime, modeste în sensul că pot să încapă într-o cameră nu prea mare. Contrastul dintre ceea ce am văzut și imaginea pe care ne-o formasem despre impunătoarele instalații termonucleare Ogra, Zeta, Stellarator, Homopolar, Ixion etc. este uriaș.

Instrumentele cu ajutorul cărora oamenii de știință «jonglează» cu milioanele de grade sint, firește, ciudate. Probabil că peste ani și ani această impresie va dispărea, o dată cu progresele pe calea captării inepuizabilei surse de energie a hidrogenului.

Nu încapă îndoială că arheologii care vor lucra peste cîte mîle mîle vor avea mult de furcă descoperind asemenea unelte... primitive, în orice caz, mult mai mult decît cei care scot astăzi la lumină amnarele cu care primii oameni își aprindeau focul.

— Și, în acest caz, unde se decide «soarta» temperaturilor ultraînalte?

— Spre deosebire de prima perioadă, aceea a anilor '50, în care cercetările pentru obținerea temperaturilor foarte înalte în plasmă se axau pe un profil destul de îngust și urmăreau în special aspecte legate direct de condițiile realizării sintezei termonucleare (dar într-o imagine oarecum simplificată), perioada actuală se caracterizează printr-o abordare multilaterală, sistematică și realistă, în care punctul de vedere dominant se axează pe recunoașterea organizării unui front științific colectiv largit. Numai cunoașterea aprofundată a tuturor fenomenelor și proceselor care se produc în plasmă, atît în domeniul temperaturilor obișnuite cit și în domeniul temperaturilor înalte și termonucleare, va permite stăpînirea extrem de complicatului mecanism al sintezei termonucleare dirijate.

În prezent în numeroase țări se desfășoară ample cercetări pentru realizarea izolării plamei și încălzirea ei la temperaturi termonucleare. În frunte se situează puterice unități științifice cu o dotare experimentală complexă din S.U.A., U.R.S.S., Anglia, Franța, R.F. a Germaniei, R.S. Cehoslovacă, R.P. Polonă.

Unele cercetări se fac de asemenea și în țara noastră, urmărind cunoașterea unor procese elementare, care, deși se produc în plasma rece, permit înțelegerea și dirijarea unor fenomene aflate, potrivit expresiei dumneavoastră, la limitele realului.

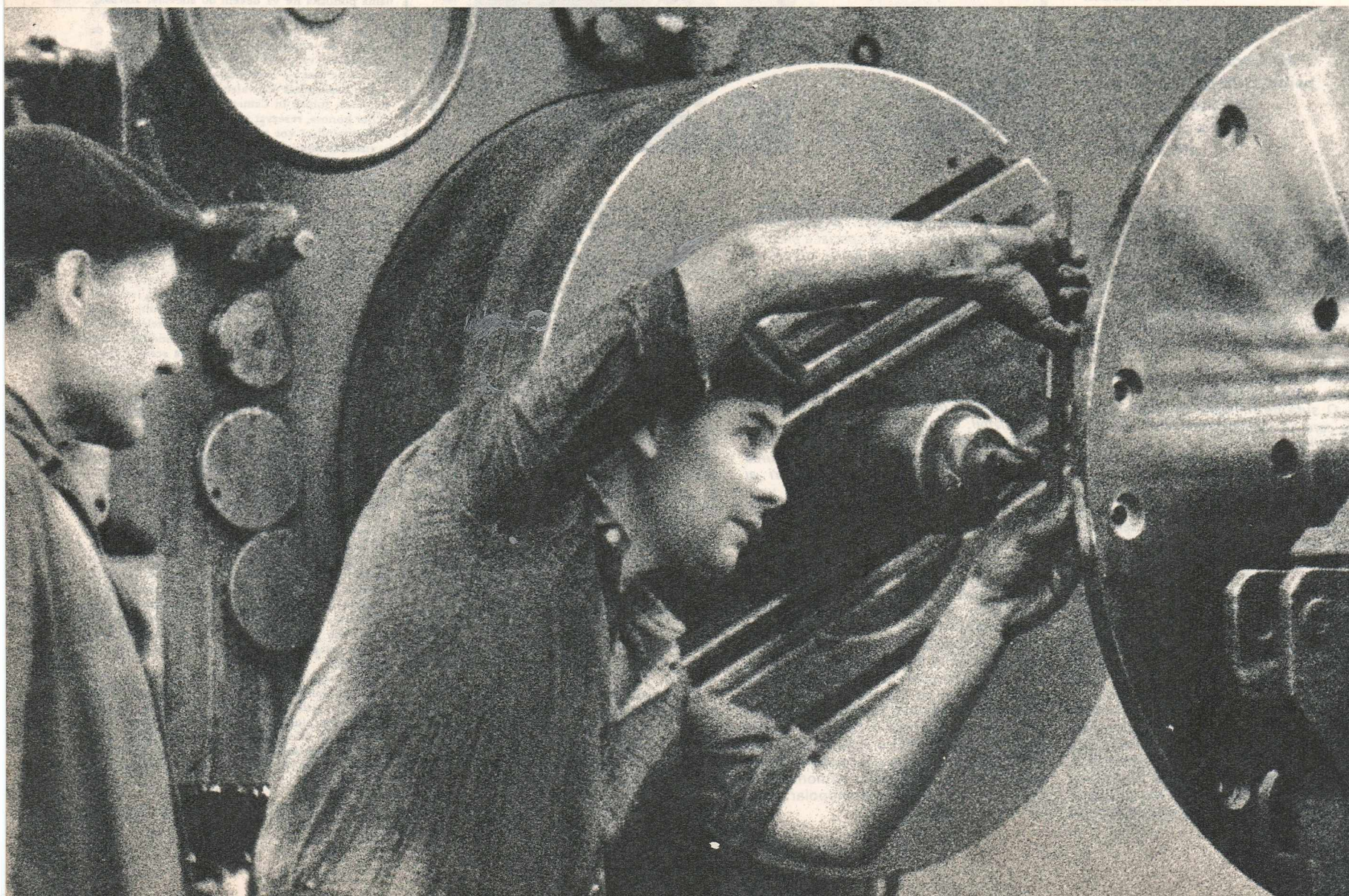
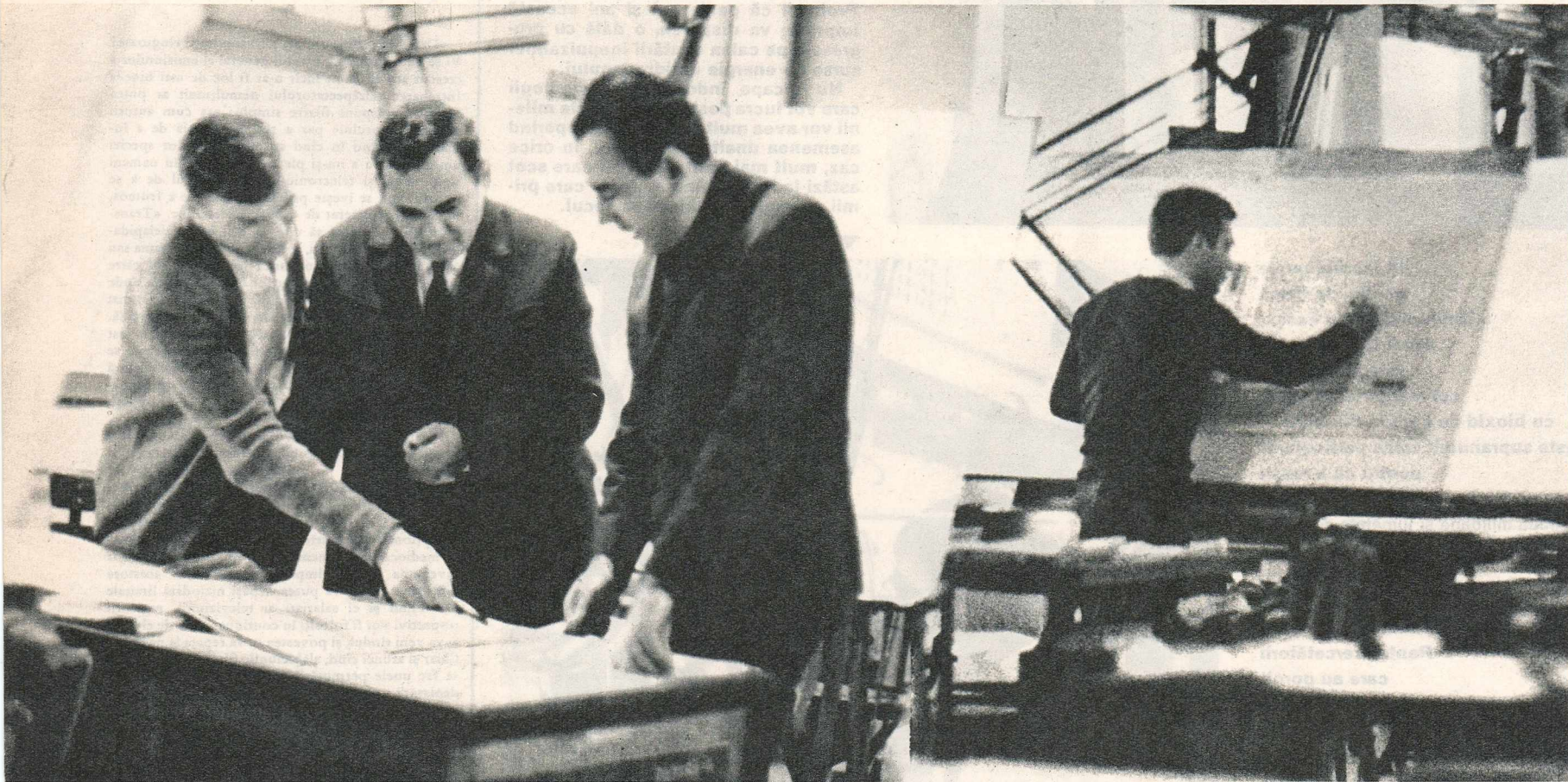
Aici s-a născut ideea... O parte a mării secții de proiectare de pe lângă uzinele «1 Mai»-Ploiești (fotografia de sus).

Calcul la milimetru: se măsoară părțile componente ale rotorului 700 1/2 din masa rotativă (fotografia de jos).

«ravo!», «Wunderbar!», «Maladeț!», «Excelent!...» Sînt doar cîteva din zecile de aprecieri admirative, emise în mai multe limbi de mare circulație. Motivul unor asemenea exclamații n-a fost de data aceasta determinat de vocea de aur a unei cîntărețe sau cîntăreț român, nici de iureșul vreunui dans popular. Nici de binecuvîntatele licori subcarpatice, călătorite pe toate meridianele și unanim (și super-

lativ) apreciate. Cu toate acestea, subiectul atîtor insistente atenții avea un prestigiu solid și aplauzele «la scenă deschisă» le merita cu prisosință și, într-un fel, era obisnuit cu ele.

Fiindcă instalația de foraj românească, botezată poate cam prozaic «F-200», are la orice participare de anvergură o comportare strălucită, obținînd de obicei medalii de aur, confirmări ale celor mai înalte calități teh-

ce. Așa s-a întâmplat la Leipzig anul trecut, iar s-a întâmplat recent la Târgul internațional de la Brno. Dominând cu cei patruzeci și trei de metri ai săi vasta etalare de minuni tehnice, instalația de foraj sugerează deopritivă continua ascendență a industriei românești.

Cu puțină imaginație, am putea-o compara cu acele «turnuri mobile» romane, arme rezistibile de atac, care permiteau abor-

darea și apoi cucerirea zidurilor cetății inamice. Doar că acum «lupta» se numește competiție tehnică, iar victoria este determinată în exclusivitate de către calitățile competitive ale produsului.

Identificarea «locului de naștere» al lui «F-200» probabil că nu mai comportă dubii pentru cel familiarizat cât de cât cu succesele industriei noastre constructoare de utilaj petrolier și, în general, de foraj. Marea uzină ploieșteană «1 Mai», una dintre cele mai mari întreprinderi de acest gen din Europa, și-a pus semnătura și pe acest produs, semnătură echivalentă cu calificativul de «excelent»!

«F-200», instalație de forat la 3 500 metri adâncime, echipată cu două motoare diesel, cu o forță de 200 tone sarcină la cârlig, vine să completeze vasta «panoplie» a uzinei, pe care strălucesc cu egală intensitate T-50, 2 DH-75, 4 LD-150, 2 DH-200, 3 DH-250, 4 DH-315, denumiri aparent criptice, dar a căror simplă enunțare trezește emoții și admirație în orice specialist, fie el din Europa, Asia sau America de Sud (enumerarea țărilor fiind, în acest caz, un lucru obositor și monoton...).

Pentru că o veche tradiție a impus de mult această uzină producătoare de cel mai divers utilaj de forare. Petrolul, apa sau gazul metan, bogății de frunte ale solului nostru, au determinat de multe zeci de ani forări pe măsură, care prin amploarea și precizia execuției se situează în avangarda mondială a lucrărilor de acest gen. «1 Mai» produce, după cum aminteam, o vastă gamă de instalații care permit săpări de pînă la 7 000 metri, instalații ușor de manevrat, de transportat, a căror rapiditate de montare a devenit notorie în lumea specialiștilor.

Ultimul produs, «F-200», înlocuind pe 4 LD-150, depășit din punct de vedere tehnic, aduce un spor considerabil de maneabilitate, iar ca element cu totul nou, un hidroambreiaj cu umplere variabilă, care face posibilă funcționarea independentă a pompelor de noroi, la turații diferite de masa rotativă. Aceeași instalație a fost concepută și în două variante, acționate de data aceasta cu curent electric. Ineditul, aici, îl reprezintă cele două motoare electrice care permit ca instalația de foraj să lucreze și în condiții de izolare, autonom, cînd în jur nu există surse de energie termică.

...Definitivarea planurilor noi instalații, munca de proiectare au durat mai bine de un an. Pentru punerea sa la punct și-au unit eforturile, într-o armonioasă conlucrare, sute de ingineri proiectanți de la I.P.C.U.P.-București și de la secția de proiectare a uzinei ploieștene. Trebuia realizată o instalație de prim rang, o instalație care să impună și mai mult, să confirme fama consolidată de ani de zile a produselor fabricate aici.

— Au fost căutări febrile — își amintește ing. Atanase Nicolescu, șeful serviciului proiectări, dar mai întii de toate a fost o conlucrare care ne-a permis în final opțiunea pentru cea mai bună variantă posibilă. «Opțiune», asta înseamnă, evident, zeci și sute de proiecte revăzute, dacă nu complet modificate. Ingineri proiectanți ca Viorel Cristea și Aurel Ocneanu (de la I.P.C.U.P.-București) ar putea să reconstituie zilele și nopțile de calcul asiduu, de stăgnări și chiar eșecuri și, în final, de reușită. Colectivul de ingineri proiectanți pe care îl conduc, a realizat, după cum știți, un adevărat record de ingeniozitate și productivitate ridicată. Primirea internațională a lui «F-200» confirmă aceasta. Fabricat la noi, prototipul instalației s-a bucurat de colaborarea unor întreprinderi de prim rang din țară, ca uzinele «23 August» din Capitală și «Hidromecanica»-Brașov. Ca să le numim doar pe cele mai importante. Enunțînd cifra 20, cit reprezintă totalitatea «colaboratorilor» externi ai lui «1 Mai», pe drept cuvînt se poate spune că la acest succes incontestabil a participat nemijlocit întreaga noastră industrie.

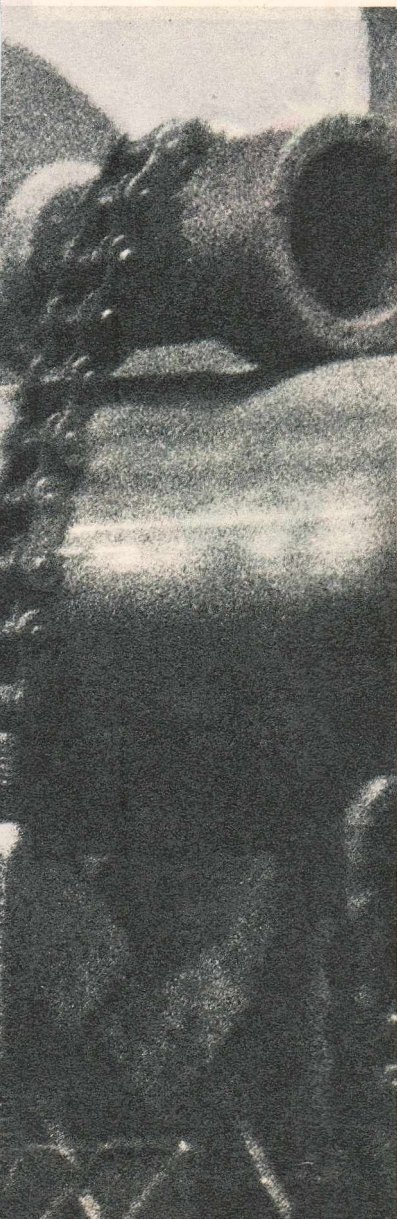
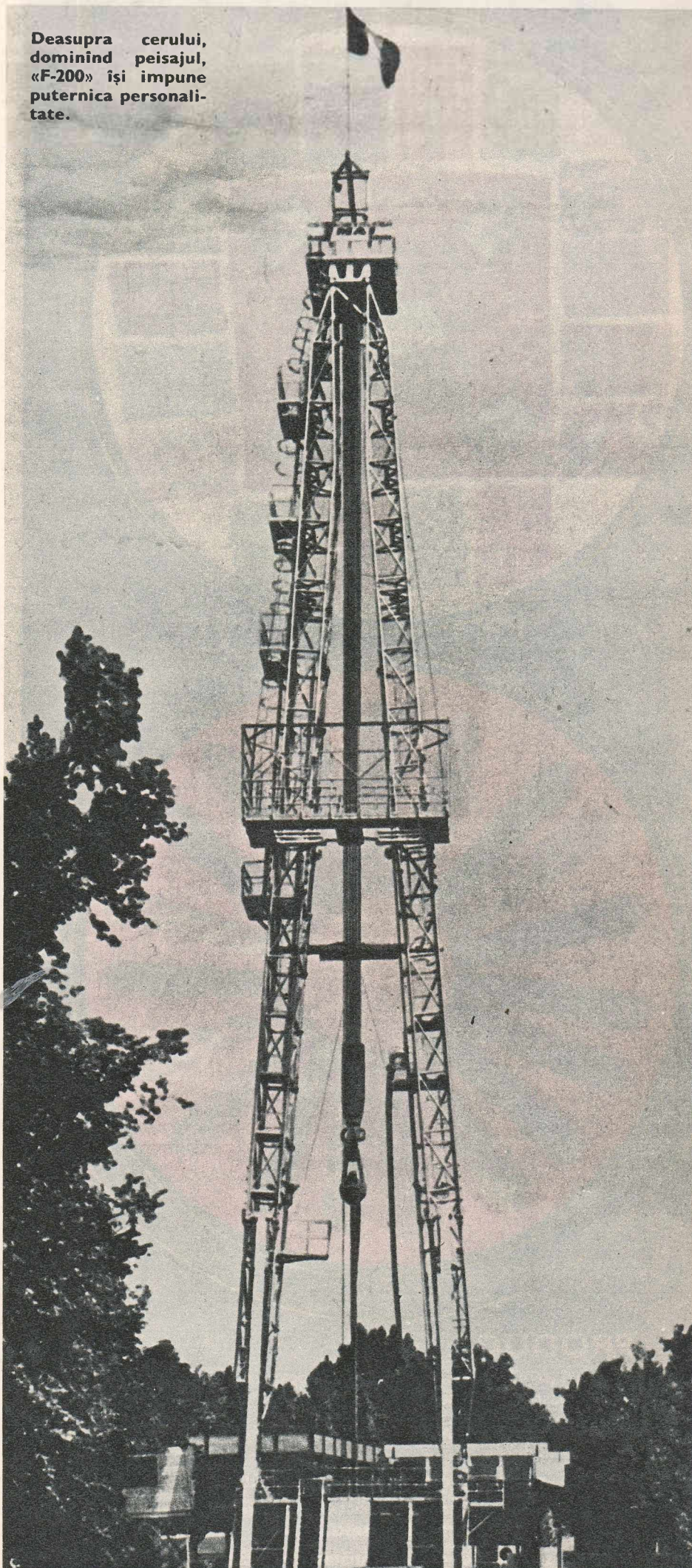
*

...Cînd în apropiere de Peretu sapele rotative ale lui «F-200» au plonjat pentru prima oară, făcîndu-și impetuos drum prin măruntaiile pămîntului, se dădea startul într-o cursă prevăzută deja a fi victorioasă. Cursa în competiția tehnicii mondiale. Aurului negru, eternă bogăție a Ploieștilor, avea să i se adauge aurul medaliilor, al confirmărilor supreme.

M. HETCO
Fotografii de E. GHERA

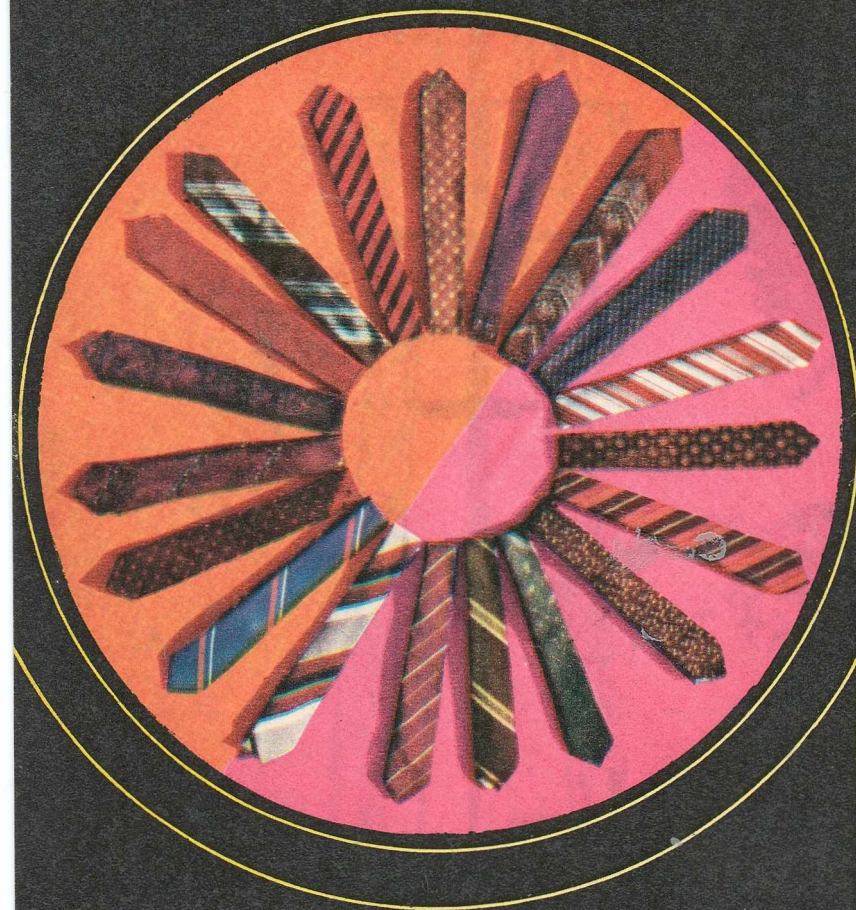
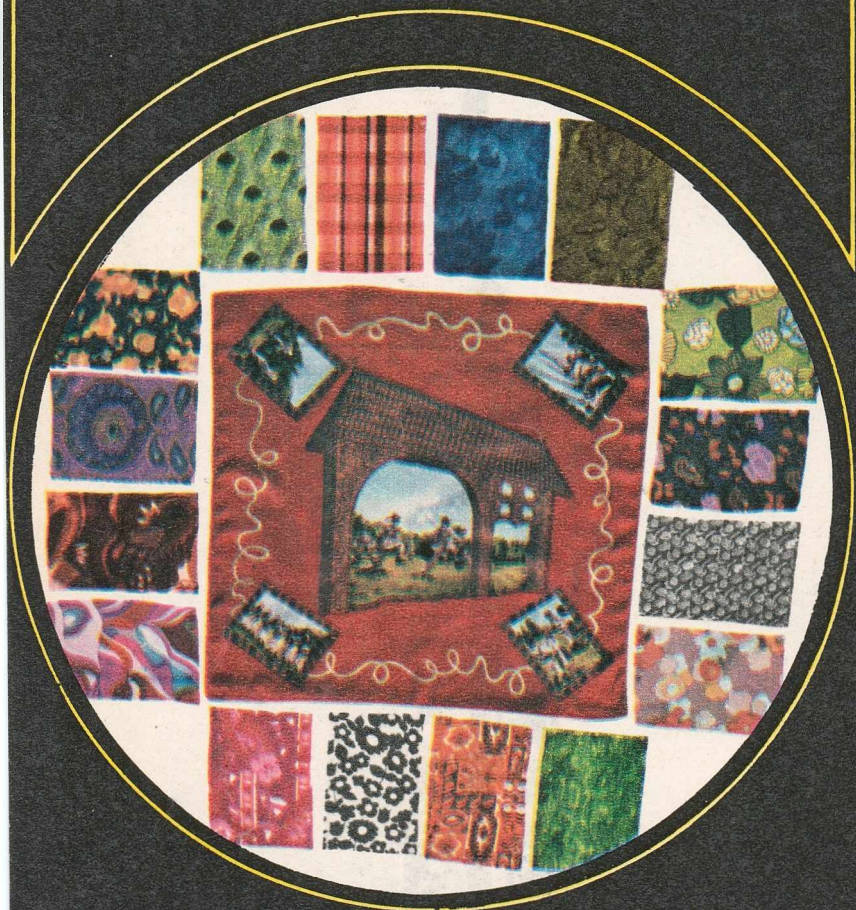
aur la Ploiesti...

Deasupra cerului, dominînd peisajul, «F-200» își impune puternica personalitate.

TESĂTORIA DE MĂTASE ȘI
CRAVATE
„SELECT“

București, Cal. Dudești 186 — București

PRODUCE:

Țesături pentru rochii de seară și de ocazii din fire acetat, metaloplastice, mătase naturală etc.

Țesături imprimate superioare, în desene variate și în colorit modern.

Baticuri imprimate din fire acetat și mătase naturală.

Țesături exclusive în metraj strict limitat ce se vînd numai la magazinul «Romarta» București.

Cravate superioare din fire mătase naturală, poliester și poliester texturat.

Despre ADAS (VIII)

De data aceasta interlocutorul nostru este tov. MIRCEA POPESCU, directorul Direcției lichidării daunelor, din Direcția generală ADAS, care se referă la una din laturile importante ale activității Administrației asigurărilor de stat și anume la lichidarea daunelor sau, altfel spus, plata despăgubirilor.

— *Am dori, pentru început, să cunoaștem câteva cifre care să ilustreze volumul activității pe linia lichidării daunelor.*

— Ca urmare a creșterii numărului asiguraților și a bunurilor cuprinse în asigurare, sumele plătite de ADAS drept despăgubiri au crescut substanțial. Pentru a vă putea da seama de această creștere voi da câteva exemple: în primul semestru al acestui an, la asigurarea clădirilor și a bunurilor din gospodărie, ADAS a plătit despăgubiri de peste 9 milioane de lei. La asigurarea autovehiculelor pentru cazurile de avarii și despăgubiri civile, numai în municipiul București în perioada 1 ianuarie—15 septembrie a.c. li s-au plătit asiguraților despăgubiri însumind aproape 5 milioane lei.

Despăgubiri de peste 153 milioane lei au fost plătite cooperativelor agricole de producție și cetățenilor, pentru pagubele suferite în sectorul zootehnic, mijloace prin care asigurații au putut înlocui animalele pierite.

De unde rezultă că... ADAS-ul la nevoie se cunoaște.

— *Dacă aceste cifre ilustrează modul în care ADAS se achită de obligațiile ce le are față de asigurați, am dori să cunoaștem unele din condițiile ce se cer îndeplinite de aceștia din urmă pentru a intra în posesia despăgubirilor cât mai operativ.*

— Pentru ca asiguratul să intre în posesia despăgubirii într-un termen cât mai scurt, trebuie să îndeplinească unele obligații, în mod deosebit, aceea de a anunța la timp daunele suferite și de a prezenta documentele necesare.

Așa, de exemplu, asigurații sînt obligați să anunțe în scris consiliile populare iar în orașe unitățile ADAS în termen de 24 de ore, pierderea, vătămarea ori distrugerea bunurilor (casnice, autovehicule, animale etc. În ceea ce privește culturile agricole și rodul viilor, înștiințarea unităților ADAS, despre vătămarea ori distrugerea lor, trebuie să se facă în termen de 5 zile de la data producerii daunelor. De asemenea solicitanții despăgubirilor trebuie să prezinte actele doveditoare necesare, specificate de altfel și în contractele de asigurare, și să dea posibilitatea — în unele situații — ca lucrătorii noștri să verifice valoarea reală a pagubei. Respectarea acestor obligații din partea asiguraților ne va permite să stabilim și să achităm despăgubirile cu cea mai mare operativitate.

VITALITATE

prin **LEGUME ȘI FRUCTE**

MAGAZINELE DE DESFACERE ALE I.L.F. ILFOV — MUNICIPIUL BUCUREȘTI

**VĂ OFERĂ UN BOGAT ȘI VARIAT
SORTIMENT DE LEGUME ȘI FRUCTE**

PANTOFUL CENUȘĂRESEI

UN FILM DE JEAN GEORGESCU

Alungată — uneori cu bice — din cîmpul esteticii, *duioșia* ne din cînd în cînd spre noi, dacă nu pentru a ne copleși, măcar pentru a ne pune bețe în roate în afacerile noastre de oameni moderni, tari ca piatra în materie de sentimente. Cîte un film duios — nu neapărat «sirop» — cîte un cîntec duios — nu neapărat de leagăn sau romanță — mai găsește ici-colo fisură (dea Domnul să existe așa ceva și în anul 2000!), se distalează acolo și începe să-și vadă liniștit de lucru: adică ne buzește puțin mintea, ne scutură de câteva complicații — la ure, între noi fie vorba, șinem foarte mult! — și ne amintește că de greu este să omorim în noi povestile cu «un băiat și o fată». Dar pentru ca să se întîmple toate astea, pentru ca această doamnă amabilă care este *duioșia* să nu-ți ea pînă la urmă cu leuca în cap, trebuie să ai și aici o anumită știință. Jean Georgescu o are.

Îi cunoaștem, și nu de azi, de ieri, harul său în ale comediei: de la «O noapte furtunoasă» și «Directorul nostru» se pot învăța și astăzi multe lucruri. De data aceasta cineastul, întors cu gîndul mai degrabă spre «Visul unei nopți de vară», cheamă risul doar ca un musafir bun să aducă echilibrul lirismului, să ferească de ceea ce numim noi desuetime o poveste cu iz «de altădată». Căci cînd, dacă nu «altădată», existau poveștile cu fete modeste îndrăgostite fără speranță de bărbați mai puțin modești, domni cu armec și prestigiu, care toată viața parcă n-au făcut altceva decît să aștepte un suflet ales? Cînd, dacă nu «altădată», se întîmplau toate istoriile cu Cenușărese și prinți îndepărtați? Dar să nu ne mai prefacem. Știm bine că nu e chiar așa. Jean Georgescu a avut curajul să aducă în filmul său o Cenușăreasă, casierită de teatru, ce suspină în taină după un ilustru medic căruia i-a fost publicat chipul fotografic în revista — iertați-ne — «Flacăra». Cîteva naivități de o parte și de alta și, bineînțeles, totul se termină cu bine. dila, în sine, nu are mare importanță pentru soarta filmului. Ceea ce își spune aici cuvîntul este siguranța cu care cineastul o integrează în viața micilor colectivități aduse pe ecran: teatrul de estradă, cartierul eroinei, strada cu personajele ei pitorești (pictorul, portarul, prietenii, proprietarul automobilului antediluvian). Ele dau culoare și poezie dar, mai ales, alungă posibilitatea oftaturilor și emoțiilor de doi bani. La adăpostul dansului, al muzicii și al cupletului revuistic, întrebuițate de cele mai multe ori cu măsură, povestea de iubire își urmează un drum al ei, ocrotită cu discreție, oferită privirilor noastre în ipostaze lipsite de ostentația scenelor de dragoste cu care ne-au obișnuit filmele noastre unde toate întîlnirile seamănă ca două picături. Păcat însă că dialogul nu numai că nu a fost de loc ocrotitor, dar pe alocuri a ucis de-a dreptul puritatea și simplitatea mult rîvnite de autor și la care, din punct de vedere regizoral, știe să ajungă fără ocolișuri. Nu avem prejudecata filmelor fără dialog, dar cînd se spun kilometri de fraze convenționale, rotunde și potrivite pe un cm² de peliculă, ne vîjîie urechile și simțim un gust de praf. (Discuțiile eroilor la restaurant, ale prietenilor din casa doctorului sînt, orice s-ar spune, stingheritoare.) Numai actorii știu cum se înfruntă cuvintele în astfel de cazuri. Interpreții aleși de Jean Georgescu au izbutit uneori să ne facă să uităm chinul vorbelor. O debutantă căreia trebuie să-i reținem numele, Ioana Pavelescu, studentă în anul I la Institutul de teatru, trece prin film cu o degajare și finețe bune să le invidieze multe profesioniste care după două-trei pelicule nu se mai pot despărți de un suris stereotip și o aruncătură de ochi bine studiată. O plăcută surpriză este cîntăreața Constanța Cîmpeanu care aici vorbește ca toată lumea, nu scoate triluri. (Mi-e greu să înțeleg însă de ce toaletele celor două fete sînt atît de lipsite de personalitate și prospețime, doar poartă semnătura talentatei Florina Tomescu?) În rolul doctorului Romano apare Dorin Varga, aflat la prima sa întîlnire serioasă cu ecranul. I s-a cerut foarte puțin, să fie plăcut și distins, ceea ce nu e chiar așa de greu. Se vede că pentru acest actor atît de zdravăn înfipt în scîndura scenei nu a sunat încă ceasul în care filmul să-i întorcă talentul pe o față și pe alta. Nu au toți norocul lui Ion Marinescu.

Magda MIHĂILESCU

«Cenușăreasa» și prințul fermecător, tip 1968 (Ioana Pavelescu și Dorin Varga).

Printre premierele de prestigiu ale lunii decembrie se află și Becket, film realizat de Peter Glenville, după cunoscuta piesă a lui Jean Anouilh. În rolurile principale — doi actori monumentali: Peter O'Toole (regele Henric) și Richard Burton (Becket).

BUCHINIȘTII

ANTICARIII DE PE CHEIURILE SENEI

Pe malul stîng al Senei, începînd din dreptul catedralei Notre-Dame și continuînd pînă dincolo de Pont Neuf, anticarii își deschid în fiecare zi lăzile cu cărți vechi litografii, gravuri, cărți poștale, partitur muzicale și își etalează marfa miraculoasă în fața zecilor de mii de trecători.

Prezența lor în aceste locuri este consemnată încă din secolul XVII și încercările de a-i îndepărta s-au izbit totdeauna de protestul încăpățînat al parizienilor pentru care buchiniștii au devenit o instituție tradițională specifică. Anatole France în «Pierre Nozière», oferă o prezentare mișcătoare a buchiniștului Debas și afirmă că «nu cunoaște vreo plăcere mai senină decît aceea de a răsfoi cărțile vechi de pe cheiurile Senei».

Înșiruirea de tarabe cu cărți de cele mai diferite proveniențe formează un amestec de autori cunoscuți și necunoscuți, de tratate serioase despre probleme filozofice, plasate lîngă cărțile prozaice de rețete pentru îndepărtarea petelor, de litografii de Picasso lîngă desenele dubioase ale vreunui pictor obscur din Place du Tertre, și toate aceste alăturări întîmplătoare, dar cu atît mai frapante — ca într-un «action painting» — îl farmecă pe trecător, și puțini sînt aceia care să nu găsească aci cartea mult visată, în schimbul a cîtorva franci.

Anatole France se temea că buchiniștii vor dispărea sub asaltul vieții moderne. Dar iată că și azi încă parizianul, și mai ales străinul neavizat, o dată prins în această adevărată cursă diabolică, unde este confruntat cu valoarea și lipsa de valoare a gîndirii omenești, își poate pierde o după-amiază întregă tot răscolind yrafurile de cărți prăfuite, uitînd că Parisul îi mai poate oferi și alte comori. Va fi totuși o după-amiază petrecută cu folos.

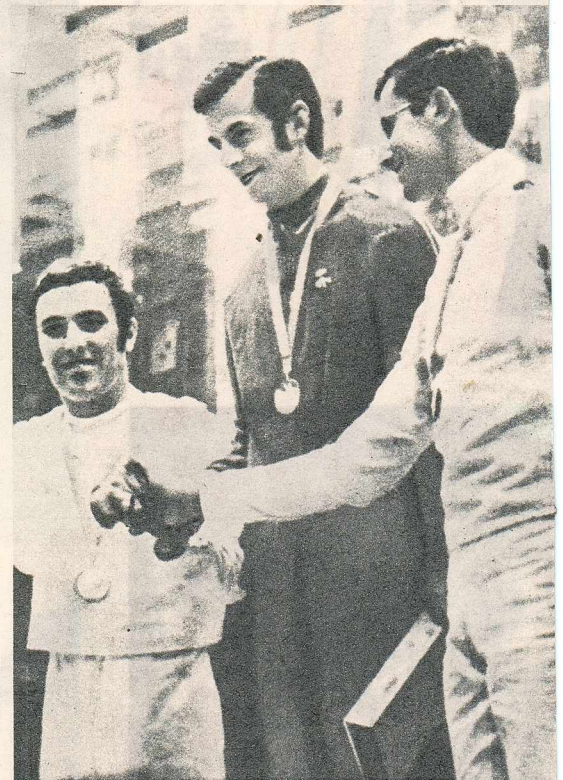
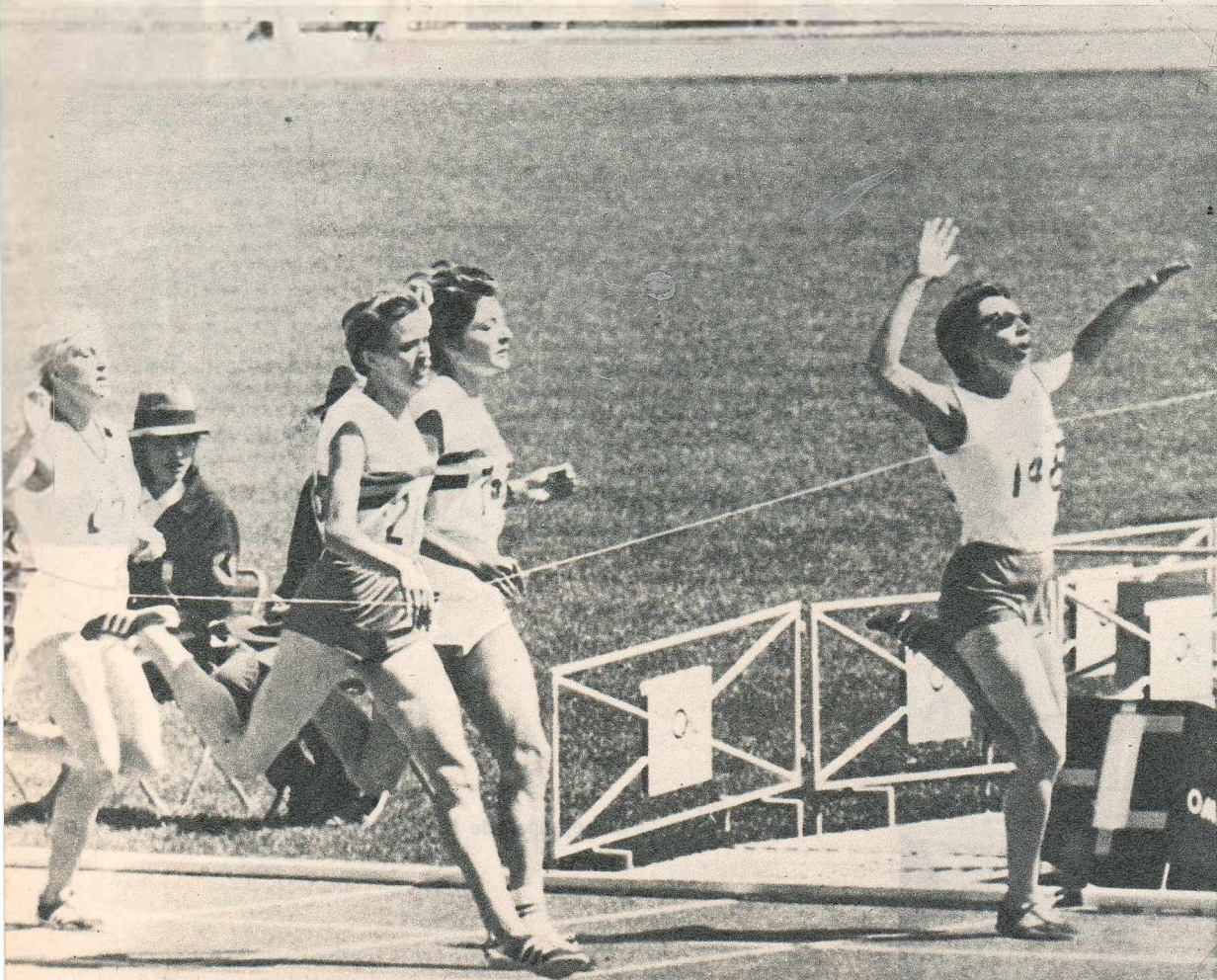
Fotoreportaj de Eugen IAROVICI

◀ Instantaneu olimpic '68 pe velodromul din Mexico.

Viorica Viscopoleanu în plină acțiune de cucerire a medaliei de aur la săritura în lungime.

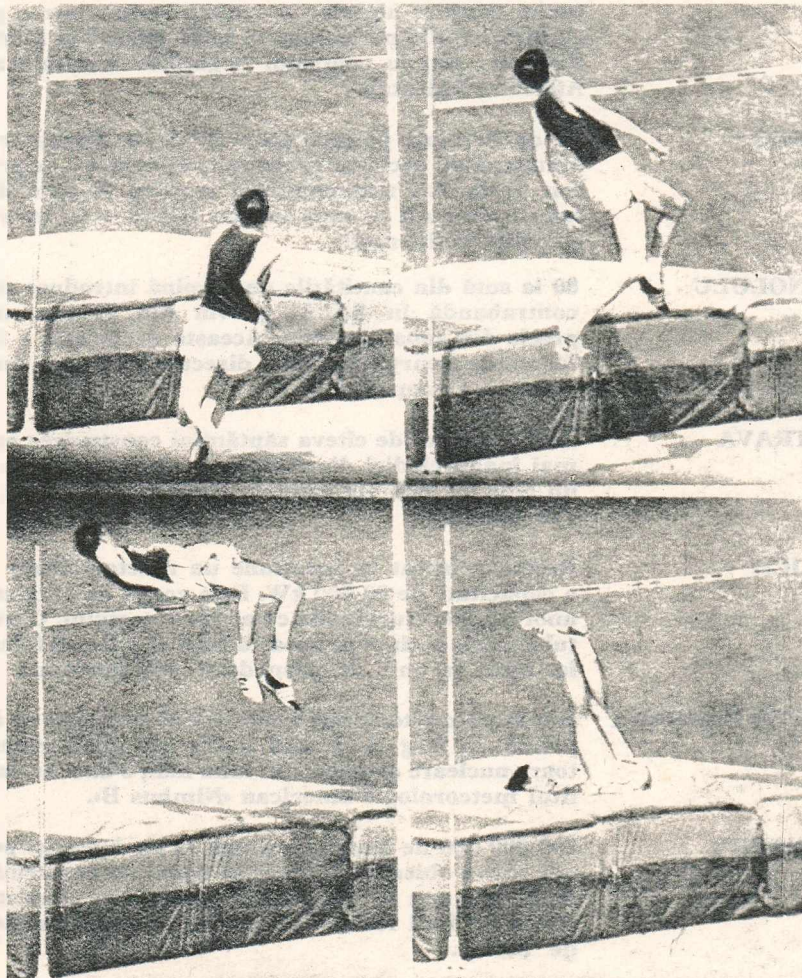
▲ Pe podiumul învingătorilor: la floretă, campion olimpic: românul Ionel Drimbă.

◀ Cu un ultim efort, Ileana Silai obține medalia de argint la 800 m plat.

◀ **Fantastica săritură a sportivului american de culoare Bob Beamon — 8.90m.**

lată, desfășurat în patru secvențe, stilul original la săritura în înălțime care i-a adus medalia de aur americanului Dick Fosbury — 2,24 m.

▲ **Unul din numeroasele accidente pricinuite de altitudinea la care e situată capitala mexicană.**

▲ **Finala probei de 100 m plat; câștigător: J. Hines (S.U.A.).**

◀ **Pentru că în timpul intonării imnului american au stat cu pumnii ridicați (în semn de protest împotriva discriminărilor rasiale), sportivii de culoare Tommie Smith (centru) și John Carlos (dreapta), câștigători ai medaliei de aur și respectiv de bronz la proba de 200 m plat, au fost suspendați de Comitetul Olimpic al S.U.A.**

LAGOS

Ziarele reproduc o corespondență apărută în ziarul londonez «Sun» în care se arată între altele că actualul conflict nigerian s-a transformat într-o gigantică bătălie postcolonială între Franța și Marea Britanie, pentru controlul bogățiilor naturale ale Africii occidentale.

BILBAO

70 de deținuți politici spanioli de la închisoarea Matatena au declarat greva foamei în semn de protest împotriva tratamentului inuman la care sînt supuși deținuții — mai ales cei tineri — la interogatoriile polițienești.

HONOLULU

80 la sută din cantitățile de heroină introduse prin contrabandă în S.U.A. provin din Franța, mai precis din zona Marsilia. Această declarație a fost făcută de Henry Giordano, directorul brigăzii americane de stupefiante.

OSTRAVA

Aici a început de cîteva săptămîni construirea celei mai înalte clădiri din Cehoslovacia. Este vorba de un bloc de locuințe avînd 22 etaje și o înălțime de 110 metri.

JULICH

Recent a intrat în funcțiune un reactor Krupp cu o capacitate de 30 000 kW. Este vorba de obținerea unor temperaturi înalte cu ajutorul toriului. Curentul electric obținut pe această bază va putea fi folosit, în 1980, în mii de gospodării vest-germane.

SANTA BARBARA

Doi înotători temerari californieni au reușit să depășească în larg și să facă inofensive două generatoare nucleare dispărute în luna mai, o dată cu satelitul meteorologic american «Nimbus B».

CONAKRY

500 000 000 de franci urmează să fie investiți pentru cîteva obiective majore în Guinea: construirea unui oraș nou la Sangoredi, a unui port comercial și a unei linii ferate care să lege localitatea Boke de litoral.

BUDAPESTA

Pe baza unui contract semnat recent, 5 întreprinderi ungare urmează să livreze mari cantități de piese de schimb și accesorii pentru automobilele FIAT 125, ce urmează să fie construite în U.R.S.S.

POZNAN

DE CE ȘI-A PIERDUT CATRINUȚA GÎSTEL

— Corespondență specială de la Valentin SILVESTRU —

Această întrebare, care-i frămîntă mult pe copiii polonezi din Poznan cînd vin la teatrul lor de păpuși «Marcinek» să vadă piesa, capătă răspuns evident la sfîrșitul fiecărui spectacol. Totuși, pentru oamenii mari chestiunea nu e atît de simplă, de vreme ce un grup de psihologi și pedagogi au alcătuit un savant expozeu nu numai despre împlîrile acelei fetițe, ci și despre cum le percep miile de spectatori mici, care sînt reacțiile lor sufletești și cum își modelează gustul pentru artă urmîrind în imagini colorate și vii peripețiile eroinei.

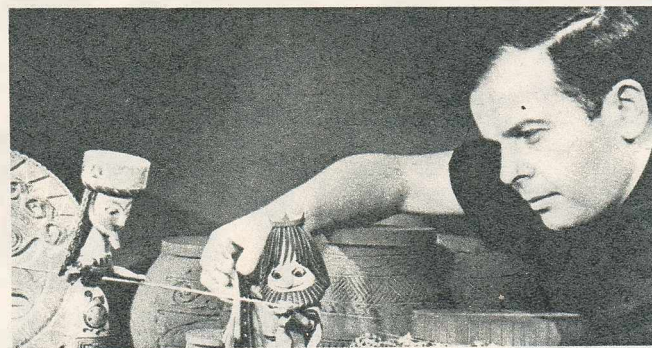
Acestei probleme — rolul formativ al teatrului de păpuși în viața copiilor de la cinci la zece ani — i-a fost consacrat tradiționalul festival anual al dramaturgiei poloneze pentru păpuși și simpozionul adiacent, numite împreună «Confruntarea». «Confruntarea» a avut loc la Poznan — unde se află unul dintre cele mai bune teatre de acest gen — în sala de spectacole, într-o alta special consacrată conferințelor și, pînă noaptea tîrziu, în cafeneaua de sub scenă unde s-a discutat liber, amical și cu foarte mare însuflețire.

Organizatorii, păpușarii din Poznan în frunte cu reputata artistă și animatoare

Leokadia Serafinovici, au pregătit treptate originale în premieră. Invitadică teatrele din Bedzin, Torun, Biłzłona Gora, Slupsk, au prezentat spectacol, purtînd insolite denumiri: «Turle degetului mic», «Tigrișorul» (care se joacă și la noi), «Ce-au pățit Ion și Margaretă», «Cum a scris un năstrușnic o piesă de teatru» ș.a.

Artiștii, profesorii, pedagogii, psihologii, împreună cu oaspeții păpușari teatrali din Franța, Uniunea Sovietică, Bulgaria, Republica Democrată Cuba și România au ascultat și discutat laborioasele referate: «Asemănări între teatrele de păpuși și filmul animație», «Însemnătatea jocului în teatrul pentru copii», «Impresiile estetice ale copilului», «Marea personalitate a copilului». Ni s-a prezentat filme remarcabile — printre care producții excepționale ale studioului «maior» din Lodz («Scara», «Drago Mititelul») — și am ascultat concertul său cor infantil. Ambianța agreabilă, ținută permanent de gazde și funcționarilor substanțială a întîlnirii au creat unei dezbateri fertile, cu concluzii dobîndi un foarte larg interes.

Regizorul
Lucian
Dembinski
din Lodz
și păpușile
sale.

CEHOSLOVACIA:

ÎN 50 DE ANI — 220 000 DE INVENȚII ȘI INOVAȚII

Cea de-a 50-a aniversare a Republicii Cehoslovace, care se sărbătorește în aceste zile, marchează nu numai un eveniment memorabil în istoria acestei țări, dar și un bilanț impresionant de realizări remarcabile obținute de popoarele ceh și slovac de-a lungul celor cinci decenii de existență independentă a patriei lor. În cadrul pregătirilor pentru întîmpinarea jubileului s-a înregistrat numai în domeniul invențiilor și inovațiilor științifice și tehnice un număr record de comunicări. Astfel, zilele acestea, ziarele cehoslovace au relatat că, după toate datele, numărul creațiilor originale ale inventatorilor cehi și slovaci, «omologate» în cei 50 de ani de Republică, se ridică la 220 000.

Nume cunoscute, fotografii vechi, portretele oamenilor cu «creier de aur» sînt din nou în atenția opiniei publice. Printre inventatorii geniali se pomenește cu venerație numele inginerului-constructor Jan Ledwinka, omul care în 1923 a făcut senzație în lumea întreagă prin proiectul automobilului său de mic litraj TATRA 4/12, care folosește primul instalația de răcire cu aer a motorului.

Tatra 4/12 obține în 1925 consacrarea internațională, participînd victorios la cursa Targa-Florio (Sicilia). În același an, automobilul lui Ledwinka este vedeta «cursei de distanță» pe traseul de 5 300 km — Leningrad-Tiflis (Tbilisi)-Moscova. Încep să curgă ofertele străine, cîrînd o firmă vieneză obține un contract pentru fabricarea mașinilor Austro-Tatra. Societatea franceză «Lorraine» solicită dreptul de licență; Tatra căpătase notorietatea

mondială, iar uzinele care produc mașini cu această marcă se bucură de aprecieri în țară și peste hotare.

După aproape cinci decenii de la nașterea lui Ledwinka, alt constructor inginer, Julius Mackerle, a realizat anul modelul unui automobil cu totul deosebit care funcționează cu... aer. Este vorba de o mașină cu un compresor special injectează aer comprimat în tubul de aspirație care acționează motorul, imprimîndu-i o ușor reglabilă. Un sistem de pneumatică — unic în felul lor — înlocuiește depășirea vehiculului pe orice teren. Inginerul ceh consideră că mașina lui Mackerle ar putea fi folosită și în spațiul cosmic.

Printre descoperirile cehoslovace de ultimă jumătate de veac se numără mașina textilă pneumatică P45 și cea hidraulică H 105, ambele proiectate și realizate de tehnicianul Vladimir Svaty. Institutul de cercetări în construcții textile.

Mașinile textile ale lui Svaty au devenit produse de export. Astăzi, fabrica japoneză «Endshu» produce asemenea mașini pentru multe țări din Asia pe licență acordată de Cehoslovacia. Asemenea, firma americană «Draper» prezintă cea mai mare construcție de mașini textile din lume, a solicitat licență de la Cehoslovacia. Chiar și Anglia, țară tradițională a fabricilor de textile, importă mașinile pneumatice ale lui Svaty.

ÎN EPOCA GHIDULUI

Sute de milioane de dolari, o imensă cantitate de energie umană și de altă natură înghit în Statele Unite eforturile de publicitate ale «societății de consum». Cu toate acestea s-a ajuns la concluzia că mulți consumatori sînt prost sau insuficient informați asupra produselor pe care sînt imbițați să le cumpere. Altfel nu se explică de ce, în ciuda avalanșei publicitare, apare de ani de zile revista «Consumer's Guide» destinată a îndruma «independența» și «dezinteresat» publicul asupra alegerii ce trebuie să o facă. Culmea este însă că pentru prima oară în istoria vieții politice americane, cu toate sutele de milioane de dolari cheltuite de grupurile aflate în competiția prezidențială pentru campania electorală, a putut apărea ceea ce se numește «Ghidul oficial al alegătorilor pentru 1968». Volumul este prezentat drept «primul îndrumător electoral pe deplin obiectiv, ne-partizan, publicat în America, furnizînd comparații ale candidaților și platformelor». Prezentarea adaugă: «Nu te mulțumi pur și simplu să votezi. Fii un alegător dificil, informat în alegerile cele mai cruciale din istoria Statelor Unite».

În numele cui vorbește ghidul? Aparent, în numele cetățenilor «imparțiali», neangajați. Or, se știe că aceștia sînt departe de a constitui majoritatea, care de pe acum își are divizate simpatii. Ținînd seamă însă că tocmai

masa celor nedecizi reprezintă obiectul principal al candidaților, în scopul consolidării pozițiilor, întrebarea rămîne deschisă. Doar nu se poate trage concluzia că autorii ghidului și-au propus drept scop convertirea maselor de alegători republicani și democrați la imparțialitate, mai bine-zis, creșterea numărului celor neangajați. Dar dacă în «Consumer's Guide» pot fi identificate coordonatele obiective ale unui produs alimentar sau tehnic, putînd fi testate de oameni care nu sînt tributari fabricii, în viața politico-socială testarea produsului electoral se face doar pe tîrîmul activității practice. Or, acțiunile sînt mai complexe. În definitiv, activitatea unui candidat vorbește de la sine și, dacă a fost nevoie de încă un ghid «pe deasupra partidelor», acesta nu poate decît să reflecte impasul propagandistic al serviciilor actuale de publicitate electorală. N-ar fi exclus ca pînă la urmă acestea să dea faliment și soarta alegerilor următoare să fie decisă de acel candidat care ar reuși să cumpere numărul cel mai mare de acțiuni ale lui «Mankind Publishing Co», întreprinderea ce editează sus-menționatul ghid. În definitiv, ar fi un mod de manifestare a sufragiului, mult mai corespunzător «societății de consum» decît «invechita» consultarea la urnă, fie ea și cu mijloace electronice.

Nicolae LUPU

Zodia crucișătoarelor

de Silviu BRUCAN

Pesemne că școala normativă, care consideră că deciziile în politică ale statelor sunt determinate de principii morale, religioase sau ideologice, dispune de numeroși adepți în presa mondială, deoarece numai așa se explică frecvența aprecierii că întâlnirea Wilson — Ian Smith pe crucișătorul «Fearless» a stăuit un «eșec» din cauza pozițiilor ireconciliabile ale celor doi prim-miniștri Angliei și Rhodesiei. În realitate, nu principiile ghidează pe conducătorii statelor în asemenea împrejurări, ci niște interese, mai mult sau mai puțin abile, dintre care unele se ciocnesc iar altele se împletesc, și toată problema este de a găsi între ele un echilibru acceptabil ambelor părți și o formulă care să exprime acest echilibru (și se mai spune și compromis) într-o manieră satisfăcătoare opiniei publice, și abia în această fază intră în joc principiile, de care se pădă de regulă consilierii celor două părți, specializați în această ramură importanță a diplomației.

Interesele comune anglo-rhodesiene au la bază, în ultimă instanță, necesitatea de a menține Rhodesia în sfera intereselor strategice «albe» din conul sud-african, și același timp nu sunt străine de minereurile și plantațiile de tutun aflate tot în «mâini albe» ca Rhodesian Selection Trust, Anglo-African Corporation ș.a. Creșterea de interese a izbucnit din momentul în care regimul rasist de la Pretoria a refuzat să se alinieze directivelor de «ajustare» la noile realități africane impuse de la Londra și a devenit «rebel». Rebeliunea lui Ian Smith față de coroana britanică a găsit sprijin și înțelegere în Republica Sud-Africană și la colonialiștii portughezi, ceea ce a făcut ca toate sancțiunile adoptate de O.N.U. împotriva desiei să aibă o eficacitate redusă, cu atât mai mult cu cât una din «mâinile albe» care strânge aurul și diamantele de prin partea locului se numește Anglo-African Corporation.

În ultima vreme însă s-a produs o spărtură și în frontul rasist de la Pretoria. După creșterea luptei de eliberare a poporului negru, s-a constituit o aripă de opoziție care preconizează o ieșire radicală din incertitudinea constituțională și introducerea unui regim de apartheid gen sud-african. Faptul că premierul Ian Smith a recurs la scoaterea din guvern a doi miniștri — Harper și lordul Graham — care reprezentau această aripă, a creat premise pentru întâlnirea de pe «Fearless» cu Ian Smith, pentru că logica politică îl silește să caute sprijinul Londrei în lupta

sa cu extrema dreapta, la Wilson, pentru că metropola este interesată ca linia «modernă» să câștige teren la Pretoria. Din surse bine informate, rezultă că și Lisabona înclină în prezent spre o linie mai modernă și mai elastică la Pretoria, deoarece se teme că linia dură ar putea duce la o explozie care ar pune în primejdie și statutul dominației portugheze din Angola și Mozambic.

Întâlnirea de pe «Fearless» n-a dus încă la compromisul scontat, deoarece Ian Smith nu merge cu «moderația» atât de departe încât să accepte introducerea treptată — sub egida Londrei — a participării la guvern a reprezentanților celor patru milioane de negri, cerută insistent de premierul Wilson, sub motiv că «puterea albă» a celor 200.000 nu poate fi menținută în forma actuală și că ea riscă să fie măturată cu totul dacă nu știe să se adapteze la situație. Este filozofia metodelor neocolonialiste, pe care Londra a aplicat-o cu suplețe în perioada postbelică, indiferent dacă la putere au fost conservatorii sau laburiștii. Cel mai recent teren de aplicație al ei l-a oferit Swaziland, ultimul stat independent din Africa. Și în Swaziland cele mai importante bogății au rămas în «mâini albe» care, nu întâmplător, poartă aceleași denumiri: Anglo-African Corporation, Rhodesian Selection Trust ș.a. Partidul instalat la putere — Imbokodvo — se declară «regalist» (în ce privește coroana britanică și propriul rege, promovat dintre șefii de trib), proclamă dorința de a coopera cu Anglia și cu Republica Sud-Africană, ceea ce explică larghețea cu care Londra i-a «acordat» independența. Exemplul Swazilandului nu pare să-l fi convins pe Ian Smith, a cărui teorie este că regimul majoritar african este un regim despre care știi cum începe, dar nu știi cum termină..., în special cu «mâinile albe» prea hrăpărețe.

Oricum, dialogul Londra-Pretoria va continua ca și pînă acum, iar întâlnirile ca cele de pe «Tiger» și «Fearless», nu sunt decât momente mai mult sau mai puțin coapte pentru un compromis pe care în mod evident îl caută ambele părți. Iar acest compromis este dificil de găsit, nu atât din cauza unei excesive principialități din partea celor doi interlocutori, cât din cauza fundalului social pe care se desfășoară dialogul: Africa neagră. Prezența ei se face simțită cu o putere din ce în ce mai mare, oricât de sperietoare ar fi denumirile crucișătoarelor pe care se discută soarta ei.

Jacqueline și Aristotel Onassis.

ACTUL FINAL?

...ca mondenă occidentală a conștientizat în această săptămână căsătoria cu fostul președinte al S.U.A., John F. Kennedy, cu armatorul grec Aristotle Onassis. De astă dată, din cauza rolului pe care Jacqueline Kennedy a fost să-l joace în viața politică americană internațională, ca urmare a implicării ei în destinul tragic al familiei sale, și mondenă s-a dovedit prea îngustă și nu putea cuprinde ecoul și urmările acestui fapt divers. De eveniment s-au scris și comentarii politici, și personale, prieteni intimi etc. De ce? Pentru că consternată de mezialianța de vîrstă și de statut, clientela cronicilor mondene și numai ea — nu a putut să nu vadă în căsătoria de pe Insula Scorpionilor actul unei drame contemporane de anvergură, care totodată poate elucida cauzările și complicațiile unui eventual act suplimentar. Ziaristul englez Ross Mark aduce în unele remarci care clarifică în-

trucivă misterul. El relatează că a aflat cum, în noaptea asasinării lui Robert Kennedy, care fusese principalul sprijinitor al ei după moartea soțului, Jacqueline a exclamat: «Nu cred să mai pot suporta încă o lovitură. Cum pot să mai continui să trăiesc în acest mediu, cînd se întîmplă asemenea lucruri?» Din aceeași sursă ziaristul a mai aflat că unul din motivele căsătoriei îl constituie faptul că forța economică a lui Onassis îi poate asigura protecția necesară în fața «insecurității» oferite de mediul înconjurător din S.U.A. Nu lipsesc însă nici aprecierile care vād în căsătoria și o alianță economică între averile Onassis-Kennedy, care poate constitui o bază puternică într-o viitoare confruntare cu cei ce au pus temporar capăt ascensiunii politice a familiei Kennedy și care, evident, nu au în slujba lor numai armele de care s-au putut folosi ucigașii plătiți cu bucată.

N. URECHE

DE ASTĂ DATĂ NU E FILM

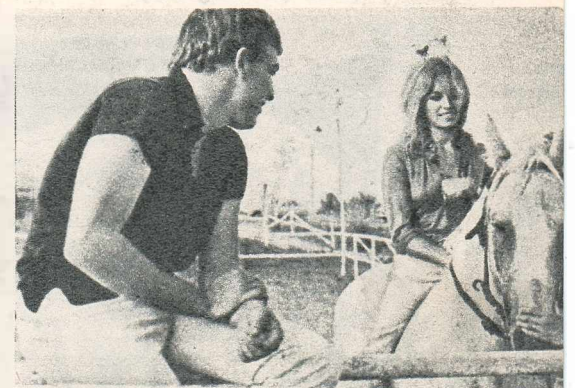
Saint Tropez. În apropierea unei piscine particulare, doi bărbați discută violent. O lovitură puternică de pumn marchează apogeul controversei și unul dintre cei doi este trimis direct în apă. Celălalt, prefăcîndu-se că-l ajută să iasă, îl împiedică de fapt, ținîndu-l în cele din urmă capul în apă pînă la completa sufocare... Este o scenă din filmul «Piscina», în curs de realizare, și în care Alain Delon își ucide cu sînge rece dușmanul din film — amic în viață — Maurice Ronet... De la turnarea lui a fost întrerupt Alain Delon pentru a da relații în legătură cu moartea unui anume Stefan Markovici.

Ce legătură avea artistul cu acesta? Markovici, un emigrant de origine iugoslavă, a fost angajat în urmă cu aproximativ patru ani de Delon ca «înger păzitor», devenind dublura sa și, cu timpul, un fel de factotum pe lângă actor, locuind chiar împreună cu acesta într-un apartament din vila sa pariziană, și fiind admis în cercurile sale cele mai intime. În luna august a acestui an, după mai multe certuri între cei doi — provocate, după cum se afirmă în prezent, de viața scandalosă a lui Markovici și de legăturile «dubioase» ale acestuia — Delon l-a concediat. Ultima dată Markovici a fost văzut ieșind din locuința sa la 22 septembrie. Iar la 1 octombrie cadavrul său a fost găsit cu un căluș în gură, legat fedeleș și împachetat într-un sac, aruncat într-un loc pentru depozitarea gunoaielor. Ancheta care a pornit s-a axat pe legăturile lui Markovici cu o serie de traficanți de droguri, existînd unele indicații că acesta ar fi fost implicat într-o afacere de trafic de false droguri, împreună cu un corsican aflat în evidența Oficiului francez antidrog, Marcantonio, și cu un alt iugoslav, Borislav Massarovici — reținuți de altfel de poliție. Cît privește interogarea lui Delon — în două rînduri, întîia la 4 octombrie la Saint Tropez, și apoi, zece zile mai tîrziu, la Paris — ca și a soției sale, Nathalie Delon, nu este

determinată doar de legăturile foarte strînse cu Markovici, ci și de descoperirea unei scrisori lăsate de acesta, în care se afirmă: «Orice s-ar întîmpla și pentru tot ceea ce mi-ar putea fi pricinuit, adresați-vă lui Alain Delon, nevastei sale și asociatului său, François Marcantonio, un corsican, adevărat gangster». În cursul depoziției, Delon a recunoscut «violenta animozitate» existentă între Markovici și el. Unii susțin că ea s-ar datora unor «neînțelegeri de afaceri» pe linie de trafic de droguri; alții le pun pe seama unei simpatii a soției lui Delon pentru Markovici.

...În cercurile franceze circulă tot felul de ipoteze, de presupuneri; într-un cuvînt «cazul Markovici» a creat o anume rumoare. Rumoare în care se înscrie și malițioasa legătură făcută de un comentator între scena amintită la început din filmul «Piscina» și afacerea Markovici.

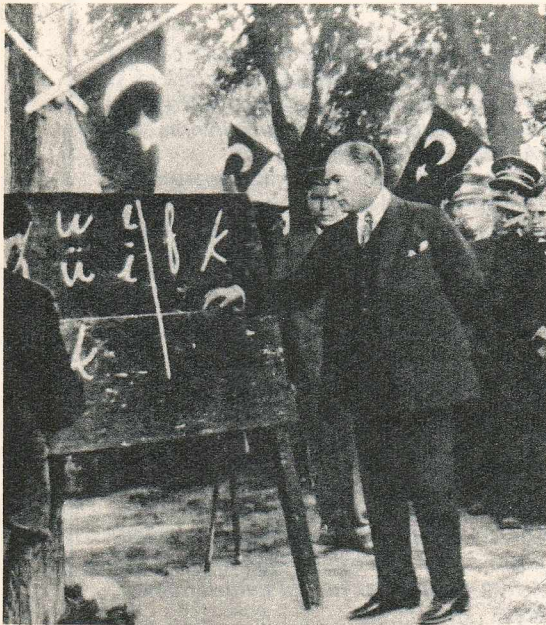
I. CIOARĂ

Stefan Markovici și Nathalie Delon.

ARHIVA-FOTO

DRUMUL NOU AL TURCIEI

29 octombrie 1923 este ziua proclamării Turciei ca stat republican — ziua în care generalul Mustafa Kemal Paşa, supranumit mai târziu Atatürk (tatăl tuturor turcilor), cucerea, cu ajutorul poporului care l-a urmat în anii de luptă, dreptul țării sale de a-și alege o formă nouă de existență și un drum nou pe calea civilizației. Ca președinte al noului stat, Atatürk a făcut, din primul an, reforme radicale, menite să scoată poporul din înapoierea în care se afla: a suprimat califatele, școlile coranice și tribunalele religioase, a adoptat dreptul civil occidental, a emancipat femeia, dându-i drepturi egale cu ale bărbatului, a introdus calendarul gregorian și alfabetul latin în școli, a suprimat obligativitatea portului fesului la bărbați și al feregelei la femei.

În fotografie: Atatürk, predind la o școală primară din Ankara — *«un președinte-învățător»*, cum îl denumea, în 1928, revista franceză l'illustration.

Ion MUNTEANU

11 zile de zbor, 7,3 milioane kilometri în jurul Pământului, parcursi în 163 rotații — iată coordonatele excepționalei evoluții spațiale a navei «Apollo-7», având la bord trei cosmonauți americani. Lansată la 11 octombrie, orele 15,02 GMT (17,02 ora Bucureștiului) ea a amerizat în apele Atlanticului, în sud-estul insulelor Bermude, la 22 octombrie, orele 11,12 GMT (13,12 ora Bucureștiului). La 42 de minute după amerizare, Walter Schirra, Donn Eisele și Walter Cunningham au fost aduși cu un elicopter pe bordul portavionului Essex (în fotografie).

PROGRES... SUPRAVEGHE

Westmoreland a găsit un nou cimp de luptă. Departe de Saigon, dar la fel de departe și de Washington. Generalul, urmărit de ghinioanele «escaladei» în Vietnam, și-a descoperit pe neașteptate vocația latino-americană. Prilejul i-a

fost oferit de reuniunea comandanților armatelor de pe continentul latino-american, desfășurată la Rio de Janeiro. În compania unor generali și colonei specializați în lovituri de stat și scandaluri de palat, «Westy» și-a redobândit limbuția din perioada conferințelor sale de presă de la Saigon: «Fenomenul insurecțional este produsul unor cauze complexe — reflectă generalul cu glas tare — printre care cauzele sociale, adică frustrarea, in justiția și inegalitățile joacă un rol decisiv». Iată-l deci pe Westmoreland într-o postură nouă: de apostol al progresului social, progres asupra căruia forțele armate vor trebui să aibă ceea ce, printr-un eufemism, generalul denumea «drept de supraveghe». Simplu: progres... supravegheat, pentru că fără supravegheere progresul devine primejdios.

Că Westmoreland vorbește de progres nu-i o surpriză. Doar și programul american pe continentul latino-american poartă denumirea de «Alianța pentru progres». Dar, cum remarca «U.S. News and World Report», cu toți dolarii cheltuiți pentru această alianță «progresul în întreaga emisferă a fost dezamăgitor», iar «bombele cu efect întârziat» (enumerare de revista americană: «sărăcia, foamea, bolile, înapoierea culturală și agricolă, inegalitățile sociale și economice») se înmulțesc.

Noua strategie a lui Westmoreland nu-i promite gloria pe care nu a reușit s-o dobândească în războiul vietnamez...

Eugeniu OBREA

„BUCĂTĂRI DIABOLICĂ

Fiecare nou caz de falsificări de alimente dezvăluit opiniei publice occidentale are darul de a o șoca într-un mod cu deosebire neplăcut. Nu e vorba numai de buzunarul consumatorului ci, de multe ori, de un atentat la sănătatea lui. Or,

tendința businessmenilor industriei alimentare de a recurge la ajutorul chimiei pare din ce în ce mai accentuată. Numai în Italia au fost identificați în ultimii patru ani peste 6 000 de falsificatori și au avut loc circa 1 600 de procese.

Timp de șapte ani, o întreprindere de prelucrare a laptelui din Belgia a «botezat» fiecare kilogram de unt cu 280 grame de seu de oaie. Cantitatea acestei «materii prime» ilicite a ajuns în respectivul interval la 400 de tone, iar ciștigurile suplimentare ale producătorilor s-au ridicat la 1 750 000 000 franci. La reușita afacerii a fost cointereseat un laborator care elibera cu regularitate certificatele de rigoare.

Un fabricant de șuncă a observat că, în urma unor băi în soluții de sare fosfatate, jamboanele creșteau în greutate cu circa 15%. Procedul a fost preluat și de alți confrăți, care i-au înțeles ușor avantajele.

Metafizica omizilor

Dacă cineva o să-mi explice științific ce le-a venit milioanele de omizi japoneze să ocupe calea ferată de la Kumi — întrerupând circulația o zi — îi sădesc un prun în curte, un cais, un măr sau ce copac îi place. Explicația nu poate fi decît poetică, metaforică — dar nu mă interesează. Eu vreau explicații științifice într-un secol științific, care a dezlegat pînă și enigma care-l obseda pe Cervantes: de ce castorii își mîncă testiculele în clipa cînd simt că au fost prinși de vînătorii lor. Ce s-a întîmplat după aceea pe linia ferată de la Kumi — înțeleg: mai întîi trenurile au strivit sute de mii de omizi și șinele au devenit alunecoase, pe urmă trenurile nu au mai circulat, pericolul deraierii fiind mare; s-au aruncat tone de insecticid pe șine, zadarnic, omizile vii nu se retrăgeau; atunci autoritățile au vărsat petrol și i-au dat foc; omizile s-au speriat și au dispărut. De cite ori autoritățile dau foc — înțeleg. Cum se ajunge la incendii între oameni — iar pricep. Dar de ce au invadat omizile

Toate acestea și altele de același gen, spre marelui folos al industriașilor falsificatori și spre neputincioasa revoltă a consumatorilor. Căci, după cum remarcă publicația belgiană «Pourquoi pas», legislația privitoare la producția alimentară datează din anul 1894 și atîta timp cît prevederile ei nu vor fi revizuite în concordanță cu realitățile contemporane. «Bucătăria diabolică» a falsificatorilor de alimente poate rezerva încă multe surprize neplăcute.

Delia ȘTEFAN

PREMIILE NOBEL 1968

Juristul francez RENÉ CASSIN, în vîrstă de 81 ani, unul dintre fondatorii UNESCO și militant de frunte al Ligii Drepturilor Omului, căruia i s-a decernat recent premiul pentru pace, arată una din numeroasele scrisori de felicitare primite în aceste zile.

Cei trei laureați pentru medicină ai premiului sînt (de la stînga la dreapta) savanții americani Marshall Warren Nirenberg, de la Institutul național de cardiologie din Bethesda, Gobind Khorana, de la Universitatea Wisconsin, și Robert Holley, de la Universitatea Cornell — distinși cu înalțul titlu, pentru meritele deosebite în interpretarea codului genetic și a funcției lui în sinteza proteinelor.

Primul scriitor — dar al treilea japonez care a primit premiul — este Yasunari Kawabata, în vîrstă de 69 de ani — laureat al ediției 1968 pentru «arta sa narativă ce exprimă o sensibilitate plină de finețe caracteristică spiritului japonez».

CRONICA DE TREI SECADE

linia ferată de la Kumi — tăiați-mă, spînzurați-mă, nu-mi pot explica. Să existe o metafizică a omizilor? Să apară și acolo fenomenul de irracionalism în masă, să ne învîrtim și în lumea lor printre mistere? Asta ne mai lipsea.

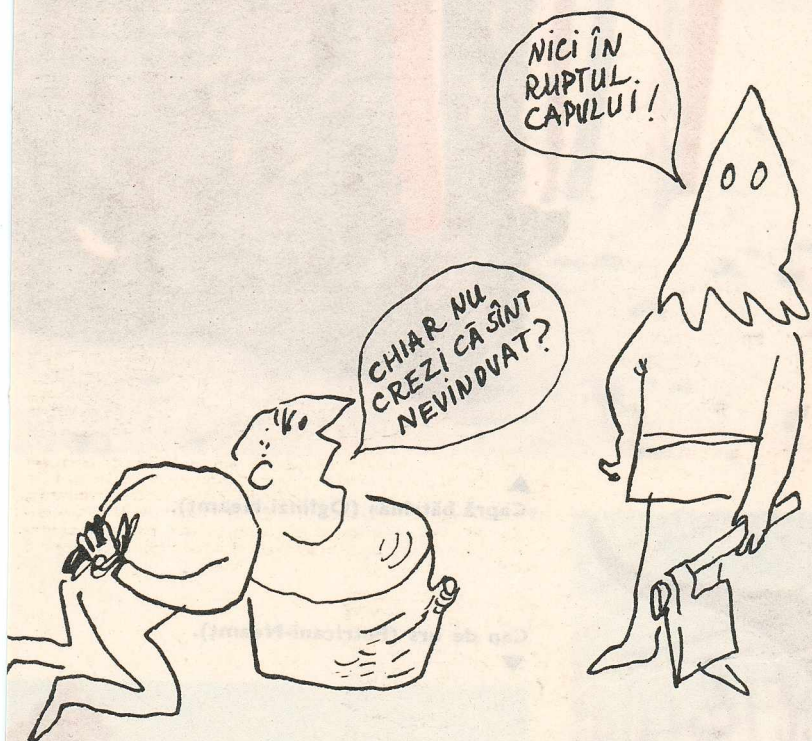
Scandalul și banalul

O veste foarte încurajatoare ne vine din Anglia, și mă grăbesc s-o mîngîi măcar cu gîndul, ca pe o femeie frumoasă care stă cu mama și cu prea mulți vecini în apartament, printre prea multe televizoare și ferestre. În minutul 65 al infernalului meci Manchester United — Arsenal (0—0), mister Burns, arbitru, a întrerupt jocul. Publicul se dezlanțuise ca nebunul și acoperise terenul cu tot ce-i venea la mină. Portarul

Arsenalului trebuia să apere sub un duș de monede metalice. Se aruncau gamele și pahare din plastic, se mai dădea și cu sticle, un ciob se pare că l-a pișcat și pe mister Burns; suveranul jocului — în acel minut — a străbătut terenul, lăsînd baltă meciul și echipele; urcă la cabina de difuzare și de acolo nu se apucă să tragă cu pistolul, nici să urle în microfon, nici să-și dea poalele peste cap amenințînd cu sinuciderea — cum s-a întîmplat de atîtea ori pe alte meridiane ale lumii celor mai singuratici oameni numiți arbitrii de fotbal. Nu. Dînsul și-a dres vocea și cu un calm desăvîrșit a spus că «abandonează conducerea meciului dacă spectatoriul continuă să arunce pe teren obiecte diverse». Atît a spus — fără să ridice vocea măcar cu un semiton. Frază banală, fără efecte, fără apăsare, fără amenințări, fără forță, plată ca o masă de ping-pong, rezonabilă și nesărată ca o citronadă. Atît a spus și liniște s-a făcut. Nebunii au încremenit în tribune.

E foarte încurajator.

Radu COSAȘU

RAPSODII DE TOAMNĂ

1	F	2	R	3	U	4	C	5	T	6		7	M	8	U	9	S	10	T	11	
2		U	A		B		A		L		E								O		
3			M					T					A								
4					O		M		A		T								L		
5		V	A		S		A					A		P						I	
6			I		N					P				L		O				T	
7			A		O				G		O		G		O		N		E	R	
8					T		O		A		M		M		A					U	
9			A		I				A		T				U		I		T	A	
10					A		M		E		T					A		S		E	
11					A		P		L		E		C		A				I	E	
																					D
																					U

ORIZONTAL: 1) Rodul livezilor încărcate — Licoare de sezon a lui Bachus. 2) Sine qua non al zilelor ploioase — Volum. 3) Păsări care «Se duc ca clipele/scuturînd aripele». 4) Haina albă spre sfîrșitul toamnei — Atmosferă autumnală. 5) Localitate în Cipru — Apartament (abr.) — Diminutiv feminin. 6) Rege din Wessex — Acolo — Tele! 7) Alfa și omega — Roșii de sezon. 8) «...Zi-na melopeelor,/Spaima florilor și doamna/ Cucurbitaceelor» (G. Topîrceanu) — Mur. 9) Usturoiați (reg.) — A pierde din memorie. 10) A se întrece cu... ospătării — Adept al frumosului. 11) Verbul crengilor sub povara fructelor — Tinăra furnizoare de materie primă pentru pastramă.

VERTICAL: 1) Autor al toamnelor de plumb — Istria! 2) Copac golaș! — Toamna. 3) Luați peste picior la o adică — Mai tare ca piatra. 4) Atribut poetic al frunzelor toamnei — Numai gura e de ele (fig.). 5) Părinte — Încărcat de rod — Pană de despicat. 6) Nimica toată — Specie de antilopă. 7) Nici a ta, nici a lui — Laitmotiv autumnal. 8) Rece! — Cel mai bun — Localitate în China. 9) Rămas după cules... — ...și primentă după cules. 10) Început de toamnă! — Un kilogram de... lichid — Editură (abr.). 11) Se servește cu pastramă.

Virginia Maria SUSAN

Dicționar: VASA, INI, AITI, TSI.

Dezlegarea jocului «ÎȚI MAI ADUCI AMINTE, DOAMNĂ», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) GRIPA — URAGAN. 2) RUGURI — UMILA. 3) EFA — ANEMICE. 4) IE — ȘCOLI — ANG. 5) E — ULIȚE — P — EO. 6) RADA — AVION — L. 7) BABA — ANZUS. 8) PATACA — IEDUȚ. 9) OȚI — TRAC — IPU. 10) TU — PIC! — OSAN. 11) OTRAVA — VATRA. 12) PARDESIU — AAR.

TRADIȚII-OBICEIURI

Tradițiile și obiceiurile poporului nostru, semne ale unor străvechi civilizații, continuă să coexiste alături de forme ale culturii moderne simbioză dând un colorit original vieții spirituale a satului contemporan românesc.

Desigur, nu este vorba de două culturi separate. Influențele reciproce sînt atît de profunde încît chiar specialiștii ezită atunci cînd trebuie să procedeze la o riguroasă delimitare. Și faptul nu trebuie să ne mire. Rod al unor credințe străvechi, transpuse în planul artistic potrivit mentalității mediului folcloric la un moment dat, obiceiurile și tradițiile populare au cunoscut, treptat, o anume evoluție determinată de dezvoltarea social-economică și politică.

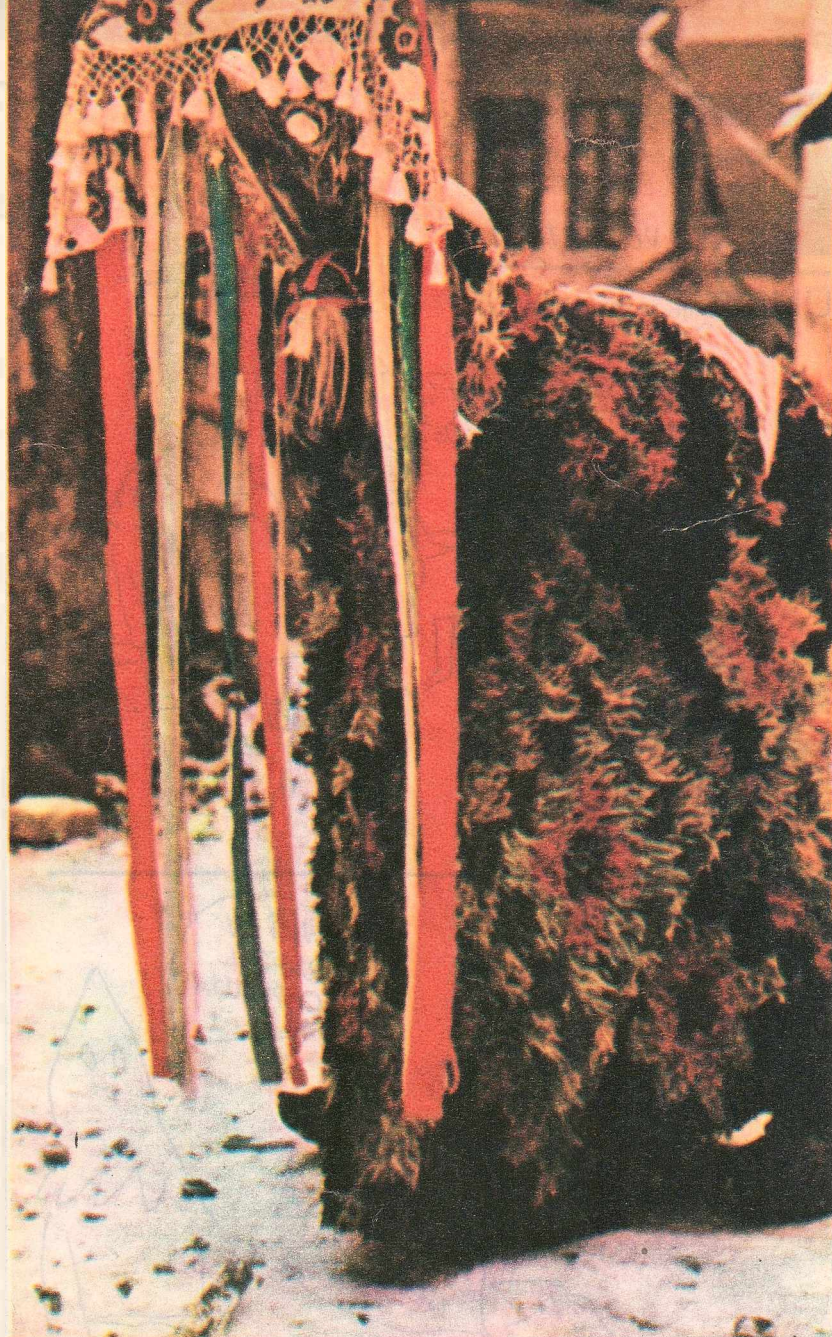
Recent, M. Juța și V. Mănăstireanu au publicat o foarte interesantă carte «Tradiții și obiceiuri românești», care prezintă, pe lîngă o documentată și interesantă introducere, un număr de texte de plugușor, colinde, orații de nuntă etc., de o împlinire artistică menită să satisfacă gusturile cele mai exigente. Pentru a realiza — e drept, într-un mod original dar accesibil — imaginea reală a obiceiului în sincretismul său, autorii au procedat la intro-

ducerea unor transcrieri melodice și a unui impresionant număr de imagini fotografice în culori.

Studiate atent, fotografiile te trimit parcă într-o lume de mult apusă, cu măști și costume care evocă străvechea epocă. Trecem peste faptul că aceste podoabe care fac totuși parte integrantă din ritual, constituie ele însele opere de artă în fața cărora artistul modern nu poate avea decît cuvinte de laudă. E cu atît mai impresionant cu cît purtătorii și creatorii lor au trecut prin școală, prin unitățile militare; cunosc pe Eminescu și Sadoveanu și știu cine-i De Gaulle și Kennedy, ce se petrece în Vietnam, în Nigeria.

O discuție despre specificul național va trebui, de aceea, să aibă totdeauna în vedere, în primul rînd, această simbioză a modernului și arhaicului, această firească trăire, pe aceeași scenă — satul românesc contemporan — a unor reprezentări străvechi, golite, într-o măsură mai mică sau mai mare, de sensul lor esențial, și a unor forme de artă modernă de cea mai recentă apariție.

Al. DOBRE

Mască de drac (Oglinzi-Neamț).

Capră cu «blană din puf de stuf» (Tudora-Botoșani).

▲ «Capră bătrînă» (Oglinzi-Neamț).

▼ Cap de urs (Petricani-Neamț).

CE PĂRERE AVEȚI?

Ca și în anii trecuți, revista «Flacăra» vrea să vă cunoască părerea:

— CARE SÎNT CEI MAI BUNI ACTORI ROMÂNI ȘI STRĂINI AI ANULUI?

— CARE SÎNT CELE MAI BUNE FILME PE CARE LE-AȚI VĂZUT ÎN 1968?

Răspunsurile — care vor fi trimise pe adresa redacției pînă la data de 1 decembrie 1968, cu mențiunea pe plic: **PENTRU ANCHETA «FLACĂRI»** — trebuie să cuprindă părerile dv. privind:

- 1) **CEL MAI BUN ACTOR ROMÂN DE FILM VĂZUT ÎN 1968.**
- 2) **CEA MAI BUNĂ ACTRIȚĂ ROMÂNĂ DE FILM VĂZUTĂ ÎN 1968.**
- 3) **CEL MAI BUN ACTOR STRĂIN DE FILM VĂZUT ÎN 1968.**
- 4) **CEA MAI BUNĂ ACTRIȚĂ STRĂINĂ DE FILM VĂZUTĂ ÎN 1968.**
- 5) **CEL MAI BUN FILM ROMÂNESC VĂZUT ÎN 1968.**
- 6) **CEL MAI BUN FILM STRĂIN VĂZUT ÎN 1968.**
- 7) **CEL MAI BUN ACTOR ROMÂN DE TEATRU VĂZUT ÎN 1968.**
- 8) **CEA MAI BUNĂ ACTRIȚĂ ROMÂNĂ DE TEATRU VĂZUTĂ ÎN 1968.**
- 9) **CEL MAI BUN INTERPRET ROMÂN DE MUZICĂ UȘOARĂ ASCULTAT ÎN 1968.**
- 10) **CEA MAI BUNĂ INTERPRETĂ ROMÂNĂ DE MUZICĂ UȘOARĂ ASCULTATĂ ÎN 1968.**

Rezultatele acestei anchete vor fi publicate în numărul nostru de Anul nou.

carte

Se află în vitrinele librăriilor cea de-a doua ediție (revăzută și adăugită) în limba română a cărții **Viețile pictorilor, sculptorilor și arhitecților**, de Giorgio Vasari, apărută pentru prima dată, în original, în anul 1550 și care și astăzi constituie «un imens tezaur de informații... considerate ca inestimabile», cum, pe bună dreptate, apreciază Al. Balaci această deosebit de valoroasă operă în citeva cuprinzătoare pagini ce deschid recenta editare. Traducere și note de Ștefan Crudu (Editura Meridiane).

Debutul liric al lui Romulus Guga cu volumul **Bărci părăsite** a fost, în general, bine întâmpinat de critica literară. Fără a-și fi dezvăluit, în mod spectaculos, timbrul propriu, tânărul poet a dovedit cu cartea sa de început că pentru el poezia nu-i un joc gratuit de cuvinte, ci rodul unor emoții și idei (Editura pentru literatură. Colecția «Lucaefăru»).

O compactă antologie a **Poeziei contemporane maghiare**, în sumarul căreia sînt cuprinși 70 de poeți maghiari din Republica Socialistă Româna, a apărut de curînd la Editura tineretului. Antologia, în limba maghiară, e alcătuită și prefațată de Sóni Pal.

Ultimul volum din seria de **Opere** de Maxim Gorki poartă numărul 30 și a intrat de curînd în librării (Editura pentru literatură universală).

Noi apariții lirice: **Poezii** de Iulian Vesper; «**Fîntîna somnambulă**» de Adrian Păunescu; **Poezii** de Vera Lungu (Editura pentru literatură).

La Editura pentru literatură universală au apărut, între copertele unui singur volum, două romane de Pierre Benoit: **Koenigsmark** (trad. de Raul Joil) și **Atlantida** (trad. de Gellu Naum).

Dintre ultimele apariții la Editura Consiliului Național pentru Educație Fizică și Sport, notăm: **Jocul și antrenamentul portarului de fotbal** de Jean Lăpușneanu; **Drumețind cu aparatul fotografic** de Sylviu Comănescu; **Exerciții și jocuri** în doi de Constantin Albu, Alice Luca, Paul

Fiedler; **Miniaturi J.O.** de B. Elias, cu desene de Matty; **În obiectiv, sportul** de Ion Mihăică; **Săritura cu prăjina** de D. Gircanu.

Ultimul număr al revistei **Secolul 20** ne oferă un captivant sumar: literatura polițistă — texte bine alese și comentarii substanțiale — ocupă aproape în întregime paginile lunare. Tot în acest număr se publică în continuare romanul (II) **Senilitate** de Italo Svevo.

Istoria literaturii franceze — Secolul XX de Al. Dimitriu-Păușești, lucrare destinată studenților de specialitate, profesorilor și tuturor iubitorilor de literatură franceză. Publicată în limba lui Racine, ea este însă deopotrivă un instrument util pentru amatorii de literatură modernă în general. Și o speranță: că lucrarea va fi tipărită curînd și în românește.

plastică

Dan Băjenaru — pictură. Locurile natale revin cu insistență în lucrările lui Dan Băjenaru (n. 1900), de unde și sinceritatea și plăcerea secretă cu care le pictează. Priveliștile se organizează de obicei în jurul unui drum solitar sau al unei văi, potențate optic de miracolul vegetației locului și uneori populate de prezența discretă a omului («Peisaj spre deal»). Băjenaru e un poet al peisajului argeșean, care mai păstrează virtuțile desenului în compozițiile sale și cromatica vie, aproape palpabilă a florei (Galeriile de artă, str. Mihai Vodă nr. 2).

Alexandru Trifu — pictură — 32 de peisaje, citeva portrete și nativități statice (flori). Debutul lui Al. Trifu (n. 1942) cu prima sa expoziție personală e promițător. Peisajele sînt nu o descriere naturalistă ci impresii cromatice, de un lirism discret, adesea abscons. Născute din magma neliniștită a culorilor, ele sugerează inserări verzi, anotimpuri, bălți, case izolate, lucrate în tușe lungi, destinate sau dimpotrivă. Portretele inundate de culoare, adesea îngropate în pastă, sînt o tentativă de a căuta expresia care exprimă adevărul, dar ambiguu deocamdată (Sala Kalinderu).

Șerban Rusu — sculptură. Un tânăr sculptor în plină evoluție, de la solemnul realism («Larissa») la sugestia formei abstracte. Șerban Rusu (n. 1943) e un laborios, el încearcă să dea forme palpabile unor metafore sau idei («Imprudența genezei», «Permanența vieții», «Înțelepciunea zborului» etc.), aproape totdeauna rămîind ancorat într-o simplitate deconcertantă (Sala Kalinderu).

disc

Recitalul taragotistului **Luță Ioviță**, cuprinde treisprezece cîntece bănărene, despre care n-avem cuvinte îndeașnate pentru a le lăuda. Taica Luță s-a prăpădit în 54, dar fama lui va continua să cînte în inimile noastre (EPD-1202).

Melodiile din Bihor ale **Sofiei Popa** vor cuceri aplauzele tuturor. Ascultați «Toată lumea ști cînta» și veți ști și dumneavoastră asculta! (EPD-1195).

Ana Pop-Coronand, cu Ilie Tetrade la pupitrul Orchestrei de muzică populară a Filarmonicii din Cluj, ne prilejuiește iarăși o dorită întâlnire cu dulceața glasului ei (EPC-993).

Heana Sărăroiu, orchestra Nicu Stănescu și: «Mă dusei seara pe lună». Mai mult nu vă spunem. Ascultați discul EPC-985!

Maria Butaciu cîntă cinci cîntece atît de tulburătoare încît nu ne putem reține de a le numi: «Sus în cel virf de gutii», «Badea cu ochii de mure», «Ceteră, unde te-aud», «Vai, amar, amar» și «Floriciică-n trei grădini». Folclor de antologie! (EPC-969).

Toth Erzsebet, acompaniată de faimoasa orchestră a lui Varga Lajos, dăruiește tuturor un buchet de flori cu aromă tare: folclor maghiar (EPC-984).

muzică

În absența Filarmonicii «George Enescu» (aflată în turneu în Iugoslavia), timpul și spațiul concertului ei săptămînal este ocupat de orchestra simfonică și corul «Academică» ale Conservatorului bucureștean, formații pe cit de tinere pe atît de prețuite. În program, doi titani — Beethoven și Ciaikovski. Din primul uvertura «Egmont» și Fantezia în Do major pentru pian, cor și orchestră (solist, **Toma Vesmaș**); din Ciaikovski — Concertul pentru vioară și orchestră (solistă, **Silvia Oprișan**). Dirijează profesorul **Al. Șumski** (26 octombrie — sala Ateneu).

Și concertul orchestrei simfonice a RTV ne ispășește cu două capodopere ale artei muzicale universale: Poemul simfonic «Psyche și Eros» de Cesar Franck și neîntrecutul «Imperial», Concertul nr. 5 pentru pian și orchestră de Beethoven. Solist, un oaspete englez: **Yonty Solomon**. Dirijează **Emanuel Elenescu**.

Opera Română are oaspeți de remarcabilă valoare. E vorba în primul rînd de marea soprană austriacă **Gundula Janovitz** pe care o vom asculta la 26 octombrie în rolul Mimi din «Boema» (a interpretat cu două zile înainte pe Donna Anna din «Don Juan») avînd ca partener pe **Ludovic Spiess, David Ohanesian, Maria Crișan**.

Tot la Operă putem vedea duminică 27 octombrie un excelent cuplu coregrafic din Iugoslavia: **Jovanka Biegovici și Damir Novak** în «Giselle» de Adam; mai apar în spectacol **Cristina Hammel și Petre Ciortea**.

Fermecătoarea **Rika Zarai**, din nou în țară. Împreună cu orchestra ei, oferă numeroșilor iubitori ai muzicii ușoare o serie de concerte în Sala Palatului.

cinema

Poemul celor două inimi. Citeva motive ale unor legende orientale (mai precis, dragostea și dreptatea), cu coloratura lor specifică, transpuse pe ecran de regizorul sovietic Kamil Iarmatov. În distribuție: Bibo Bataev, Janna Smelianskaia, G. Akzamov, A. Bakirov, R. Pirmuhamedov.

Fiul lui Tarzan. Naivitatea încântătoare a lumii lui Edgar Rice Burroughs, naivitate acceptată cu dragă inimă de noi. În rolurile principale: Johnny Weissmüller și Maureen O'Sullivan.

În București continuă să se desfășoare **ZILELE FILMULUI BRITANIC**, prestigioasă manifestare artistică. Pe ecranul cinematografului Republica au trecut pînă acum: **Becket** (regia, Peter Glenville, cu Peter O'Toole și Richard Burton); **Blow-up** (regia, M. Antonioni, cu David Hemmings, Vanessa Redgrave, Sara Miles); **Pentru rege și țară** (regia — Joseph Losey, cu Tom Courtenay); **Un om pentru eternitate** (regia — Fred Zinnemann, cu Paul Scofield); **Moll Flanders** (regia — Terence Young, cu Kim Novak, Richard Johnson, Vittorio de Sica); **Astăzi și mîine se vor vedea: Casa mamei noastre** (regia — Jack Clayton, cu Dick Bogarde); **Străin în casa** (regia, Pierre Rouve, după un roman de Georges Simenon, cu James Mason și Geraldine Chaplin).

Vanessa Redgrave

teatru

Zilele acestea se află la Sofia Teatrul «Ion Creangă» din București, în cadrul unei confruntări internaționale dedicate spectacolului pentru copii. Eroul principal al reprezentației românești este **Păcală**.

Un alt voiaj internațional: un colectiv al Teatrului Național din Cluj, condus de regizorul Vlad Mugur, se află în Italia, la Arezzo, la concursul internațional al pieselor într-un act. Clujeții joacă: **Viul** de D.R. Popescu și **Rochia** de Romulus Vulpescu.

Andromaca de Racine — doar o încercare de a aduce pe scenă clasică tragică, un simplu experiment eșuat artistic (regia, Emil Liptac). La Teatrul «Ion Creangă».

Mai multe teatre își sărbătoresc anul acesta 20 ani de existență. Printre ele și Teatrul de stat din Bacău, care cu această ocazie și-a invitat spectatori la: «Cele patru Mării» de Ion Luca, «Oameni și șoareci» de J. Steinbeck și «Conacul singuratic» de Agatha Christie.

Hanul melodiilor sau în căutarea unei formule de îmbinare a revistei cu muzica populară (Teatrul «Ion Vasilescu»).

În curînd Teatrul de Comedie din București va face un turneu în R.P. Polonă cu două din creațiile lui Radu Beligan — una mai veche — **Opinia publică** de A. Baranga și recentul **Ucișag fără simbricie** de Eugen Ionescu.

Pe afișul Teatrului de revistă «C. Tănase» a apărut numele artistei Vasilica Tăstaman. Se anunță și colaborarea lui Ion Lucian. Iată o inițiativă...

televiziune

Precum concurenții olimpici, trecem și noi la relaxare. Nu însă fără a ne manifesta mai întîi gratitudinea față de TV pentru admirabilele — chiar dacă obositoare — ore petrecute în fața micului ecran în aceste neuite zile și nopți ale olimpiadei mexicane. Un «mulțumesc» special și binemeritat pentru inimosul și priceputul telereporter sportiv Cristian Topescu. Dacă, teoretic vorbind, la viitoarele olimpiade s-ar introduce proba de rezistență pentru telecomentatori, am avea — aproape sigur — o medalie de aur în plus.

Și cu asta, să trecem la ale noastre. Timp de două săptămîni, vinovată fiind considerabilă încălcarea de emisiuni olimpice, restul programelor a fost cam pauper. Dar pentru săptămîna viitoare pe cine să dăm vina?

DUMINICĂ 27 OCTOMBRIE. Program 1. Nimic nou despre televiziunea duminicală decît doar că și-a schimbat ora de începere (17.00) ● Cîțiva «debutanți» pe estrada varietăților: Dana Comnea, Draga Olteanu, Nicolae Dinică. Și cîțiva veterani în materie: Luminița Dobrescu, Ion Dichiscanu și alții (21.00) ● Program 2. Într-o interpretare de zile mari — «Henric al IV-lea» de Pirandello la Teatrul în studio: George Constantin, Eugenia Bădulescu, Anda Carol, Dorin Moga și alții (21.00).

LUNI 28 OCTOMBRIE. O sută de ani de învățămînt politehnic în România, sărbătorii de emisiunea studentescă **Alma Mater** (18.00) ● Cu rezervele impuse de consecințele corodării în timp, vă recomandăm «Dr. Pratorius» — un film cu Heinz Rühmann și Liselotte Pulver (21.30).

MARȚI 29 OCTOMBRIE. Un alt afiș de teatru foarte atractiv: «Jocul telorilor» de Camil Petrescu. Interpreți: Gh. Ionescu-Gion, George Constantin, Constantin Codrescu, Ion Marin, Florin Vasiliu, Leopoldina Bălanuță, Corina Constantinescu și alții (20.00).

MIERCURI 30 OCTOMBRIE. Telecinemateca. Ce s-ar putea spune în plus despre un film ai cărui interpreți se numesc Humphrey Bogart, Ingrid Bergman și Claude Reins? Filmul este intitulat «Casablanca» (21.15).

JOI 31 OCTOMBRIE. Program 2. Rețineți tema emisiunii **O samă de cuvinte** (care se menține constant la un bun nivel intelectual): proza lui Mihai Eminescu (21.00).

VINERI 1 NOIEMBRIE. «Poem pentru două voci» ne dă prilejul unei plăcute triple reînțîniri: Ana Blandiana, autoarea textului, Irina Petrescu și Florian Pitiș, interpreții lui (20.20).

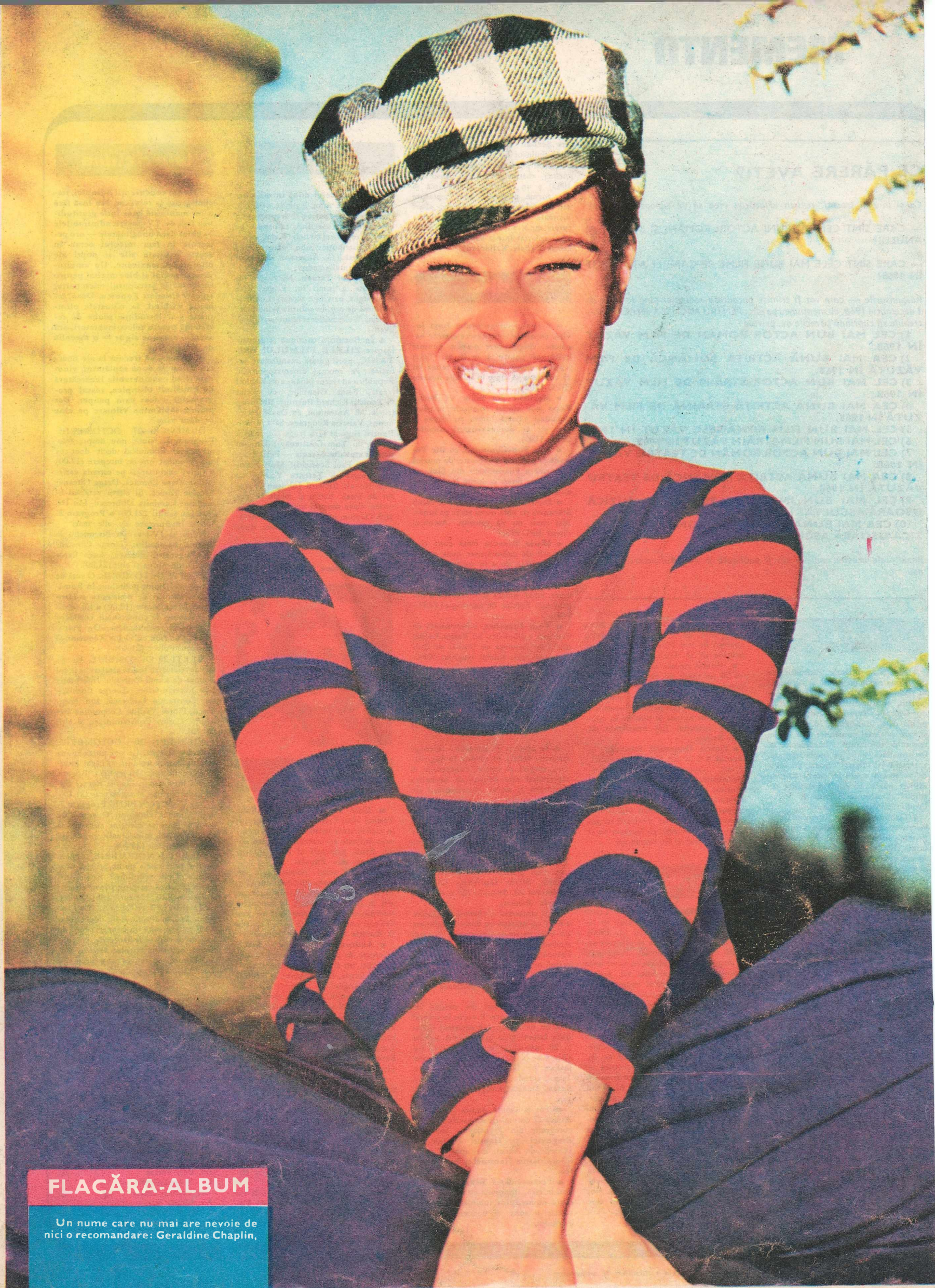
SÎMBĂȚĂ 2 NOIEMBRIE. Program 1. Din Studioul de concerte al RTV se transmite un concert oferit de casa de discuri «Electrecords», cu concursul artiștilor Nicolae Herlea, Ștefan Bănică, și cîțiva interpreți de muzică ușoară și populară.

pronosport

Pronosticul antrenorului **TITUS OZON** la Concursul nr. 43 din 27 X 1968

I. Portugalia-România	x
II. Iugoslavia-Spania	1
III. Fiorentina-Milan	x
IV. Inter-Cagliari	1
V. Juventus-Bologna	1
VI. Lanerossi-Atalanta	1
VII. Napoli-Roma	x
VIII. Pisa-Varese	1
IX. Sampdoria-Palermo	1
X. Verona-Torino	1
XI. Chimia Suceava-Oțelul Gl.	1
XII. A.S. Cugir-Metalul Tr. Sev.	x
XIII. Electroputere-«Poli» Tim.	1

FLACĂRA-ALBUM

Un nume care nu mai are nevoie de
nici o recomandare: Geraldine Chaplin,